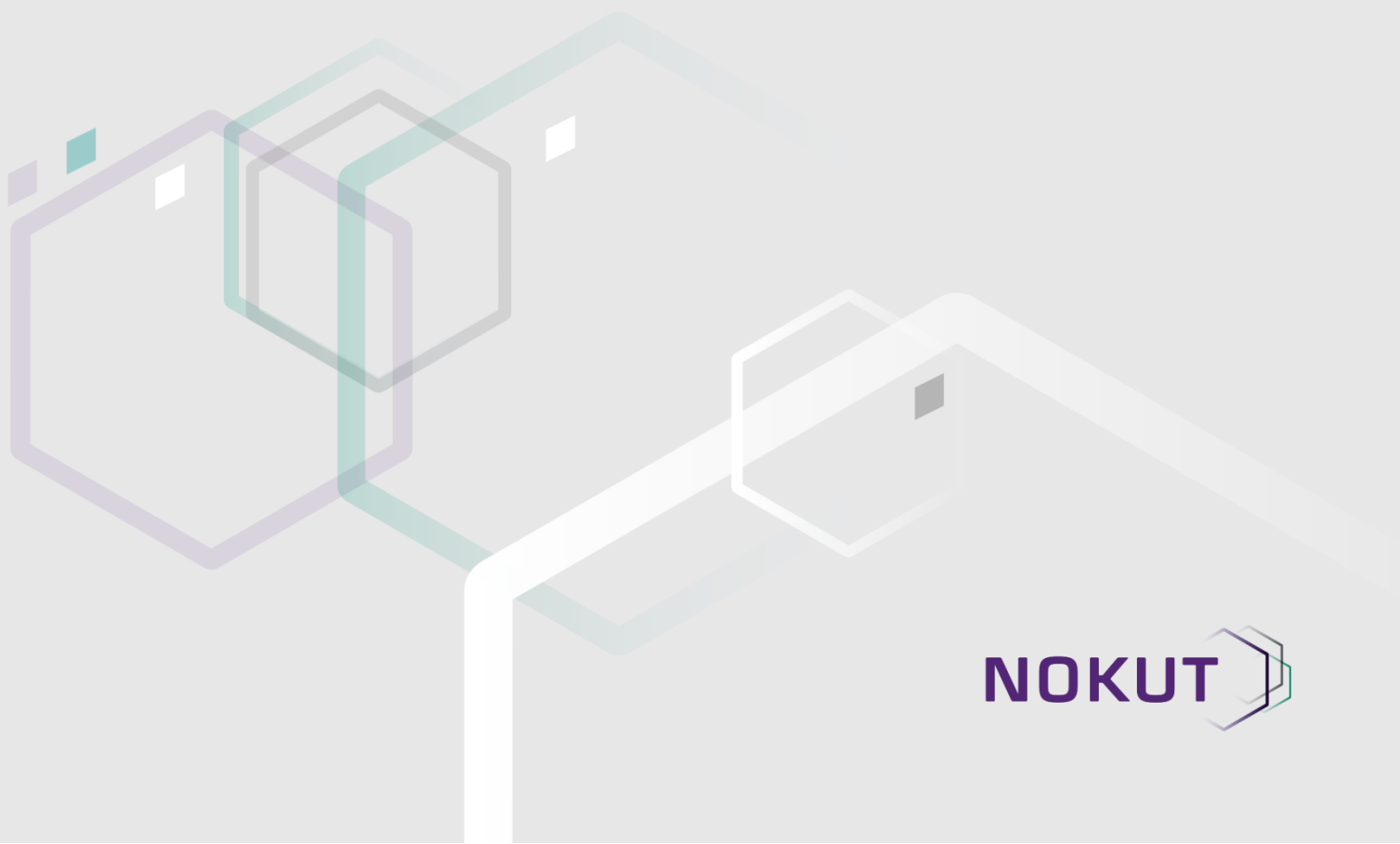

NOKUTs tilsynsrapporter

Tilsyn med bachelorgrads- utdanninger i barnevern

Januar 2017

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved lærestedene. Dette gjør vi blant annet gjennom å akkreditere nye utdanningstilbud og føre tilsyn med eksisterende studier.

Institusjon:	Alle institusjoner som tilbyr bachelorgradsutdanninger i barnevern
Studietilbudets navn:	Bachelor i barnevern
Grad/Studiepoeng	Bachelor, 180 studiepoeng
Studieform	Stedbaserte studier
Sakkyndige:	Ivar Frønes, Anne Marie Villumsen, Carolina Øverlien og Tom Gunnar Kallekleiv Bårtvedt
Dato for vedtak:	Det er ikke fattet vedtak
NOKUTs saksnummer	16/00224 og 16/00056

Forord

NOKUT opprettet tilsyn med alle bachelorutdanningene i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie i 2015. Denne tilsynsrapporten handler om tilsynet med bachelorutdanningene i barnevern. Tilsynet omfatter elleve utdanninger fordelt på ti institusjoner. Rapporten inneholder en innledning skrevet av NOKUT, et kapittel med de sakkyndiges oppsummeringer og ett kapittel for hver enkelt utdanning.

De sakkyndige har vurdert utvalgte kriterier i studietilsynsforskriften. Vurderingene er basert på informasjon i egenrapporter fra institusjonene og fra institusjonsbesøk. Institusjonene har fått anledning til å påpeke feil og misforståelser i faktagrunnlaget for de sakkyndiges vurderinger før denne rapporten ble ferdigstilt. Etter at rapporten er ferdigstilt vil den bli sendt til institusjonene og de vil få anledning til å uttale seg om de sakkyndiges vurderinger og få en frist for å rette opp forhold som ikke er tilfredsstillende ved utdanningene.

De sakkyndige har vurdert utvalgte kriterier i studietilsynsforskriften. Vurderingene er basert på

NOKUT takker for verdifulle bidrag fra ansatte og studenter ved de institusjonene som har inngått i tilsynet, og som har bidratt til NOKUTs arbeid gjennom egenrapporter og møter ved institusjonene.

Sammendrag

De sakkyndiges vurderinger viser at det er behov for endringer i læringsutbyttebeskrivelsene for alle bachelorgradsutdanningene i barnevern (barnevernspedagogutdanningene). I flere av læringsutbyttebeskrivelsene kan være vanskelig å kjenne igjen bachelornivået slik det er beskrevet i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Dette gjelder både bruk av nivåbestemmende begreper og innhold.

Alle studieprogrammene har naturlig plassert bacheloroppgaven ved avslutningen av studiet. Ofte er bacheloroppgaven og undervisningen i vitenskapsteori og forskningsmetode knyttet sammen. Men systematisk tilnærming til forskning og utvikling er mer enn en metode for skriving av en bacheloroppgave, det skal også være redskaper for en systematisk tilnærming til praksis. Det er også sentralt at studentene får opplæring i vitenskapsteori og forskningsmetode for at de skal oppnå nødvendig kunnskap for å kunne nyttiggjøre seg den vitenskapelige litteraturen på pensumlistene i løpet av utdanningen. Komiteen etterlyser derfor undervisning i vitenskapsteori og forskningsmetode på et tidligere tidspunkt i flere av utdanningsforløpene.

Barnevernsfeltet står foran nye store utfordringer de kommende årene både som en følge av en globalisert verden og et samfunn i rask endring. Kunnskap om barns perspektiv og rettigheter er av grunnleggende betydning, både når det gjelder utøvelse av profesjonen i ulike situasjoner, og når det gjelder forvaltnings- og rettspraksis. De to siste tiårene har blant annet brakt ny kunnskap om barns rettigheter, utviklingsmekanismer, kunnskap om relasjonenes betydning og det nære samspillet mellom biologiske og sosiale faktorer. Tilfang av kunnskap, nye perspektiver, de framtidige globale utfordringene og nærheten som kreves mellom praksis og forskning tilsier at den barnefaglige og barnevernsfaglige profilen ved barnevernspedagogutdanningene bør styrkes.

Flere institusjoner har mye kontakt med praksisfeltet ved gjennomføring av praksisstudier for studentene, gjennom ulike prosjekter og ved bruk av gjestelærere fra praksisfeltet. Likevel er det et fåtall av institusjonene som oppgir at de har en systematisk innhenting av informasjon fra praksis/avtakerfeltet og rutiner for hvordan tilbakemeldingene fra praksis benyttes i arbeidet med å videreutvikle studieprogrammene. Et fåtall innhenter informasjon fra kandidater. Det ser også ut til at det kan være utfordrende å skaffe relevante praksisplasser. En del institusjoner har ikke oppgitt hvilke krav som stilles til de eksterne praksisveilederens kompetanse, men dette kan muligens skyldes at NOKUTs spørsmål til institusjonene i egenrapporten, ikke var tydelige nok på dette punktet.

Når det gjelder fagmiljøene, viser egenrapportene at de fleste institusjonene har arbeidet målrettet for å høyne andel førstestillingskompetanse. Det er få som er under minstekravet om 20 % førstestillingskompetanse i utdanninger på bachelornivå. Flere institusjoner har fusjonert etter at egenrapportene ble utformet. På sikt vil det kunne innebære større fagmiljøer med høyere andel ansatte med førstestillingskompetanseknyttet til barnevernspedagogutdanningene. Noen institusjoner har begrenset med forskning og lav publisering. Økningen av andelen ansatte med førstestillingskompetanse bør på sikt gi resultater i form av mer publisering.

Innhold

1	Innledning	1
1.1	Gjennomføring av tilsynet	2
2	Sakkyndiges oppsummeringer og råd for videre utvikling av studiene	4
2.1	Læringsutbyttebeskrivelsene	5
2.2	Studiets innhold og oppbygning	5
2.3	Relevans for praksis.....	7
2.4	Relevans for videre studier	7
2.5	Kobling til forskning og pensumlister	8
2.6	Fagmiljøets kompetanse	8
2.7	Nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk	10
2.8	Oppsummering	10
3	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudier i barnevern ved Høgskolen i Lillehammer	11
3.1	Plan for studiet.....	11
3.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	18
3.3	Samlet konklusjon	23
4	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudier i barnevern ved Høgskolen i Oslo og Akershus	24
4.1	Plan for studiet.....	24
4.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	31
4.3	Samlet konklusjon	35
5	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudier i barnevern ved Høgskolen i Sogn og Fjordane	37
5.1	Plan for studiet.....	37
5.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	44
5.3	Samlet konklusjon	48
6	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsprogram i barnevern ved NTNU	50
6.1	Plan for studiet.....	50
6.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	56
6.3	Samlet konklusjon	61
7	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudiet i barnevern ved Høgskolen i Sørøst-Norge	62

7.1	Plan for studiet.....	62
7.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	69
7.3	Samlet konklusjon	73
8	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudier i barnevern ved Høgskolen i Østfold	75
8.1	Plan for studiet.....	75
8.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	83
8.3	Samlet konklusjon	87
9	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudier i barnevern ved Høgskulen i Volda	89
9.1	Plan for studiet.....	89
9.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	98
9.3	Samlet konklusjon	102
10	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudier i barnevern ved Nord Universitet	105
10.1	Plan for studiet.....	105
10.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	113
10.3	Samlet konklusjon	118
11	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudier i barnevern ved Universitetet i Stavanger.....	119
11.1	Plan for studiet.....	119
11.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	127
11.3	Samlet konklusjon	132
12	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudier i barnevern ved UiT Norges arktiske universitet, campus Alta, Tromsø og Kirkenes	134
12.1	Plan for studiet.....	134
12.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	141
12.3	Samlet konklusjon	145
13	Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudier i barnevern ved UiT campus Harstad.....	147
13.1	Plan for studiet.....	147
13.2	Fagmiljø tilknyttet studiet.....	155
13.3	Samlet konklusjon	159
	Vedlegg.....	161

1 Innledning

NOKUTs styre vedtok 11. juni 2015 å igangsette tilsyn med de rammeplanstyrte bachelorgradsutdanningene i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie (BSV-utdanningene). I Meld. St. 13 (2011-2012) beskrives utfordringer for en rekke helse- og sosialfaglige utdanninger, herunder BSV-utdanningene. En av utfordringene som er beskrevet i meldingen er ulik oppfatning av studienes relevans blant avtakere og utdanningsinstitusjonene. På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet gjennomførte Universitets- og høyskolerådet et oppfølgingsprosjekt for BSV- utdanningene i perioden 2013-2015. Prosjektet bidro blant annet til bred involvering og økt samarbeidsaktivitet mellom utdanningsinstitusjoner og andre involverte parter.

I stortingsmeldingen ble det også pekt på et behov for en helhetlig gjennomgang av utdanningsinstitusjonenes fagmiljø, utdanningstilbud og forskningsinnsats for å øke kvaliteten i utdanningene. På bakgrunn av dette besluttet NOKUT å opprette tilsyn med alle BSV- utdanningene.

Når NOKUT fører tilsyn er et av formålene at tilsynet skal bidra til at samfunnet og studentene skal kunne ha tillit til at institusjonene til enhver tid ivaretar utdanningskvaliteten på en tilfredsstillende måte. Gjennom tilsyn ønsker NOKUT også å stimulere til at institusjonene har løpende oppmerksomhet på utdanningskvaliteten og at forhold som ikke er tilfredsstillende, raskt og effektivt rettes opp.

Tilsynet omfatter 35 utdanninger ved 14 institusjoner¹.

Institusjoner	Bachelor i barnevern	Bachelor i sosialt arbeid	Bachelor i vernepleie
VID (tidligere Diakonhjemmet høyskole)		X	X
Høgskolen i Bergen		X	X
Høgskolen i Lillehammer	X	X	X
Høgskolen i Molde			X
Høgskolen i Oslo og Akershus	X	X	X
Høgskolen i Sogn og Fjordane	X	X	X
NTNU (tidligere Høgskolen i Sør-Trøndelag)	X	X	X
Høgskolen i Sørøst- Norge (tidligere Høgskolen i Telemark)	X		X
Høgskolen i Østfold	X	X	X
Høgskolen i Volda	X	X	
Universitetet i Agder		X	X
Nord Universitet (vernepleierutdanningen ble tidligere gitt ved Høgskolen i Nord-Trøndelag)	X	X	X
Universitetet i Stavanger	X	X	
UiT Norges arktiske universitet (har to barnevernspedagogutdanninger etter fusjon med Høgskolen i Harstad)	X X	X	X

¹ Tilsynet startet med studier ved 16 institusjoner, men etter flere fusjoner 01.01.16, var antall institusjoner redusert til 14. Flere andre institusjoner står foran fusjoner fra 01.01.17, og antall institusjoner som inngår i tilsynet vil da reduseres til 13.

1.1 Gjennomføring av tilsynet

Institusjonene ble informert om tilsynet i brev datert 10. september 2015 og mal for egenrapporter ble sendt institusjonene i brev datert 23. november 2015. Institusjonene ble bedt om å fylle ut én egenrapport for hver utdanning med frist for levering 29. januar 2016.

NOKUT opprettet tre sakkyndige komiteer med fire sakkyndige i hver komité, en komité for vurdering av barnevernspedagogutdanningene, en for sosialt arbeid og en for vernepleierutdanningene. De sakkyndige skulle ikke skulle være ansatt eller ha oppgaver ved institusjonene som inngikk i tilsynet.

Sakkyndige for vurdering av bachelorgradsutdanninger i barnevern:

- Professor Ivar Frønes, Universitetet i Oslo
- Lektor, ph.d. Anne Marie Villumsen, VIA University College i Århus, Danmark
- Dosent Carolina Øverlien, Stockholms universitet
- Student Tom Gunnar Kallekleiv Bårtvedt, Universitetet i Oslo

I løpet av april 2016 ble alle institusjonene besøkt av representanter fra komiteene og NOKUT. Representanter fra komiteene fikk anledning til å møte studenter, fagmiljøene og ledelsen ved samtlige utdanninger som inngår i tilsynet.

De sakkyndige har utarbeidet én rapport for hver utdanning. Rapportene er basert på egenrapporter med vedlegg og informasjon fra møtene med institusjonene. Før denne samlerapporten ble satt sammen, fikk institusjonene tilsendt utkast til rapporter uten konklusjoner, slik at de kunne å påpeke eventuelle feil og mangler i faktagrunnlaget for de sakkyndiges vurderinger. De sakkyndiges oppdrag er avsluttet når denne rapporten er levert institusjonene.

Krav i studietilsynsforskriften som er vurdert av de sakkyndige

For alle utdanningene omfatter egenrapportene elleve utvalgte kriterier fra studietilsynsforskriften. Meld. St. 13 beskriver utfordringer knyttet til fagmiljøenes kompetanse, forskning og utdanningenes relevans, og dette er bakgrunnen for valg av kriterier. NOKUT er kjent med at rammeplanen for bachelor i barnevern skal revideres, og det inngår derfor ikke i komiteens mandat å vurdere studietilsynsforskriftens § 7-1 (2) om at krav i aktuelle forskrifter og rammeplaner fra Kunnskapsdepartementet skal være oppfylt.

I de sakkyndiges vurderinger er kriteriene beskrevet i gule bokser. Vi gjør oppmerksom på at nummeringen i boksene ikke tilsvarer kriteriets paragrafnummer i studietilsynsforskriften. De sakkyndiges vurderinger er strukturert på samme måte som egenrapportene og inneholder de samme spørsmålene.

§ 7-2. Plan for studiet

Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett totalt læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Følgende forhold skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås:

- a) studiets innhold og oppbygning
- b) arbeids- og undervisningsformer
- c) eksamensordninger og andre vurderingsformer.

Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset nivå, omfang og egenart for studiet

§ 7-3. Fagmiljø tilknyttet studiet

Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet. For de ulike sykluser gjelder i tillegg:

- a) For første syklus skal minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet være ansatte med førstestillingskompetanse.

Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid. For de ulike sykluser gjelder i tillegg:

- a) For første syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Videre oppfølging

Institusjonene får frist til 1. oktober 2017 for å komme med kommentarer til de sakkyndiges vurderinger og til å rette opp påpekt kvalitetssvikt i utdanningene.

Kunnskapsdepartementet (KD) har varslet at det vil komme endringer i den nasjonale styringen av BSV-utdanningen gjennom ny rammeplan med felles innholdsdel for alle de helse- og sosialfaglige utdanningene og nye retningslinjer for den enkelte utdanning. KD tar sikte på at ny rammeplan og nye retningslinjer skal implementeres fra og med studieåret 2019/2020. Kunnskapsdepartementet ønsker gjennom den prosessen en nasjonal samordning av de overordnede læringsutbyttebegrivelsene for BSV- utdanningene. For flertallet av utdanningene i dette tilsynet vil NOKUT derfor ikke kreve at det blir utarbeidet nye overordnede læringsutbyttebeskrivelser innen 1. oktober 2017.

I de tilfellene hvor det er må-punkter om å øke publiseringen, vil NOKUT be om dokumentasjon på igangsatte tiltak og en fremdriftsplan for økt vitenskapelig publisering, da det ikke kan forventes at institusjonene kan dokumentere en større økning innen 1. oktober 2017. For resterende må-punkter i rapportene må institusjonene dokumentere at endringene er gjennomført.

NOKUT ønsker at dette tilsynet skal bidra til å styrke og utvikle kvaliteten i utdanningene. Som en del av dette tar NOKUT sikte på å legge til rette for aktuelle seminarer for fagmiljøene. Det første seminaret ble gjennomført som et dagsseminar 6. desember 2016. Temaet var læringsutbyttebeskrivelser som pedagogisk verktøy.

NOKUT vil oppnevne sakkyndige på nytt for å vurdere institusjonenes dokumentasjon av at endringer er gjennomført. Dersom det skulle vise seg at det fortsatt er krav i studietilsynsforskriften som ikke er oppfylt, vil NOKUT vurdere videre oppfølging og revidering av de aktuelle utdanningene.

BSV-tilsynet skiller seg fra revidering på flere områder. Den viktigste forskjellen er at ved en revidering så blir *alle* kravene for akkreditering i studietilsynsforskriften grundig vurdert. Dersom institusjonen ikke dokumenterer at alle kravene er oppfylt, vil NOKUT trekke tilbake akkrediteringen. I tilsyn gjennomført som BSV- tilsynet kan NOKUT gi pålegg om å rette opp forhold som ikke er tilfredsstillende, men NOKUT kan ikke trekke tilbake akkrediteringen uten at det har vært gjennomført en full revidering.

2 Sakkyndiges oppsummeringer og råd for videre utvikling av studiene

NOKUT oppnevnte våren 2016 tre komiteer for å føre tilsyn med bachelorutdanningene i sosialt arbeid, barnevern og vernepleie. Komiteene fikk følgende mandat:

Komiteens mandat

- Komiteene skal vurdere om utdanningene bachelor i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie tilfredsstillende utvalgte krav i studietilsynsforskriften.
- Komiteens vurdering skal baseres på institusjonenes egenrapporter og annet skriftlig materiale som NOKUT og/eller komiteen anser som nødvendig for vurderingen, samt informasjon fra møter med institusjonene.
- Sakkyndig komité's faglige vurderinger skal inneholde en tydelig begrunnelse og en entydig konklusjon. Vurderingen skal nedfelles skriftlig.
- Sakkyndig komité's vurderinger skal kunne brukes av institusjonen i dens videre utviklingsarbeid med studiet.
- Den sakkyndige vurderingen skal kvalitetssikres før den avgis til NOKUT. Vurderingene skal inngå som del av NOKUTs tilsynsrapporter.
- Det formelle vurderingsgrunnlaget til komiteen er: NOKUTs forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften, <http://lovdata.no/forskrift/2013-02-28-237>)

Dette kapitlet inneholder komiteens refleksjoner og innspill og er ikke pålegg om tiltak eller utbedringer for de enkelte fagmiljøene eller institusjonene.

Arbeidet i komiteen

Komiteen som gjennomførte tilsynet med bachelorutdanningene i vernepleie har bygd sine vurderinger på egenrapporteringer fra alle de tolv utdanningsinstitusjonene som tilbyr denne utdanningen. Videre har representanter for komiteen hatt møter med representanter for samtlige av utdanningsinstitusjonene. Det er laget rapporter med bør-punkter og må-punkter for hver av institusjonene. Må- punktene er de komiteens vurdering av hva som må endres for at vurderte krav i studietilsynsforskriften skal bli vurdert som oppfylt. Bør-punktene er anbefalinger for videre utvikling av utdanningene. Rapportene følger samme struktur som institusjonenes egenrapporter. I det følgende vil vi ta fram noen mer generelle problemstillinger som ser ut til å være gjennomgående og gjelde for mange av utdanningene.

2.1 Læringsutbyttebeskrivelsene

Barnevernspedagogutdanningens innhold og oppbygning reguleres i Rammeplan og forskrift for 3-årig barnevernspedagogutdanning og i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR). Det har inngått i komiteens oppdrag å vurdere hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med NKR. Læringsutbyttet defineres i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Rammeplanen angir de fagspesifikke målene.

Komiteen har vurdert om det er mulig å kjenne igjen bachelor-nivået slik det er beskrevet i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Vi har også vært opptatt av at læringsutbyttebeskrivelsene skal synliggjøre barnevernspedagogutdanningens særpreget. Gjennomgangen viser at kvalifikasjonsrammeverket generelt er ivaretatt i det totale innholdet i studiet i de fleste utdanningene. Samtidig er det betydelige mangler i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene for flertallet av utdanningene. Dette har resultert i at mange av institusjonene er pålagt å endre sine overordnede læringsutbyttebeskrivelser. I flere tilfeller er også den fagspesifikke relevansen i den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen mangelfull. De sakkyndige mener at fokuset på barn og unge i vanskelige livssituasjoner, ikke fremkommer i tilstrekkelig grad i læringsutbyttebeskrivelsene. Dette er noe av det mest spesifikke for barnevernspedagogutdanningen, og skiller utdanningen tydelig fra for eksempel sosionomutdanningen.

Vurderingen viser også at flere av utdanningsinstitusjonene ikke er tilstrekkelig presise i beskrivelsen av progresjonen i studiene, dvs. hvordan krav til kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse innenfor de ulike områdene er integrert og utvikles i løpet av studietiden.

Komiteen mener at de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene er svært viktige og utgjør en form for kontrakt mellom studentene og utdanningsinstitusjonene. Det vil være nødvendig å nedlegge et betydelig arbeid for å forbedre læringsutbyttebeskrivelsene. For enkelte av utdanningene har komiteen også påpekt et behov for å endre læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivået, slik at disse på en systematisk og gjennomtenkt måte står i samklang med de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene.

2.2 Studiets innhold og oppbygning

Med bakgrunn i at det fagspesifikke for barnevern iblant er lite synlig i de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene, at det finnes en usikkerhet om hvorvidt alle studenter ved alle utdanningene får praksisplass innen barnevern, og det faktum at flere av utdanningene har en stor

majoritet av kurs felles med andre utdanninger, ønsker de sakkyndige for barnevernspedagogutdanningen å fremheve følgende:

De to siste tiårene har brakt ny kunnskap og nye perspektiver på barns utvikling og posisjon. I FNs konvensjon om barnets rettigheter understrekes betydningen av barns perspektiv og stemme og barns rettigheter. Kunnskap om barns perspektiv og rettigheter er av grunnleggende betydning, både når det gjelder utøvelse av profesjonen i ulike situasjoner, og når det gjelder forvaltnings- og rettspraksis.

I løpet av de siste to tiårene er det også kommet ny kunnskap om barns utvikling. Dette gjelder kunnskap om utviklingsmekanismer, kunnskap om relasjonenes betydning og det nære samspillet mellom biologiske og sosiale faktorer, og kunnskap om samspillet gjennom utviklingsprosessen. I tillegg vil komiteen også peke på kunnskapen om resiliens som et sentralt perspektiv. For mange barn og unge vil risikofaktorer i deres oppvekstvilkår i stor utstrekning være konstant. Det er derfor essensielt at barnevernspedagoger har kunnskap om hvordan barn og unge kan få hjelp til å klare seg bedre, til tross for ulike oppvekstbetingelser.

Barnevernsfeltet står også foran nye store utfordringer de kommende årene. En utfordring gjelder mottaket av et forventet stort antall barn og unge som vil flykte til Norge fra vold og undertrykkelse. Et antall av disse vil komme uten foreldre eller andre omsorgspersoner, og kan derfor komme inn under barnevernets ansvar. Mange av disse barna bærer på traumatiske opplevelser som de behøver støtte for å kunne håndtere.

Den digitaliserte virkeligheten som barn og unge i raskt økende grad lever i, kan også bidra til å gjøre dem sårbare med behov for støtte. Sammen med andre utfordringer forbundet med en globalisert verden vil de ovennevnte utfordringene stille særskilte krav til barnevernspedagogene. Samtidig vil en slik utviklingen også stille store krav til utdanningsinstitusjonenes evne til å tilpasse seg og følge med i den raske utviklingen.

Utviklingen understreker betydningen av nærhet mellom faglig kunnskap, forskningsfront og praksis, og den understreker betydningen av at praksisformer i økende grad utvikles gjennom praksisorientert forskning. Sakkyndig komité vil påpeke at nye tilfang av kunnskap, nye perspektiver, de framtidige globale utfordringene og nærheten som kreves mellom praksis og forskning tilsier at den barnefaglige og barnevernsfaglige profilen ved barnevernspedagogutdanningen må styrkes.

Ved flere institusjonsbesøk har det vært dialog omkring Bachelor i barnevern og Bachelor i sosialt arbeid som særegne utdanninger. Til dette vil komiteen gjerne knytte noen kommentarer: Det er helt sentralt at det sikres at det i undervisning, innhold og oppbygging skilles mellom sosionom- og barnevernspedagogutdanningen, da dette er to helt/svært ulike utdanninger. Den barnevernsfaglige kompetansen bør være naturlig gjennomgående i alle elementer av utdanningen. Utdanningsinstitusjonene må derfor ha et særskilt fokus på å sikre at utdanningens innhold, oppbygging og læringsutbyttebeskrivelser understøtter og fremhever den barnevernsfaglige kompetansen. Samtidig kan dette også sikres gjennom forskning som er særskilt relevant for barnevern og barnevernspraksis.

Alle studieprogrammene har naturlig plassert bacheloroppgaven ved avslutningen av studiet. Ofte er bacheloroppgaven og undervisningen i vitenskapsteori og forskningsmetode knyttet sammen. Men systematisk tilnærming til forskning og utvikling er mer enn en metode for skriving av en bacheloroppgave. Det skal også være redskap for en systematisk tilnærming til praksis. Det er sentralt

at studentene får opplæring i vitenskapsteori og forskningsmetode slik at de i løpet av utdanningen utvikler nødvendig kunnskap for å kunne nyttiggjøre seg den vitenskapelige litteraturen på pensumlistene. Komiteen etterlyser derfor undervisning i vitenskapsteori og forskningsmetode på et tidligere tidspunkt i flere av utdanningsforløpene.

Videre mener de sakkyndige at bacheloroppgaven om mulig bør være en empirisk innsamling, slik at studentene får mulighet til å prøve ut sine kunnskaper i forskningsmetode på en praktisk måte. Om empiriske datainnsamlinger i form av for eksempel intervjuer av ulike årsaker ikke er mulig, så finnes det andre former for empiriske data. Studentene kan eventuelt få delta i forskningsprosjekter som finnes ved institusjonene og gjennom dette få tilgang til kvalitative eller kvantitative data som er avkodet og anonymisert. Slike data bør være mulige å analysere gjennom dokumentanalyser eller lignende.

Noen av studieprogrammene legger opp til at bacheloroppgaven skal skrives som et gruppearbeid. Generelt vil vi påpeke at når en bacheloroppgave eller en hjemmeksamen gjennomføres som gruppeoppgave, bør det også skje en individuell prøving i tillegg, for eksempel i form av en individuell muntlig eksamen. Internett gir i dag gode muligheter for studentene til å kopiere andres arbeid og kan dermed innby til fusk. Komiteen anbefaler derfor obligatorisk plagiatskontroll på bacheloroppgaven og andre mer omfattende skriveoppgaver. Det gjelder generelt at når det er hjemmeksamen, bør det alltid gjennomføres en plagiatskontroll.

For ytterligere å forsterke de vitenskapelige innslagene, mener vi at mange av utdanningene dessuten bør øke innslaget av vitenskapelige artikler i sine pensumlister. Det er svært viktig at utdanningene bygger på forskningsbasert kunnskap, og at pensum avspeiler kunnskapsfronten. Noen ganger innebærer dette at pensum må være på engelsk. For å få til en forskningsbasert utdanning, er forskningsbasert litteratur på pensumlistene et viktig ledd.

2.3 Relevans for praksis

Flere institusjoner oppgir at de har kontakt med praksisfeltet gjennom ulike prosjekter, praksis, ved bruk av gjestelærere og gjennom at studentene kommer tilbake fra praksis med kunnskaper om hva praksisfeltet trenger. Likevel er det et fåtall av institusjonene som oppgir at de har en systematisk innhenting av informasjon fra aktuelle praksisinstitusjoner eller andre institusjoner i avtakerfeltet. Komiteen vil understreke betydningen av at innhenting av informasjon fra praksisfeltet skjer systematisk og blir benyttet til å justere innholdet i utdanningen, jamfør tidligere kommentarer om de raske endringene og de nye utfordringene i barnevernsfeltet som Norge står foran.

Rekruttering av relevante praksisplasser og kompetente veiledere er en forutsetning for fortsatt god praksisrelevans i studiene. Dette er en utfordring som deles av de fleste institusjonene. Utdanningsinstitusjonene bør vurdere å stille tydeligere krav til innholdet i praksisperioden(e) og stille krav om at praksisveilederne er kvalifiserte innen barnevern.

2.4 Relevans for videre studier

Generelt gir studieprogrammene gode teoretiske så vel som ferdighetsrettede kunnskaper for videre studier. Kunnskapene i vitenskapsteori og forskningsmetode er imidlertid et unntak her. Vi mener at

på dette feltet er kunnskapskravene lagt for lavt. At ambisjonsnivået er lavt vises for eksempel gjennom at det ofte mangler læringsutbytter som kan relateres til konkrete metodekunnskaper, særlig når det gjelder kvantitative metoder. Et annet eksempel er den relativt begrensede pensumlitteraturen om forskningsmetode og vitenskapsteori. Det er rimelig at studentene tilegner seg grunnleggende kunnskaper og ferdigheter i å kunne planlegge og gjennomføre en empirisk undersøkelse, både av kvalitativ og kvantitativ karakter. Studentene må også kunne gjøre en kritisk vurdering av forskningsresultater innenfor fagområdet.

2.5 Kobling til forskning og pensumlist

En analyse av pensumlistene viser at den litteraturen som i dag benyttes i barnevernspedagogutdanningene i hovedsak er norsk, skrevet av norske forskere og yrkesutøvere. For at studentene skal kunne oppdatere sin kunnskap og kunne ta til seg kunnskap fra fagområdet internasjonalt, er det viktig at pensumlistene og lærebøkene formidler internasjonal forskning innen barnevern. Dette kan med fordel være på engelsk. På denne måten kommer studentene i kontakt med den nyeste forskningen på originalspråket, de får styrket sin kompetanse for eventuelle videre studier. Med kjennskap til engelsk fagterminologi blir de også bedre rustet for en flerkulturell yrkesutøvelse.

Videre vil vi påpeke at flere av lærestedene henviser til formidling av lærernes egen forskning når det gjelder koblingen mellom undervisning og forskning. Vi finner imidlertid i liten grad lærernes egen forskning igjen i pensumlitteraturen. Videre bør institusjonene se på hvorledes studenter kan benyttes som ressurser for å øke produktiviteten ved institusjonene. Dette er spesielt viktig for de institusjonene som har utfordringer med å legge til rette for at studentene kan tilegne seg en egen tilnærming til arbeidet, gjennom for eksempel empirisk datainnsamling. Vårt hovedpoeng her er at studentene skal kunne opparbeide seg den kunnskapen som trengs for at de individuelt skal kunne håndtere og gjøre rede for empirisk datainnsamling og videre forskningsarbeid.

2.6 Fagmiljøets kompetanse

Vår samlede vurdering er at fagmiljøene stort sett oppfyller de grunnleggende kravene som stilles for å tilby barnevernspedagogutdanningen. Det finnes imidlertid utfordringer og områder som det er behov for å se spesielt på.

En slik utfordring gjelder antallet årsverk tilknyttet studiet. Her er det forholdsvis store forskjeller. Dette gjenspeiler ulike organisatoriske forhold, muligheter for samarbeid med nærliggende utdanninger og utdanningenes utforming og gjennomføring. De fleste barnevernutdanningene har et fagmiljø som tilsvarer 10 til 14 årsverk, men det finnes også utdanningsinstitusjoner som gjennomfører studiene med i underkant av 5 årsverk. Samtidig har noen utdanninger over 20 årsverk. Forholdstallet mellom faglige årsverk og antall studenter er også varierende, fra ca. 12 til 36 studenter per årsverk. For de utdanningene som har et lavt antall faglige årsverk og/eller mange studenter per faglige årsverk, kan det være grunn til å overveie i hvilken grad de klarer å tilfredsstille de kravene til arbeidsformer og undervisning som forutsettes i læringsutbyttebeskrivelsene. Institusjonene bør også vurdere hvorvidt fagmiljøene har behov for økte ressurser for å kunne ivareta både undervisning, forskning og utviklingsarbeid på en god måte.

Det nevnes flere steder at det er en utfordring å høyne den formelle forskningskompetansen, sikre praksisrelevant erfaring og beholde forskningskompetansen ved institusjonene. Når høyskolene lyser ut stillinger, er det få med doktorgrad innen barnevern som søker. Komiteen anerkjenner til fulle at dette er en stor utfordring. Vi vil likevel knytte noen kommentarer til dette. For det første kan det være en idé å sørge for at man fortrinnsvis rekrutterer unge med relevant praksiserfaring til formelle stipendiatstillinger. Det kan bidra til at forskningen blir relevant og rettet mot

Deretter handler det om å sikre tilstrekkelige vilkår for unge når de har disputert, slik at kompetansen kan beholdes ved institusjonen og benyttes både i undervisning og i fremadrettet forskning. Det er en investering å tilby kvalifiseringsløp som gir formell forskningskompetanse. Det er derfor helt sentralt å sikre at institusjonen får beholde kompetansen. Om det ikke lykkes å beholde kompetansen, så bør en forsøke å holde kontakt gjennom nettverk og forskning på tvers med andre institusjoner. I arbeidet med dette tilsynet har vi også sett at det er en mangel på ansatte med doktorgrad eller professorkompetanse i barnevern. Flere miljøer arbeider aktivt for å støtte kompetansestyrking gjennom målrettede forskningsmidler og ph.d.-program. Flere institusjoner har også ulike insitamenter slik som økt forskningstid ved publisering og mentorskap. For å bygge stabile forskningsmiljøer i barnevern og skape forutsetninger for forskningsbasert undervisning, er det svært viktig at samtlige undervisningsinstitusjoner på sikt sikrer at de har professorkompetanse innen fagområdet barnevern. Vi mener at det er et påtagelig behov for fortsatt systematisk arbeid med kompetansebygging for de ansatte ved de aktuelle høyskolene og universitetene.

Institusjonene bør også sikre at forskningen er tematisk relevant for barnevernspedagogutdanningen, at den er praksisnær og at den utøves i tett samarbeid med praksisfeltet. Dette kan sikre relevant praksiserfaring samtidig som forskningskompetansen blant fagmiljøet utvikles.

Når det gjelder kvantitative krav og sentrale deler av studiet, har de fleste institusjonene angitt alle hoveddelene i rammeplanen som sentrale deler. Etter de sakkyndiges oppfatning må det være slik at rammeplanens hovedemner inngår som viktige og vesentlige deler av studiet. Det kan imidlertid diskuteres om alle deler er like sentrale når det gjelder krav til førstestillings-/forskerkompetanse. Vi ser et behov for at flere institusjoner foretar en ny vurdering av hva som er sentrale deler av studiet og begrunner dette. Det er krav om at det skal være førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet. For noen fagområder har dette vært utfordrende for komiteen å vurdere. Vi mener for eksempel at juridisk kunnskap er vesentlig innenfor viktige deler av barnevern, men at dette ikke nødvendigvis må være en sentral del av studiet. Vi vil likevel påpeke at det på flere av institusjonene er behov for å styrke kompetansen når det gjelder juss. Ved flere institusjoner er det kun én ansatt med kompetanse i juss, noe som gjør fagmiljøet svært sårbart.

Publisering

Som påpekt over er kompetansen i fagmiljøet ved noen av institusjonene for lav. I egenrapportene og ved besøkene på institusjonene fremkommer det imidlertid at flere av institusjonene har hatt fokus på økt førstestillingskompetanse. Dette bør på sikt gi resultater i form av mer publisering. Komiteen vil likevel poengtere at i løpet av arbeidet med å vurdere publiseringslistene, har det slått oss at ambisjonsnivået generelt sett er lavt når det gjelder vitenskapelig publisering. Dette kommer til uttrykk ved at mange ikke velger å publisere i vitenskapelige kanaler for forskere, dvs. med peer-review, men velger i stedet å publisere i nasjonale antologier eller i rapporter. Disse alternative publiseringkanalene har den ulempen at de verken blir lest av vitenskapelige forskningsmiljøer eller

spres slik forskningsresultater skal. Tyngdepunktet for publikasjoner er på norsk, noe som begrenser spredningen ytterligere. Flere av forskerne med høy publiseringstakt, publiserer forskning som kan forstås som å ligge i den barnevernsfaglige periferien, det vil si at den ikke åpenbart defineres som sentral forskning innen barnevernsfeltet. Videre vil de sakkyndige påpeke at ansattes kompetanse ikke åpenbart er knyttet til vitenskapelig publisering. En del ansatte med doktorgrad eller høyere, har i løpet av de siste fem årene meget begrenset publisering. Hva som er årsaken til dette er vanskelig å vite, men dette er spørsmål som ledelsen ved de ulike institusjonene bør fokusere på.

2.7 Nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk

Omfanget på institusjonenes deltakelse i nasjonalt og internasjonalt samarbeid og nettverk varierer mye. Det er også stor variasjon i innholdet og kvaliteten på innen utdanning og forskning mellom institusjonene. Noen institusjoner nevner i sine rapporter medlemskap i organisasjoner med relevans for sosialt arbeid, mens andre synliggjør et utviklet samarbeid på tema- og prosjektnivå. Uansett hva slags type samarbeid det gjelder, er det vanskelig å bedømme omfang, levetid og kvalitet på innholdet. Samlet sett er det vår vurdering at nasjonalt og internasjonalt samarbeid både innen utdanning og forskning bør videreutvikles og forsterkes. Dette gjelder også studentenes muligheter til å delta i internasjonalt samarbeid, internasjonale prosjekter og internasjonal praksis.

2.8 Oppsummering

Hovedkonklusjonen på denne rapporten er at det gjøres mye godt arbeid og legges ned mye engasjement i de lokale barnevernspedagogutdanningene. Egenrapportene og våre besøk viser også at mange utdanninger er bevisste på sine respektive mangler, utfordringer og endringsbehov. Det er samtidig et tydelig behov for å sikre at utdanningenes innhold, oppbygging og læringsutbyttebeskrivelser understøtter og fremhever den barnevernsfaglige kompetansen i enda større grad, og at det legges vekt på forskning som er særskilt relevant for barnevern og barnevernspraksis.

Det er også behov for å styrke utdanningens forskningsrelaterte innslag i form av vitenskapsteori, forskningsmetode og (i noen tilfeller) formene for og kravene til bacheloroppgaven. Videre er det behov for mer systematisk utvikling av praksisundervisningen. En god barnevernspedagogutdanning må klare å balansere forankringen i både praksis og forskning. Kunnskap om forskning, forskningsmetode og vitenskapsteori er nødvendig for faglig utvikling i praksis.

Det har de senere årene vært lagt ned et betydelig arbeid for å styrke de ansattes kompetanse, men institusjonene bør fortsatt ha fokus på dette. Dette gjelder generelt for fagmiljøene og spesielt for rekruttering av personer med doktorgrad/førstestillingskompetanse/professorkompetanse i barnevern.

3 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudier i barnevern ved Høgskolen i Lillehammer

3.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Vurdering

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) og har lagt til grunn at alle kulepunktene/deskriptorene i NKR skal inngå i en beskrivelse. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser, og alle studier skal ha fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelser med utgangspunkt i NKR. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR.

I studieplan for bachelor i barnevern ved Høgskolen i Lillehammer beskrives læringsutbyttet på følgende måte:

Kunnskaper

- Studenten har bred teoretisk og metodisk kunnskap om sosialpedagogisk arbeid med fokus på målgruppen barn og unge i utsatte livssituasjoner, og om hvordan samfunnsfaglige, juridiske, psykologiske og pedagogiske perspektiver har gyldighet for dette fagområdet
- Studenten har bred kunnskap om etikk og etisk refleksjon som verktøy i skjønnsutøvelse
- Studenten har bred kunnskap om barnevernets samfunnsmandat og samfunnsmessige betingelser
- Studenten kjenner til eksempler på aktuelt forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområder som er relevant for målgruppen; barnevern, barn og unges psykiske helse, barn og unges kompetanseutvikling og deltakelse i samfunnet
- Studenten kan oppdatere sin kunnskap innenfor de aktuelle fagområdene
- Studenten har kunnskap om barnevernets historie
- Studenten har kunnskap om sosialpedagogikk som teoretisk perspektiv i en historisk og vitenskapsfilosofisk kontekst
- Studenten har kunnskap om barndom og oppvekst i et historisk perspektiv med fokus på barn og unge i utsatte livssituasjoner

Ferdigheter

- Studenten kan anvende sin faglige kunnskap i praksis i møte med barn og unge i utsatte livssituasjoner
- Studenten kan anvende og uttrykke sin faglige kunnskap gjennom handlinger, bedømmelser, vurderinger og skjønn

- Studenten kan reflektere over egne handlinger, bedømmelser, vurderinger og skjønn på en systematisk måte
- Studenten kan endre og justere praksis på bakgrunn av veiledning og refleksjoner over praksis
- Studenten kan finne, vurdere og henvise til begreper og perspektiver med faglig relevans og gyldighet for problemstillinger i praksisfeltet
- Studenten behersker relevante metodiske tilnærminger for oppgaveløsning innen fagområdet
- Studenten kan delta aktivt i praksisfellesskapet og inngå i relevante tverrfaglige og tverretatlige samarbeidsrelasjoner

Generell kompetanse

- Studenten har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger og fremviser holdninger og handlinger som samsvarer med yrkesetiske prinsipper
- Studenten kan planlegge og gjennomføre relevante arbeidsoppgaver i fagfeltet på en selvstendig måte på nivå med en nybegynner i faget
- Studenten kan være aktiv deltaker i praksisfellesskap i fagfeltet og inngå i relevante tverrfaglige og tverretatlige samarbeidsrelasjoner
- Studenten kan formidle sentralt fagstoff både skriftlig, muntlig og gjennom konkrete handlinger og intervensjoner
- Studenten kan bidra til utvikling av god praksis gjennom aktivt å ta del i fagkritisk refleksjon og fagutvikling innenfor fagområdet
- Studenten kjenner til nytenking og innovasjonsprosesser med gyldighet for sitt fagområde som kan bidra til utvikling av god praksis

I henhold til studietilsynsforskriften skal læringsutbyttebeskrivelsene (LUB) være fagspesifikke med utgangspunkt i NKR. Ved HiL er læringsutbyttet beskrevet i tråd med NKR og oppgitt på bachelornivå, men ferdighetene og de generelle kompetansene er svært generelle og det er vanskelig å se ut fra disse at læringsutbyttet gjelder barnevernspedagogutdanningen. Kunnskapene er derimot mer fagspesifikke. Det er behov for en revidering av læringsutbyttebeskrivelsene slik at også ferdigheter og generelle kompetanser blir mer fagspesifikke. HiL bør også arbeide for at det blir en tydeligere sammenheng mellom kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Hvilke kunnskaper ligger for eksempel til grunn for oppnådde ferdigheter? Dette vil sikre tydelig beskrivelse av progresjon i læringsutbyttet.

Vi anbefaler at den generelle kompetansen «Studenten kan planlegge og gjennomføre relevante arbeidsoppgaver i fagfeltet på en selvstendig måte på nivå med en nybegynner i faget», justeres slik at det ikke tas forbehold om at studenten er nybegynner i faget. Læringsutbyttet skal vise hva en ferdig utdannet barnevernspedagog kan, og studenter på bachelornivå skal kunne planlegge og gjennomføre relevante oppgaver og prosjekter, alene og som deltager i en gruppe.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må

- sikre at beskrivelsene av ferdigheter og generell kompetanse blir mer fagspesifikke
- sikre tydeligere sammenheng mellom kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Vurdering

Gir studiets innhold og oppbygging grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Studiet har en integrert studiemodell der hovedtemaer og kompetanseområder er organisert slik at de skal bygge på og utfylle hverandre. I egenrapporten er de sju emnene studiet består av presentert i en tabell, med angivelse av omfang og innbyrdes rekkefølge. Alle emner er obligatoriske og må gjennomføres i angitt rekkefølge:

1. Barnevernspedagogen – introduksjon til yrkesrolle, teoretisk forankring, målgruppe og virksomhetsfelt (60 stp. – første og andre semester)
2. Teoretiske perspektiver for barnevernspedagogens virksomhet (15 stp. – tredje semester)
3. Beslutningsprosesser og tiltaksarbeid i barnevernet (25 stp. – tredje og fjerde semester)
4. Sosialpedagogisk og miljøterapeutisk arbeid med utsatte barn og unge (20 stp. – fjerde semester)
5. Praksis og fordypningstemaer (33 stp. – femte og sjette semester)
6. Tverrprofesjonell samarbeidslæring (fellesemne med Bachelor i vernepleie og Bachelor i sosialt arbeid – 12 stp. – sjette semester)
7. Bacheloroppgave (15 stp. – sjette semester)

Etter de sakkyndiges oppfatning er det en god og reflektert sammenheng mellom emneinndeling, omfang og progresjon i studiet. Når dette er sagt, ønsker vi likevel å påpeke at det i studieplanen kan se ut til at vitenskapsteori og forskningsmetode er lagt til siste studieår, noe som gir utfordringer med tanke på progresjon i studiet. Ved institusjonsbesøket ble det bekreftet at det er utfordrende å få til en progresjon i metodekunnskap. Progresjon kan oppnås gjennom at studentene tidlig i utdanningen kommer i kontakt med dette feltet slik at de får den kunnskapen som kreves for at de skal kunne lese og forstå vitenskapelige litteratur, samtidig som de senere i utdanningen vil kunne oppnå en fordypning i denne kunnskapen gjennom arbeidet med bacheloroppgaven. Under institusjonsbesøket ble det nevnt at det er satt ned en gruppe som skal arbeide med hvordan progresjonen i vitenskapsteori og forskningsmetode kan sikres. Komiteen ser dette som svært positivt, og HiL bør fortsette å utvikle dette arbeidet.

Praksis er lagt til det siste året: femte semester og første del av sjette semester. Flere andre institusjoner har valgt å organisere studiet med to praksisperioder. Å legge en praksisperiode tidlig i studiet og en i slutten handler både om at studentene får praksis på mer enn én arbeidsplass, og at studenten gradvis kan bygge opp sin trygghet som yrkesutøver og få bruke ulike deler av den kunnskap studenten tilegner seg i løpet av studiet. Vi vil anbefale at HiL vurderer om organiseringen av praksis kan endres slik at studentene får to praksisperioder.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

HiL har levert en oversiktlig matrise som viser en god sammenheng mellom læringsutbyttet for studiet og for emnene. Vi vil imidlertid påpeke at under generell kompetanse i læringsutbyttebeskrivelsen for

studiet, fremkommer det at studentene skal ha ferdigheter i å beherske relevante metodiske tilnærminger, og at de får disse ferdighetene i alle emnene utenom ett. Dette finnes det imidlertid ikke noe holdepunkt for verken i pensum eller i beskrivelse av de enkelte emnene. Det er kun i emnene *praksis og fordypning* og *bacheloroppgaven* at forskning er omtalt i læringsutbyttet for emnet.

HiL må endre læringsutbyttene for emnene slik at vitenskapsteori og metode kommer tydeligere frem, og det må sikres at det er sammenheng mellom læringsutbyttet for studiet og for emnene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må

- endre læringsutbyttebeskrivelsene for emnene slik at vitenskapsteori og metode kommer tydeligere frem og det må sikres at det er sammenheng mellom læringsutbyttet for studiet og for emnene

Høgskolen bør

- fortsette arbeidet med å sikre bedre progresjon i vitenskapsteori og forskningsmetode
- vurdere å innføre to praksisperioder i stedet for én

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring, og gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

I tillegg til tradisjonelle undervisningsaktiviteter er det studentaktive arbeids- og læringsformer, som for eksempel studentstyrte seminarer, digital fortelling, gruppearbeid, skriftlige arbeidskrav og ferdighetstrening. Studentene deltar i samlet undervisning der en trener på praktiske oppgaver. Deltagelse og oppgavearbeid i veiledede refleksjonsgrupper er satt som obligatorisk for studentene. Dette gjelder også for den delen av undervisningen som foregår innenfor kategorien praktiske oppgaver.

I løpet av det første året har studentene feltarbeid hvor de blant annet besøker tredjeårsstudenter i praksis, noe som er positivt med tanke på at praksis er lagt til det siste året.

I egenrapporten er det gitt en fylldig beskrivelse av arbeids- og undervisningsformer med begrunnelser for hvorfor de ulike formene gir grunnlag for at studentene skal kunne oppnå læringsutbyttet. De sakkyndige vurderer de valgte arbeids- og undervisningsformene som godt egnet for barnevernspedagogstudiet. HiL bør imidlertid ta en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer etter revidering av overordnet læringsutbytte og vurdere om de opprinnelige valgte arbeids- og undervisningsformene må justeres for å sikre at studentene oppnår læringsutbyttet for studiet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- fortsette satsingen på utarbeiding av forelesningsdatabaser der informasjon ligger tilgjengelig for studentene. Dette er et positivt tiltak fra et studentperspektiv
- sikre at endringer som gjøres i utdanningens innhold og læringsutbyttebeskrivelser følges opp med en ny vurdering av utdanningens arbeids- og undervisningsformer

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring, og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

Det benyttes varierte eksamensformer gjennom studiet. Det stilles krav til oppmøte i undervisningen for at studenten skal kunne gå opp til eksamen, og det er flere arbeidskrav i de enkelte emner. Det benyttes muntlig eksamen, skriftlig skoleeksamen, skriftlig hjemmeeksamen, gruppeeksamen, samt gjennomført og bestått praksis som vurderingsformer i løpet av studietiden. Eksamener fra tidligere fag må være bestått før studenten kan gå opp til eksamen i påbyggende fag (videre semestre).

I studiets første emne (60 studiepoeng) har studentene både skriftlig og muntlig eksamen, hvilket er gunstig med hensyn til emnets omfang. De sakkyndige vurderer eksamens- og vurderingsformene som godt egnet for barnevernspedagogutdanningen. Hil bør imidlertid vurdere eventuelle endringer etter revideringen av overordnede læringsutbyttebeskrivelser.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- sikre at endringer som gjøres i utdanningens innhold og læringsutbyttebeskrivelser følges opp med en ny vurdering av utdanningens eksamens- og vurderingsformer

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

Studenter og lærere ved barnevernspedagogstudiet har løpende kontakt med praksisfeltet gjennom praksis og ved at eksterne samarbeidspartnere og brukerrepresentanter benyttes i undervisningen. I egenrapporten er det også oppgitt at en betydelig del av FoU-virksomheten skjer i samarbeid med praksisfeltet.

Samarbeidet som beskrives i egenrapporten er relevant for utveksling av kunnskap og oppdatering av endringer i praksisfeltet. Komiteen kan imidlertid ikke se dokumentasjon på at det foregår en systematisk innhenting av informasjon fra avtakere om studiets relevans, eller at det innhentes innspill til aktuelle endringer basert på utfordringer i praksisfeltet. Barnevernsfeltet står foran enorme utfordringer i den nærmeste tiden. I en slik endringstid er det svært viktig at institusjonene sikrer at utdanningen er relevant og oppdatert, og at den er tilpasset de utfordringer barnevernsfeltet vil møte. Det er derfor behov for en systematisk innhenting av informasjon slik at dette ikke blir for ad hoc eller personbundet. Det er imidlertid et fåtall av institusjonene som oppgir at de har en systematisk innhenting av informasjon fra avtakerfeltet. Vi oppfordrer derfor til at innhenting av informasjon fra avtakere settes i system slik at det sikres at informasjonen benyttes til å gjøre nødvendige endringer i studiet.

Når det gjelder relevans for videre studier, så er vitenskapsteori og forskningsmetode en utfordring med tanke på progresjonen i studiet. HiL mener at institusjonen ikke har fått til å integrere vitenskapsteori og metode på en god nok måte, men det er satt i gang et arbeid for å forbedre dette. Vi viser til tidligere vurderinger rundt dette under punkt 2.3. Under generell kompetanse i læringsutbyttebeskrivelsen fremkommer det at studentene skal få ferdigheter i å beherske relevante metodiske tilnærminger, og at de får disse ferdighetene i alle emnene utenom ett. Dette finnes det imidlertid ikke noe holdepunkt for i pensum eller i beskrivelsene av de enkelte emnene. HiL bør integrere vitenskapsteori og forskningsmetode (kvantitativ og kvalitativ) slik at studentene får en introduksjon tidligere i utdanningen. Dette bør gjøres synlig i det enkelte emnet og på pensumlistene. På denne måten oppnår man progresjon i kunnskap og studentene får forutsetninger for å kunne dra nytte av forskningen de blir introdusert for i utdanningen.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

Generelt sett er spørsmålet om hvorvidt utdanningens innhold er tilpasset behov i praksisfeltet, komplisert når det gjelder denne typen av profesjonsutdanninger. Praksisfeltet for barnevernspedagoger rommer en lang rekke ulike virksomheter og et mangfold av klient- og brukergrupper med ulike slags behov og problemer. Ofte har praksisfeltet synpunkter på hva utdanningen bør inneholde for å tilfredsstille akkurat de spesialiserte kvalifikasjons- og kunnskapskrav som preger nettopp det området man selv er aktiv innenfor. Å forberede alle studentene for alle typer av yrkespraksis kan således være vanskelig innenfor rammen av en treårig utdanning på bachelornivå. Dette er et generelt spørsmål for alle BSV-utdanninger og en allmenn utfordring. En rimelig holdning er at studentene etter fullført utdanning har et generelt kunnskaps- og kompetansenivå som gjør at de har evnen til å tilegne seg og validere ulike typer av arbeidsmetoder og virksomhetsspesifikk kunnskap

når de kommer ut i arbeidslivet. Vi viser for øvrig til vår vurdering over om at barnevernsfeltet står foran store endringer, og at det derfor er viktig å innhente informasjon om behov for endringer i utdanningen. Når dette er sagt, er det vår vurdering at innholdet i barnevernspedagogutdanningen ved HiL stort sett, og under de rådende forutsetninger, er tilpasset behovene i praksisfeltet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- utvikle et mer systematisk samarbeid med avtakere/ parter i praksisfeltet og/eller arbeidsgivere for å innhente informasjon og kunnskaper som sikrer utdanningens relevans for yrkeslivet
- integrere vitenskapsteori og forskningsmetode (kvantitativ og kvalitativ) tidlig i utdanningen
- øke andelen internasjonale vitenskapelige artikler på pensumlistene

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

Studentene introduseres for forelesernes forskning og deltar i tillegg i fagutviklingsprosjekter i praksisperioden, og de lærer å arbeide på en FoU-lignende måte ved for eksempel å utforske praksisfeltet og praksis som læringsform. Ved institusjonsbesøket ble det imidlertid diskutert hvordan høgskolen i større grad kan invitere forskere til å presentere sin forskning og på denne måten bidra til at studentene er oppdatert på den siste forskningen i feltet. Andel årsverk av undervisningen som utføres av personer med minst førstestillingskompetanse er litt under 20 % av det totale antall årsverk i studiet (se vurdering under punkt 3.3). Det ville være en berikelse for forskningstilknytningen i studieprogrammet om en større andel av undervisningen ble utført av forskningsaktive og førstekompetente personer og forskere utenfra i større grad ble invitert til å presentere sin forskning.

Som tidligere påpekt bør vitenskapsteori og forskningsmetode (kvantitativ og kvalitativ) introduseres tidligere i utdanningen. Å benytte samfunnsvitenskapelige metoder bør inkludere at studentene får analysere empirisk materiale i løpet av utdanningen. Dette kan eksempelvis skje gjennom at studentene får anledning til å analysere avkodede og anonymiserte data fra forskningsprosjekter som allerede finnes ved institusjonen, det kan gjøres tekstanalyser på empirisk materiale og det kan gjøres dokumentanalyser. Dette vil kunne gi studentene en bedre forståelse for hva forskning handler om. Vi viser for øvrig til vurderingen i punkt 2.3 om at vitenskapsteori og metode må komme tydeligere frem i læringsutbyttebeskrivelsene for emnene.

Ved gjennomgang av pensumlistene synes opplæring i kvantitativ forskningsmetode, samt engelskspråklig forskningslitteratur, å være fraværende. Dette synes å resultere i at studentene ikke i

tilstrekkelig grad settes i stand til å ta del i og anvende forskningslitteraturen som jo også skal inkludere den internasjonale forskningslitteraturen/kunnskapstilfanget som er av relevans for fagfeltet. Dette inntrykket ble bekreftet gjennom ved institusjonsbesøket. Det er også noe fagmiljøet selv har reflektert over og oppgir at det skal jobbes med.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høgskolen må:

- sikre at litteratur om kvantitativ forskningsmetode inngår i pensum

Høgskolen bør:

- sikre at studentene møter internasjonalt publiserte vitenskapelige artikler i utdanningen
- inkludere innsamling av data i løpet av utdanningen
- invitere sentrale forskere i feltet til å presentere sin forskning og arbeide for at en større andel av førstekompetente underviser i utdanningen

3.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforordningens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig være tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse tilpasset studiet?

Fagmiljøet ved barnevernspedagogutdanningen består av 14 personer med til sammen 10,5 årsverk. Av disse har fire førstestillingskompetanse: en førstelektor, to førsteamanuensis og en professor. To er stipendiater og resten er høgskolelektorer. I tillegg er det fem professorer som underviser med 0,02 årsverk hver, men årsverk under 0,1 inngår ikke i den samlede beregningen av fagmiljøets kapasitet. FoU-tid som er angitt for stipendiat inngår heller ikke i denne beregningen. 19,7 % av det samlede fagmiljøet utgjøres av førstekompetente. Høsten 2015 var det 263 studenter ved barnevernspedagogstudiet. Dette utgjør omtrent 25 studenter per faglige årsverk. Dette er et forholdstall som ligger en god del høyere enn ved de fleste andre barnevernspedagogutdanningene.

Flere av de ansatte har bakgrunn som barnevernspedagoger, én er jurist, én er psykolog. Det er førstestillingskompetanse innen pedagogikk og psykologi. Vår vurdering er at fagmiljøets samlede kompetanse i det store og hele er tilpasset studiet, men minstekravet om 20 % førstestillingskompetanse er ikke oppfylt.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Tre ansatte med førstestillingskompetanse har 45 % av sin stilling til FoU-virksomhet, de øvrige har 25 %. I tabellen for fagmiljøet ser det imidlertid ut som om dette kan variere, da én ansatt ikke har FoU-tid. I egenrapporten nevnes det at undervisningsdelen i perioder kan ta større plass, noe som går på bekostning av FoU-tid. Det noteres at åtte av de fagansatte er barnevernspedagoger, noe som er en styrke for utdanningen. Imidlertid har ingen av dem en høyere akademisk kompetanse og få har vitenskapelige publikasjoner. HiL bør tilføre utdanningen flere ansatte med førstestillingskompetanse og øke antallet årsverk satt av til FoU.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høgskolen må:

- tilføre utdanningen flere ansatte med førstestillingskompetanse

Høgskolen bør:

- øke antallet årsverk satt av til FoU

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studiet.

Vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i, studentene og undervisningen til gode?

Fagmiljøet deltar i en rekke ulike samarbeid og nettverk. Eksempler på nettverk er TPS-nettet (tverrprofesjonelt samarbeid og samarbeidslæring), nasjonale profesjonsråd for utdanning og forskning innen sosialt arbeid og velferdsfag, barnevern og vernepleie, Norplus-samarbeidet og EU-nettverket PowerUs. I tillegg har HiL et samarbeid om praksis for studenter i flere land og det er mulig for tredjearsstudenter å være med på et fire ukers kurs om empowerment i forbindelse med bacheloroppgaven ved Manavodaya-instituttet i Lucknow i India.

Det er imidlertid noe uklart i hvilken grad samarbeidene kommer studentene til gode og hvorfor disse samarbeidene ikke gjenspeiles i publikasjonslistene. Det ville være rimelig å tenke at dette arbeidet resulterer i økt publikasjon. Høgskolen bør sikre at nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk tydeligere synliggjøres i utdanningen, i form av for eksempel studentinvolvering og publikasjoner.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- sikre at nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk i større grad involverer studentene
- vurdere hvordan samarbeid og nettverk kan brukes til å øke publiseringen

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

I egenrapporten oppgis det at studiets rammeplan angir at samfunnsvitenskapelige emner (35 studiepoeng), juridiske emner (15 studiepoeng), psykologiske og helsefaglige emner (33 studiepoeng), pedagogiske emner (24 studiepoeng) og sosialpedagogisk arbeid med barn og unge (75 studiepoeng) er sentrale emner for barnevernspedagogutdanningen. Studiets integrerte modell innebærer at hovedtemaene er integrert i de ulike emnene. Etter de sakkyndiges oppfatning må det være slik at rammeplanens hovedemner inngår som viktige og vesentlige deler av barnevernspedagogutdanningen. Det kan imidlertid diskuteres om alle deler av hovedemnene er like sentrale deler av dette studiet, og dermed må fylle krav til førstestillings-/forskerkompetanse. HiL må på denne bakgrunn foreta en vurdering av hvilke deler som er sentrale i studiet.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Minst 50 % av årsverkene i fagmiljøet utgjøres av ansatte i hovedstilling. I egenrapporten er det oppgitt at integrert studiemodell krever en bredt sammensatt kompetanse i alle emner. Ifølge våre utregninger ligger høyskolen for lavt i kvantitative krav på førstestillingskompetanse. Førstestillingskompetansen ligger på 19,7 % og den skal ligge på minst 20 %. Om bidrag fra professorer i mindre enn 0,1 årsverk skal regnes med, vil førstestillingskompetansen ligge på 19,8 %. Dette ble tatt opp på institusjonsbesøket, og høyskolen antydte at utregningen måtte være feil.

Av dokumentasjonen fremkommer det at de vitenskapelige publikasjonene i hovedsak faller innenfor rammen for pedagogikk, psykologi og kommunikasjon, som kan forstås som sentrale deler av studiet. Ut fra tabell over fagmiljøet er det ansatte med førstestillingskompetanse i psykologi, barnevern, pedagogikk og kommunikasjon. Det er ikke førstestillingskompetanse i juss, men dette gjelder imidlertid svært mange av bachelorutdanningene i barnevern. Komiteen har gjennomgående valgt å si at denne kompetansen bør styrkes, heller enn å konkludere med at studiet ikke oppfyller studietilsynsforskriften på dette punktet. Etter vårt syn er juss en *vesentlig* del av studiet, og det er viktig med god forvaltningskompetanse når man skal ut i praksis. Det er imidlertid en såpass liten del

av det totale læringsutbyttet for studieprogrammet, at vi mener det er urimelig å hevde at dette er en sentral del av studiet som krever førstestillingskompetanse i fagmiljøet.

Institusjonen må imidlertid dokumentere at minst 20 % av fagmiljøet har førstestillingskompetanse. Som vurdert over, må Hil også foreta en ny vurdering av sentrale deler av studiet og sikre at det er førstestillingskompetanse i disse delene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høgskolen må:

- sørge for at minst 20 % av fagmiljøet har førstestillingskompetanse
- beskrive og begrunne hvilke deler av utdanningen som er sentrale
- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

I egenrapporten er det oppgitt at fagmiljøet deltar i ulike former for FoU-arbeid, men at ulike løpende fagutviklingsarbeider som samarbeidsprosjekter med praksisfeltet, utvikling av undervisnings- og læringsmodeller, (bidrag i) fagbøker, og utredning- og utviklingsarbeid for studiekvalitet ikke er dokumentert i CRISTin. HiL bør vurdere om FoU-arbeid som i dag ikke dokumenteres kan dokumenteres i fremtiden, og i så fall finne frem til egnede dokumentasjonsmetoder.

Det er få ansatte med høyere akademisk kompetanse i fagmiljøet (se punkt 3.3). Dette gjelder spesielt dem med barnevernsbakgrunn. Det noteres at åtte av de fagansatte er barnevernspedagoger, noe som er en styrke for utdanningen. Imidlertid har ingen av dem en høyere akademisk kompetanse, og få har vitenskapelige publikasjoner.

På institusjonsbesøket ble det fortalt at kompetansen og publikasjonstakten er høy, men utdrag fra CRISTin viser få vitenskapelige publikasjoner på nivå 1 og 2. Videre er det tydelig at det er de faglig ansatte med høyest akademisk kompetanse – professorer og førsteamanuenser – som publiserer mest. Det betyr at de publikasjonene som gir poeng i tellekantsystemet produseres av et fåtall personer. Dette viser viktigheten av at institusjonen bør gjøre sitt ytterste for å øke den vitenskapelige kompetansen blant faglig ansatte med et lavere akademisk nivå, blant annet som et tiltak for å øke publikasjonstakten. Institusjonen oppfordres til å sikre merittering gjennom ulike insentiver for å øke

kompetansen. HiL oppfordres også til å sikre at de får beholde den kompetansen de selv er med på å utvikle i form av stipendiater som i løpet av de neste årene skal disputere.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- øke den formelle akademiske kompetansen i form av økt merittering og vitenskapelig publisering

Høyskolen bør:

- vurdere om FoU-arbeid som i dag ikke dokumenteres kan dokumenteres i fremtiden, og i så fall finne frem til egnede dokumentasjonsmetoder

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Vurdering

Et stort antall av de ansatte har mange års relevant yrkeserfaring som barnevernspedagoger. Det er imidlertid usikkert hvor oppdatert yrkeserfaring de ansatte har, da det i tabellen for fagmiljøet, kolonne 12, er oppgitt at nesten alle ansatte hadde sin siste praksiserfaring i 2015. Under tilsynsbesøket fremkom det at dette ikke stemmer. Komiteen mener likevel at forutsetningene for en god sammenheng mellom teoretiske studier og praksiserfaring bør være gode i selve fagmiljøet.

Ifølge egenrapporten krever HiL at ekstern praksisveileder er «en kompetent yrkesutøver i praksisfellesskapet». Med få unntak blir det også krevd at veileder skal være barnevernspedagog som fortrinnsvis har gjennomført videreutdanningen (30 studiepoeng) i studentveiledning ved HiL.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- sikre fagmiljøets erfaring fra praksisfeltet
- fortsette arbeidet med i størst mulig grad å engasjere barnevernspedagoger som veiledere

3.3 Samlet konklusjon

Bachelorgradsutdanningen i barnevern ved Høgskolen i Lillehammer oppfyller ikke alle de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må:

- sikre at beskrivelsene av ferdigheter og generell kompetanse blir mer fagspesifikke
- sikre tydeligere sammenheng mellom kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse
- endre læringsutbyttebeskrivelsene for emnene slik at vitenskapsteori og metode kommer tydeligere frem, og det må sikres at det er sammenheng mellom læringsutbyttet for studiet og for emnene
- sikre at litteratur om kvantitativ forskningsmetode inngår i pensum
- tilføre utdanningen flere ansatte med førstestillingskompetanse
- sørge for at minst 20 % av fagmiljøet har førstestillingskompetanse
- beskrive og begrunne hvilke deler av utdanningen som er sentrale
- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet
- øke den formelle akademiske kompetansen i form av økt merittering og vitenskapelig publisering

De sakkyndige har følgende råd for videreutvikling av kvaliteten i studieprogrammet:

Høgskolen bør:

- fortsette arbeidet med å sikre bedre progresjon i vitenskapsteori og forskningsmetode
- vurdere å innføre to praksisperioder i stedet for én
- fortsette satsingen på utarbeiding av forelesningsdatabaser der informasjon ligger tilgjengelig for studentene. Dette er et positivt tiltak fra et studentperspektiv.
- sikre at endringer som gjøres i utdanningens innhold og læringsutbyttebeskrivelser følges opp med en ny vurdering av utdanningens arbeids- og undervisningsformer
- sikre at endringer som gjøres i utdanningens innhold og læringsutbyttebeskrivelser følges opp med en ny vurdering av utdanningens eksamens- og vurderingsformer
- utvikle et mer systematisk samarbeid med avtakere/ parter i praksisfeltet og/eller arbeidsgivere for å innhente informasjon og kunnskaper som sikrer utdanningens relevans for yrkeslivet
- integrere vitenskapsteori og forskningsmetode (kvantitativ og kvalitativ) tidlig i utdanningen
- øke andelen internasjonale vitenskapelige artikler på pensumlistene
- sikre at studentene møter internasjonalt publiserte vitenskapelige artikler i utdanningen
- inkludere innsamling av data i løpet av utdanningen
- invitere sentrale forskere i feltet til å presentere sin forskning og arbeide for at en større andel av førstekompetente underviser i utdanningen
- øke antallet årsverk satt av til FoU
- sikre at nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk i større grad involverer studentene
- vurdere hvordan samarbeid og nettverk kan brukes til å øke publiseringen
- vurdere om FoU-arbeid som i dag ikke dokumenteres kan dokumenteres i fremtiden, og i så fall finne frem til egnede dokumentasjonsmetoder
- sikre fagmiljøets erfaring fra praksisfeltet
- fortsette arbeidet med i størst mulig grad å engasjere barnevernspedagoger som veiledere

4 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudier i barnevern ved Høgskolen i Oslo og Akershus

Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) tilbyr barnevernspedagogutdanningen som hel- og deltidsstudier. Deltidsstudiet gis over åtte semestre, men det er lite som skiller hel- og deltidsutdanningene når det gjelder faglig innhold. Komiteen har derfor ikke skilt på heltids- og deltidsstudiene i våre vurderinger.

4.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Læringsutbyttet for barnevernspedagogutdanningen ved HiOA er beskrevet i følgende punkter:

Kunnskap

Etter gjennomført studium og avsluttende bestått bacheloreksamen har kandidaten:

- kunnskap om barnevernets samfunnsoppdrag og de samfunnsmessige betingelser som barnevernet opererer innenfor
- kunnskap om de rettslige rammene for barnevernets arbeid
- kunnskap om det sosialpedagogiske teori- og metodegrunnlaget, og teorier og forskning innen fagfeltene psykologi, pedagogikk, og sosiologi
- kunnskap om barns deltagelse og medvirkning
- kunnskap om anerkjennende relasjoner
- kunnskap om forebyggende og tverrsektorielt/tverrprofesjonelt samarbeid
- kunnskap om etikkens betydning for profesjonelle utfordringer barnevernspedagoger kan møte i maktfeltet barnevernet
- kunnskap om vitenskapsteoretiske perspektiver og vitenskapelige tenke- og arbeidsmåter
- kunnskap om ulike aktivitetsformer og forståelse for hvordan aktiviteter kan brukes for å bidra til vekst og utvikling

Ferdigheter

Kandidaten kan:

- bidra til analyse av de forhold som skaper og opprettholder sosiale problemer og andre livsvansker for barn, unge og deres familier
- reflektere over eget kunnskapsgrunnlag, lese forskning med kritisk blikk og videreutvikle sin faglige handling på denne bakgrunnen
- arbeide i forebyggende virksomhet, i barnevernsforvaltningen og i tiltak som gir omsorg, oppdragelse eller behandling
- samtale og samhandle med barn, unge, deres foresatte og samarbeidspartnere på måter som fremmer deltakelse og medvirkning

- bidra til konfliktløsning og kreativ problemløsning
- dokumentere, begrunne og evaluere eget arbeid
- tilrettelegge for aktiviteter som grunnlag for relasjonsarbeid og samhandling med barn og unge
- nyttiggjøre seg veiledning i profesjonelt arbeid

Generell kompetanse

Kandidaten kan:

- arbeide kunnskaps- og erfaringsbasert på arenaer der makt og hjelp er sammenfiltret
- møte ulike mennesker med respekt og nysgjerrighet, og utøve etisk reflekterende og forsvarlig praksis
- være bevisst hvordan egne livserfaringer og verdier har betydning i møte med andres perspektiver, posisjoner og kulturelle bakgrunn
- arbeide innenfor nasjonale og internasjonale lover og konvensjoner gyldig for barnevernfeltet
- reflektere kritisk over egen fagutøvelse og kjenne sin kompetanses begrensninger
- formidle fagstoff skriftlig og muntlig
- samhandle og samarbeide med andre profesjoner og etater til barnets beste

Vurdering

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) og har lagt til grunn at alle kulepunktene/deskriptorene i NKR skal inngå i en beskrivelse. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser, og alle studier skal ha fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelser med utgangspunkt i NKR. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR. Om institusjonen velger å utelate læringsutbytter fra NKR, skal dette begrunnes.

De nivåbestemmende begrepene i NKR benyttes i liten grad. Det er derfor vanskelig å gjenfinne det akademiske nivået som viser at det beskrevne studiet er et bachelorgradsstudium (nivå 6). Under kunnskaper er det eksempelvis kun angitt at kandidaten skal «ha kunnskap om», begreper som «bred kunnskap» og «kjenner til» er utelatt. Det samme gjelder for læringsutbyttene under ferdigheter og generell kompetanse.

Læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med NKR inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Bortsett fra manglende nivåbestemmende begrep, referere de oppgitte læringsutbyttene stort sett til læringsutbyttene som er angitt i NKR. Noe av læringsutbyttene i NKR savnes imidlertid helt eller delvis. Dette gjelder beskrivelse av innovasjonsprosesser og nytenkning under generell kompetanse.

HiOA bør også sikre at det er god sammenheng mellom kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, slik at det er tydelig hvilke kunnskaper som ligger til grunn for utvikling av ferdigheter og generell kompetanse, og at det sees en tydelig progresjon i læringsutbyttet.

Læringsutbyttebeskrivelsene er konkrete og godt formulert – spesielt når det gjelder kunnskaper og ferdigheter. Det faglige innholdet i utdanningen kommer godt frem, og det er ikke noen tvil om at dette er en utdanning innen barnevern. Generell kompetanse er imidlertid noen steder relativt vagt

beskrevet, og det er benyttet verdiladede begreper. Hva menes med og hvordan vurderes for eksempel «være bevisst hvordan egne livserfaringer og verdier har betydning i møte med andres perspektiver, posisjoner og kulturelle bakgrunn».

Læringsutbyttebeskrivelsene ble diskutert på tilsynsbesøket. Representantene for programmet ga uttrykk for at de løpende arbeider med dem, og at de har til hensikt å forkorte dem noe. Timeplanene settes opp med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene. Fagmiljøet er oppmerksomt på at beskrivelsene er et dokument som skal gi mening også for praksisfeltet. Studentene har vært med i arbeidet med å lage beskrivelsene, og skal være med på å utvikle dem videre. Utarbeidelsen av læringsutbyttebeskrivelsene har vært en demokratisk prosess med bred deltakelse, og etter de programansvarliges syn har dette bidratt til å gjøre beskrivelsene mer generelle. Utstrakt bruk av integrert undervisning innebærer etter de programansvarliges syn, også at beskrivelsene blir mer generelle enn det de ville ha vært i en mindre integrert studiemodell. Det kan nok likevel være mulig å gjøre dem mer spesifikke også innenfor en integrert modell.

Studentrepresentanten ga i samtalen med de sakkyndige uttrykk for at læringsutbyttebeskrivelsene gir mening. Imidlertid var studentene opptatt av at det ikke er noe som er rett eller galt når en jobber med mennesker, da studentene opplever at de jobber i en kompleks virkelighet hvor det ikke alltid finnes eksakte svar. Studentene ønsker at utdanningen skal gi et godt fundament, og være vitenskapelig, forskningsbasert og relevant.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- utforme læringsutbyttebeskrivelsene slik at alle kulepunkter i NKR ivaretas, eventuelt begrunne hvorfor enkelte beskrivelser er utelatt
- tydeliggjøre kunnskapsnivået (nivå 6) i formuleringen av læringsutbyttebeskrivelsen, dvs. at de nivåbestemmende begrepene i NKR i større grad anvendes
- sikre at det er en god sammenheng mellom det studentene skal kunne, de ferdigheter som skal trenes og de kompetanser som skal erverves. Dette gjelder så vel for studiet generelt som for emnenivå

Høyskolen bør:

- unngå bruk av verdiladede begreper i beskrivelsene.
- se på beskrivelsene igjen i relasjon til integrert undervisning

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Vurdering

Gir studiets innhold og oppbygning grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Studiet gis som heltidsstudier over tre år eller deltidstudier over fire år. Utdanningen gis som en integrert modell med emner på 20-30 studiepoeng. Det er oppgitt at det er valgt å benytte integrert modell for at studentene lettere skal kunne se sammenhengen mellom de ulike fagene og mellom teori og praksis. I løpet av de første to emnene får studentene innføring i vitenskapsteori, psykologiske og pedagogiske perspektiver på barn og unges utvikling og læring og innføring i juridiske temaer, barnevern og etikk. I tillegg har de en kortere praksisperiode. Andre året er det fokus på flerfaglige perspektiver, prosjektarbeid, utsatte barn og unge i institusjoner og arbeid i barneverntjenesten. Siste året er det fokus på kunnskap om beslutninger som fattes i barnevernet, en lengre praksisperiode (25 studiepoeng) og bacheloroppgave på 15 studiepoeng.

Egenrapporten inneholder gode og detaljerte beskrivelser av studiets innhold og den planlagte progresjonen i programmet. Dette fremstår som gjennomtenkt og gjennomarbeidet.

Det er i tillegg mulig å dreie utdanningen i en mer detaljert retning, hvis studentene måtte ønske det, da det tilbys spesialisierende kurs med undervisning på engelsk.

I studiets innhold og oppbygning er det tydelig å se de særlige kjennetegnene for det en barnevernspedagogutdannet skal kunne. I særdeleshet er den store vekten som legges på vurdering av utsatthet – også når barn og unge flyttes fra hjemmet – verdt å fremheve. Under institusjonsbesøket ga de ansvarlige for utdanningen uttrykk for at akademisk kompetanse er viktig, bl.a. for å sikre god utredning. Hele barnevernsfeltet er opptatt av å finne gode utredningsmetoder. HiOA vektlegger å undervise i flere utredningsmetoder og har styrket kommunikasjon som fag. I en arbeidslivsundersøkelse kommer det frem at HiOA-studentene scorer høyere på utredning og kommunikasjon enn på saksbehandling.

Refleksjon er viktig og sterkt vektlagt i studiet, spesielt tilknyttet praksis. Samtidig kom det frem på institusjonsbesøket at fagmiljøet mente at de kanskje kan legge mer vekt på at studentene blir flinkere til å skille mellom refleksjon og det å være kritisk til metoder eller til forskning.

Beskrivelsene i egenrapporten sannsynliggjør at programmets innhold og oppbygning vil gjøre studentene i stand til å oppnå læringsutbyttet.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

Det er god sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og læringsutbyttebeskrivelsene for det samlede studiet. HiOA bør imidlertid sørge for en ny gjennomgang av innhold og læringsutbytter for emnene for å sikre at dette samsvarer med endringer i læringsutbyttet for studiet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- sørge for at eventuelle endringer i læringsutbyttebeskrivelsene (jf. punkt 2.2), følges av en ny vurdering av hvorvidt innholdet i utdanningen og læringsutbyttebeskrivelser for emnene samstemmer med og understøtter det samlede læringsutbyttet for studiet

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring, og gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Det er gitt gode og detaljerte beskrivelser av hvordan man didaktisk arbeider variert med forskjellige arbeids- og undervisningsformer for å sikre studentenes læring. Det anvendes ulike arbeids- og undervisningsformer som forelesninger, gruppearbeid for bearbeiding og refleksjon (i forbindelse med forelesninger, ferdighetsøvelser og praksis), veiledning (både individuelt og i grupper) samt ulike former for øving og ferdighetstrening. Studiet inneholder mye praksis og vektlegging av praktiske øvelser, noe som er bra for å sikre et bredt fundament i det didaktiske grunnlaget for læringsutbyttet. Det er en utfordring for profesjonsutdanninger at kunnskapsnivået skal være høyt, samtidig som treningen av ferdigheter og kompetanse skal ha et tilstrekkelig omfang. Denne balansen synes å være ivaretatt på en god måte ved dette programmet.

På institusjonsbesøket ga studentene uttrykk for at flere lærere i stor grad vektla sine egne perspektiver i undervisning av forskning og metode, noen nesten som det eneste perspektiv. Dette kan være uheldig sett fra et didaktisk perspektiv, da studentene skal lære å reflektere på tvers av ulike perspektiver. Studentene savnet mer diskusjon, nytenkning og nye løsninger. I samtalen fremkom det at det i fagmiljøet er mange gode ideer hvordan dette kan endres.

Vår vurdering er at det benyttes relevante eksisterende lærings- og arbeidsformer. HiOA bør imidlertid vurdere eventuelle endringer dersom det gjøres markante endringer i læringsutbyttebeskrivelsene.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- vurdere sammenhengen mellom undervisningen i forskningsmetode og opplæringen i kritisk tenkning og refleksjon. Det kan være relevant å involvere studentene i en slik vurdering.
- vurdere om det skal gjøres endringer i arbeids- og undervisningsformer dersom det gjøres markante endringer i læringsutbyttebeskrivelsene

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring, og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

Det benyttes varierte eksamensformer gjennom studiet. Det stilles krav til oppmøte i undervisningen for at studenten skal kunne gå opp til eksamen, sammen med flere arbeidskrav som er gjeldende innen de konkrete emnene. Det benyttes eksamener i muntlig individuell form, skriftlig gruppeform, skriftlig skoleeksamen, skriftlig individuell hjemmeeksamen, samt gjennomført og bestått praksis som vurderingskrav i løpet av studietiden. Eksamener fra tidligere fag må være bestått før studenten kan gå opp til eksamen i påbyggende fag (videre semestre).

Gjennom kombinasjonen av tradisjonell skoleeksamen og andre eksamensformer som er relatert til ferdighetstrening, kritisk refleksjon og muntlig og skriftlig presentasjon sikrer HiOA etter vår vurdering at studentene kan oppnå læringsutbyttet for studiet. HiOA bør imidlertid sørge for å revurdere eksisterende lærings- og vurderingsformer dersom det gjøres markante endringer i læringsutbyttebeskrivelsene.

Det bør imidlertid påpekes at det verken for bachelorgradsoppgaven eller andre skriftlige oppgaver fremkommer at det gjennomføres noen form for plagiatskontroll. Det er heller ikke helt tydelig (for eksempel i prosjektarbeidet) om, og i så fall hvordan, det gjøres individuelle vurderinger for de ulike studentenes innsats i gruppearbeidene.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- sørge for å revurdere eksisterende lærings- som vurderingsformer dersom det gjøres markante endringer i læringsutbyttebeskrivelsene
- innføre plagiatskontroll av bachelorgradsoppgaven og andre skriftlige oppgaver (om dette ikke allerede blir gjort)
- tydeliggjøre om, og i så fall hvordan, det gjøres individuelle vurderinger av enkelte studenters bidrag i gruppearbeid

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

HiOA innhenter tilbakemeldinger fra arbeidsgivere gjennom institusjonens kvalitetssikringssystem hvor arbeidsgivere blant annet blir spurt om å vurdere kunnskaper og ferdigheter hos nyutdannede. Det er etablert et prosjekt i samarbeid med representanter fra første og andre linjevirksomhet i barnevernet. Eksempelvis arbeides det med temaer knyttet til det å være ny i praksis på samlinger/workshops for studenter som nylig er uteksaminert.

Vår vurdering er at det arbeides systematisk med å innhente informasjon fra praksisfeltet om innholdet i utdanningene, noe som også har medført justeringer slik at juss og barnevernsfaglige vurderinger er blitt styrket.

Det er positivt at institusjonens egen forskning inngår i pensumlisten. Dette er forskning som er relevant for barnevernsstudiet. Vi savner imidlertid et større innslag av internasjonal forskningsbasert litteratur og engelskspråklige tekster. I tillegg bør HiOA vurdere å øke innslaget av vitenskapsteori og forskningsmetode i undervisningen. Det at studentene blir kjent med vitenskapsteori og forskningsmetode og internasjonal forskning og kunnskapsutvikling innen sosialt arbeid er viktig for å forberede studentene til videre studier.

Vi mener for øvrig at relevans for både arbeidsliv og videre studier er meget godt og relevant beskrevet.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

Det angis i egenrapporten at programmet har litt vanskelig for å dekke alle behovene i praksis. På tilsynsbesøket ble dette drøftet, og det kom frem at det legges mye ressurser i veilederkurs for praksisveiledere. Deltakerne kan få godkjenning som veiledere etter disse kursene. Dette er populært, og praksisveiledere står i kø for å få delta på kursene. Dog har det vist seg utfordrende å holde på veiledere etter at de er ferdige med kursene sine. Det er viktig å ha veiledere med både bred og aktuell erfaring, og vi vil anbefale at høyskolen ser nærmere på hvordan det kan sikres en lavere «turnover» blant praksisveilederne.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- se på hvordan man kan få til en lavere «turnover» blant praksisveilederne
- styrke og utvikle innslaget av vitenskapsteori og forskningsmetode i utdanningen og øke omfanget av vitenskapelige artikler på pensum

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning og faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

I egenrapporten er det gjort godt rede for studiets kopling til forskning. Det er opprettet seks forskningsgrupper, og alle undervisere skal ha barnevernsrelevante forskningstemaer. I rapporten beskrives så vel forskningsprosjekter som mer praksisrettede prosjekter, noe som passer godt til studiets nivå, omfang og egenart. Det legges til rette for at studenter kan delta i forskningsarbeider.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

4.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidigt tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse tilpasset studiet?

Høsten 2015 var det registrert 288 fulltidsstudenter og 212 deltidsstudenter ved utdanningen. Totalt underviser rundt 30 personer på barnevernspedagogutdanningen ved HiOA. Av disse har nesten halvparten førstestillingskompetanse og disse utgjør 10,7 av totalt 22,59 årsverk. Dette utgjør 22 studenter per faglige årsverk og ligger noe høyere enn ved de fleste andre institusjonene. Det er noe uklart om det er mer enn én av de ansatte som har bakgrunn som barnevernspedagog. Det er oppgitt at flere har Cand. Polit (hovedfag) i sosialt arbeid, men det er ikke oppgitt om noen av disse har bakgrunn som barnevernspedagog. Utover dette har fagmiljøet førstestillingskompetente i pedagogikk, psykologi, juss og sosialpolitikk. Vi vurderer fagmiljøets størrelse, sammensetning og kompetanse som godt tilpasset studiet.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Det er tilstrekkelig med førstestillingskompetanse og formell forskerkompetanse i fagmiljøet. Forskerne legger også en del av egen forskning inn på pensumlistene, noe som er svært positivt med tanke på å sikre forskningsmessig tilknytning og relevans.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i, studentene og undervisningen til gode?

Det er gitt detaljerte beskrivelser av internasjonale nettverk, nettverk med praksis og utveksling med engelskspråklige moduler, samt forskningssamarbeid med internasjonale forskningsmiljøer. For å nevne noen, er HiOA med i en nordisk gren av nettverket INTRAC (ledende forskernettverket på ettervern) og i et nyetablert nettverkssamarbeid rundt digitale fortellinger i undervisning. I tillegg deltar fagmiljøet i flere Erasmus- samarbeid.

I dokumentasjonen heter det at nettverk og samarbeidsavtaler kommer studentene til gode, men det er kun noen få steder det gjøres nærmere rede for *hvordan* dette skjer. Vi anbefaler at HiOA har en mer bevisst holdning til hvordan relevante samarbeid og nettverk kan utnyttes slik at det kommer studentene og undervisningen til gode.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- avklare hvordan samarbeid og nettverk kan komme studentene til gode

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

I egenrapporten gis det uttrykk for at det med et integrert studium er vanskelig å peke ut hva som er de sentrale delene av studiet. Vurderingen er likevel at de mest sentrale delene retter seg mot barnevernets yrkesområder: emne 2B: Utsatte barn og unge i ulike institusjoner og emne 2C: Arbeid i barnevernstjenesten. Grunnlaget for disse emnene legges i emne 1A: Oppvekst, utvikling og

sosialpedagogisk forståelse. De sakkyndige deler HiOAs vurdering av hva som er sentrale deler av studiet.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Nærmere 50 % av fagmiljøet har førstestillingskompetanse og minst 50 % av årsverkene knyttet til studiet utgjøres av ansatte i hovedstilling. Ansatte med førstestillingskompetanse dekker de sentrale delene av studiet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

Det har i de senere år vært en positiv stigning i antallet publikasjoner, spesielt på nivå 1 hvor det steg fra syv i 2013 til ti i 2014. Fagmiljøet er relevant faglig sammensatt, men når det gjelder forskningskompetanse kunne det med fordel ha vært flere ansatte med fokus og bakgrunn innenfor det sosialpedagogiske feltet.

Under tilsynsbesøket ble utdanningens muligheter for å sikre at fagmiljøet har forskere med nylig og relevant praksiserfaring, drøftet. Utdanningen er innforstått med dette, og har i en nylig ansettelsesrunde etterspurt nettopp denne kompetansen.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- sikre at programmet har forskere innenfor det sosialpedagogiske feltet
- sikre at det ansettes personer med så vel praksiskompetanse som forskerkompetanse (eller som er underveis mot forskerkompetanse)

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Vurdering

Ifølge tabell for undervisningspersonalet har studiet en ansatt i kombinert stilling hvor denne underviser i 30 % av stillingen og jobber i yrkesfeltet for barnevernspedagoger i 70 %. Det er oppgitt tre praksiskoordinatorer hvor siste relevante yrkeserfaring er fra 2005. Det er ikke oppgitt hvor stor del av stillingene som er satt av til å koordinere praksis. Praksiskompetansen i fagmiljøet er et potensielt utviklingsområde. Det finnes relevant og langvarig praksiserfaring i fagmiljøet, men for noen ligger dette ofte flere år tilbake.

Det er en utfordring å ha nylig og relevant erfaring og samtidig formell forskningskompetanse. Dette krever nytenkning omkring måten man kan erverve seg praksiskunnskap på.

Under tilsynsbesøket ble det drøftet hvordan det er mulig for utdanningen å sikre forskere med nylig og relevant praksiserfaring. Ved utdanningen er man fullt klar over denne utfordringen, og har i en nylig ansettelsesrunde etterspurt nettopp disse kompetansene i forbindelse med et pågående generasjonsskifte der mange lærere skiftes ut. Når det nå søkes etter nytt fagpersonale vektlegges både forsknings-/førsteamanuensiskompetanse og praksiserfaring.

Med bakgrunn i at mange i fagmiljøet har vært ved programmet i mange år, er det satt i gang et hospiteringsprosjekt. Seks lærere har vært ute og hospitert i yrkesfeltet i høst og skal tilbake denne våren. Både fagmiljøet og praksisfeltet har vært veldig fornøyd med dette. Det skal utvikles en hospiteringsmetodikk slik at dette kan tilbys flere i fagmiljøene. HiOA vurderer også å utvikle hospiteringsmetodikk videre sammen med kolleger i Manchester. Utvikling av hospiteringsmetodikk vil også være nyttig for oppfølging av studenter i praksis.

Det burde vurderes å systematisere og implementere dette prosjektet, slik at det kunne bli en systematisk utveksling med praksisfeltet som kunne sikre praksisrelevans og -erfaring for faglig ansatte som underviser ved programmet.

Vi ser det som positivt at praksisveiledere tilbys veilederkurs på trinn 1, 2 og 3. Det avholdes fem kurs pr. år. HiOA krever at praksisveiledere har minst ett års erfaring fra praksisfeltet, og at de har en bachelorutdanning, fortrinnsvis barnevernspedagog. Høsten 2015 deltok til sammen ca. 100 veiledere i studiets tre samlinger.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- sikre at det ansettes personer med så vel praksiskompetanse som forskerkompetanse (eller som er underveis mot forskerkompetanse)
- vurdere å systematisere og implementere det omtalte hospiteringsprosjektet, slik at det kunne bli en systematisk utveksling med praksisfeltet som kunne sikre praksisrelevans og -erfaring for faglig ansatte som underviser ved programmet

4.3 Samlet konklusjon

Bachelorgradsutdanningen i barnevern ved Høgskolen i Oslo og Akershus oppfyller ikke alle de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må:

- utforme læringsutbyttebeskrivelsen slik at alle kulepunkter i NKR ivaretas, eventuelt begrunne hvorfor enkelte beskrivelser er utelatt
- tydeliggjøre kunnskapsnivået (nivå 6) i formuleringen av læringsutbyttebeskrivelsen, dvs. at de nivåbestemmende begrepene i NKR i større grad anvendes
- sikre at det er en god sammenheng mellom det studentene skal kunne, de ferdigheter som skal trenes og de kompetanser som skal erverves. Dette gjelder så vel for det generelle studiet som på emnenivå.

De sakkyndige har følgende råd for videreutvikling av kvaliteten i studieprogrammet:

Høgskolen bør:

- unngå bruk av verdiladede begreper i beskrivelsene.
- se på beskrivelsene igjen i relasjon til integrert undervisning
- sørge for at eventuelle endringer i læringsutbyttebeskrivelsene (jf. punkt 2.2), følges av en ny vurdering av hvorvidt innholdet i utdanningen og læringsutbyttebeskrivelser for emnene samstemmer med og understøtter det samlede læringsutbyttet for studiet
- vurdere sammenhengen mellom undervisningen i forskningsmetode og opplæringen i kritisk tenkning og refleksjon. Det kan være relevant å involvere studentene i en slik vurdering.
- vurdere om det skal gjøres endringer i arbeids- og undervisningsformer dersom det gjøres markante endringer i læringsutbyttebeskrivelsene
- sørge for å revurdere eksisterende lærings- som vurderingsformer dersom det gjøres markante endringer i læringsutbyttebeskrivelsene
- innføre plagiatskontroll av bachelorgradsoppgaven og andre skriftlige oppgaver (om dette ikke allerede blir gjort)
- tydeliggjøre om, og i så fall hvordan, det gjøres individuelle vurderinger av enkelte studenters bidrag i gruppearbeid

- se på hvordan man kan få til en lavere «turnover» blant praksisveilederne
- styrke og utvikle innslaget av vitenskapsteori og forskningsmetode i utdanningen og øke omfanget av vitenskapelige artikler på pensum
- avklare hvordan samarbeid og nettverk kan komme studentene til gode
- sikre at programmet har forskere innenfor det sosialpedagogiske feltet
- sikre at det ansettes personer med så vel praksiskompetanse som forskerkompetanse (eller som er underveis mot forskerkompetanse)
- sikre at det ansettes personer med så vel praksiskompetanse som forskerkompetanse (eller som er underveis mot forskerkompetanse)
- vurdere å systematisere og implementere det omtalte hospiteringsprosjektet, slik at det kunne bli en systematisk utveksling med praksisfeltet som kunne sikre praksisrelevans og -erfaring for faglig ansatte som underviser ved programmet

5 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudier i barnevern ved Høgskulen i Sogn og Fjordane

5.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) og har lagt til grunn at alle kulepunktene/deskriptorene i NKR skal inngå i en beskrivelse. Dersom institusjonen velger å ikke benytte alle kulepunktene i NKR, skal dette begrunnes. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser, og alle studier skal ha fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelser med utgangspunkt i NKR. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR.

Etter gjennomført studium har kandidaten:

Kunnskap:

- brei kunnskap om barnevernspedagogen sitt teorigrunnlag, si vitenskaplege tenking og arbeidsområde
- kunnskap om og forståing for korleis samfunnsmessige strukturar/prosessar skapar og held ved like sosiale problem
- kunnskap om juridiske spørsmål innan barnevernspedagogen sine arbeidsområde og kunne utarbeide skriftleg dokumentasjon innan fagområdet
- kunnskap om å arbeide med menneske med ulike realitetsoppfatning og ha evne til å arbeide i ein fleirkulturell kontekst
- kjennskap til forskings- og utviklingsarbeid innanfor aktuelle fagområde

Ferdigheiter:

- arbeide fagleg i barn og unge sine miljø, inkludert ulike institusjonar der barn og unge oppheld seg
- anvende fagleg kunnskap til å løyse konflikhtar
- kommunisere og har evne til sjølvrefleksjon
- analysere sosiale problem og vurdere og iverksetje relevante tiltak i samarbeid med brukarar
- analysere ressursar hjå einskildpersonar og nærmiljø
- dokumentere faglege kunnskapar skriftleg frå alle emne i studiet og kunne skrive akademiske tekstar

Generell kompetanse:

- arbeide i relasjonar prega av krysspress og interessenmotsetnader, og handtere slike konflikhtar med fokus på brukarane sine interesser
- oversikt over hjelpeapparatet og kunne samarbeide med andre yrkesgrupper og brukarar/klientar
- delta i fagleg utviklingsarbeid, ta i bruk nye arbeidsmåtar på grunnlag av forskning og annan fagleg innovasjon, og ha forståing for eiga personleg og fagleg utvikling
- medverke til at samfunnet, gjennom sosiale hjelpeordningar, førebyggjer sosiale problem og fremjar befolkninga si moglegheit til å meistre livsoppgåvene sine. Sosiale problem kan vere av materiell, personleg og relasjonell karakter.
- innsikt i eigne verdiar og haldningar og vise respekt for andre sine verdiar og livsform
- kunnskap om andre profesjonar og betydninga av tverrfagleg og tverretatleg samarbeid

Vurdering

De oppgitte læringsutbyttene refererer til en viss grad til læringsutbyttene som er angitt i NKR. Noen av kulepunktene i NKR savnes imidlertid helt eller delvis. Dette gjelder for eksempel kunnskapen «kan oppdatere sin faglige kunnskap» og ferdigheten «kandidaten skal kunne anvende resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg». I tillegg savnes beskrivelse av innovasjonsprosesser og nytenkning under generell kompetanse.

I NKR benyttes begrepet «etikk» i to punkter under rubrikken generell kompetanse. Ved HiSF er det i stedet benyttet uttrykk som «innsikt i egne verdier og holdninger», noe som uten tvil er viktig men som ikke er det samme som å «ha innsikt i relevante fag-, forsknings- og yrkesetiske problemstillinger» eller «kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver ... i tråd med etiske krav og retningslinjer».

Flere beskrivelser er imidlertid formulert på en vanskelig måte. Hva menes med og hvordan vurderes for eksempel ferdigheten «å løse konflikter» eller «medvirke til at samfunnet, gjennom sosiale hjelpeordninger, forebygger sosiale problem ...»? Noen av beskrivelsene inneholder elementer fra alle tre kategoriene i NKR.- Kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse blandes på en uheldig måte slik at beskrivelsene i liten grad er egnet for å kommuniserer til studenter, fagmiljøet og samfunnet generelt.

Vi savner et større fokus på det barnefaglige, det som er spesifikt for arbeid med barn og unge. Det eneste læringsutbyttet som nevner barn spesifikt er første punktet under ferdigheter, «arbeide faglig i barn og unge sine miljøer». Vi mener at læringsutbyttet må omarbeides slik at det tydelig fremgår at det er barn og unge som er fokus i denne utdanningen og at arbeid med barn og unge og deres livsverden krever spesifikke kunnskaper og ferdigheter.

HiSF bør også sikre at det er god sammenheng mellom kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, slik at det er tydelig hvilke kunnskaper som ligger til grunn for utvikling av ferdigheter og generell kompetanse, og at det sees en tydelig progresjon i læringsutbyttet.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høgskolen må:

- revidere sine læringsutbyttebeskrivelser slik at formuleringer som er uklare og vanskelige å eksaminere unngås
- sikre et større fokus på det barnefaglige i læringsutbyttebeskrivelsen
- gå kritisk gjennom hele læringsutbyttebeskrivelsen, og sortere læringsutbyttene slik at de er plassert under en logisk kategori både ut fra en faglig vurdering og med henblikk på NKRs klassifisering
- formulere læringsutbytter som ivaretar alle kulepunktene i NKR

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Vurdering

Gir studiets innhold og oppbygging grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Ifølge studieplanen er innholdet i utdanningen bygd på pedagogikk, psykologi, juridiske og samfunnsfaglige emner, hvor dette er delt inn i ni flerfaglige emner. Enkelte emner er felles med bachelorstudiene i sosialt arbeid og vernepleie. Emnene første året skal gi studentene et innblikk i metode og i barnevernsfaget. Andre året er det mer fokus på anvendelse av faget hvor også praksis inngår. Det tredje året er en videreføring og fordypning i fagene fra de to første årene.

Som påpekt i vurderingen av læringsutbyttet for studiet, savnes beskrivelse av innovasjonsprosesser og nytenkning og beskrivelse av det å kunne anvende resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg. Dette har også liten plass i utdanningens emner, noe som er uheldig.

Det er vanskelig å få et klart bilde av studiets innhold og progresjon ut fra emneplanenes læringsutbyttebeskrivelser, og det er utfordrende å se sammenhengen mellom kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse ut fra læringsutbyttebeskrivelsene for emnene. Ut fra informasjon i egenrapporten og emneplanene, er det utfordrende å vurdere i hvilken grad studiets innhold og oppbygging gir grunnlag for at studentene skal oppnå læringsutbyttet.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

I egenrapporten er det satt inn en tabell på nesten ni sider for å vise sammenhengen mellom læringsutbyttet for emner og læringsutbyttet for studiet. Utdanningen har et stort antall læringsutbytter på emnenivå, noen av disse er meget generelle, slik som «arbeide selvstendig» (BSV5-301) «og finne frem til og bruke relevant teori» (BSV5-300). Vår vurdering er at HiSF bør intensivere arbeidet med å utvikle og tydeliggjøre læringsutbyttebeskrivelsene. Dette gjelder både det overordnede læringsutbyttet og læringsutbyttene for de fleste emnene.

Elementer av vitenskapelig teori og kunnskap om ulike typer forskningsmetoder synes å være begrenset. Ifølge rammeplanen skal utdanningen inneholde elementer slik at studentene skal kunne «tilegne seg kunnskap om vitenskap og vitenskapelig metode for å kunne lese forskningsrapporter og nyttiggjøre seg forskningsresultater i sin yrkesutøvelse». Et sentralt tema vil være «kjennskap til ulike metoder for innhentning og bearbeiding av data og ulike former for rapportering». Pensum inneholder svært lite litteratur om forskningsmetoder. Det er en lærebok i kvalitative metoder, men ingen om kvantitative forskningsmetoder. I tillegg er det svært få internasjonale vitenskapelige artikler i utdanningen. Samtidig skal det sies at sakyndige ikke har hatt tilgang til alt pensum for alle emner. Bacheloroppgaven fremstår som noe begrenset med krav om bare 8000 ord og kun tre timer med veiledning. Totalt sett vil dette innebære at studentene ikke bare får lavere forutsetning for å kunne nyttiggjøre seg aktuell forskning (f.eks. vitenskapelige artikler knyttet til evaluering av metoder og/eller artikler basert på kvantitativt materiale) når de kommer ut i arbeidslivet, men også at de får en dårligere forberedelse til videre studier på masternivå.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høgskolen må:

- tydeliggjøre og redusere antall læringsutbytter på emnenivå og organisere disse i en eller flere av de tre kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, samt påse at de er tydelige relatert til det overordnede læringsutbyttet
- forsterke innhold av vitenskapsteori og forskningsmetode i utdanningen
- sikre sammenheng mellom kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse

Høgskolen bør:

- revidere pensumlistene og inkludere vitenskapelige artikler, gjerne på engelsk, i alle fag

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring, og gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Studiet benytter varierte undervisnings- og arbeidsformer slik som veiledet praksis, veiledet- og uveiledet gruppearbeid, rollespill, seminarer og tradisjonell forelesningsform. Som ledd i undervisningen må studentene holde muntlige fremlegg i plenum. Studenter og lærere kommuniserer via nettportal hvor også all innlevering av skriftlige arbeidskrav blir gjort. Det benyttes blant annet video og respons og opponentgrupper innen ferdighetstrening.

Av egenrapporten fremgår det at en stor del av undervisningen gis som forelesninger felles med sosionom og vernepleierutdanningene. Dette ble bekreftet ved institusjonsbesøket hvor det også fremkom at dette er utfordrende. En del studenter mener at undervisningen kan bli for generell. Dermed kan det være vanskelig å relatere undervisningen til egen profesjon og vanskelig å oppnå en forståelse for hva de skal benytte kunnskapen til. Det ble opplyst om at det har blitt gjort forsøk med å dele studentene i grupper, da det kan være vanskelig å undervise studenter fra ulike utdanninger med ulik progresjon og ulik sammensetning av emnene, i samme gruppe. De sakkyndige ønsker å understreke viktigheten av at studentene blir delt i mindre grupper, på tross av at det er gode grunner til større grupper, som at dette gir økt belastning på økonomi og administrasjon. Undervisning og veiledning i mindre grupper kan sikre at studentene som studerer for å bli barnevernspedagoger, får tilstrekkelig kunnskap om det som er spesifikt for dette fagfeltet. Utfordringene innen det barnevernsfaglige sosiale arbeidet er store i dag, og studentene trenger spesialisert kunnskap som gir dem gode verktøy for å mestre og håndtere disse utfordringene.

HiSF bør ta en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer etter revidering av læringsutbyttene og vurdere om de opprinnelige valgte arbeids- og undervisningsformer må justeres for å sikre at studentene oppnår læringsutbyttet for studiet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- fortsette utviklingen av mer studiespesifikk undervisning for barnevernspedagogstudentene
- ta en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer og vurdere om disse skal justeres med utgangspunkt i reviderte læringsutbytter på både emne- og overordnet nivå

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring, og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

Det benyttes varierte eksamensformer gjennom studiet, og det stilles krav til oppmøte i undervisningen og til godkjente arbeidskrav for at studenten skal kunne gå opp til eksamen. Det benyttes eksamener i muntlig individuell form, skriftlig gruppeform, skriftlig skoleeksamen, skriftlig individuell hjemmeeksamen, samt gjennomført og bestått praksis som vurderingskrav i løpet av studietiden. Eksamener fra tidligere fag må være bestått før studenten kan gå opp til eksamen i påbyggende fag (videre semestre). Ferdighetstrening benyttes som vurderingsform for å vurdere ferdigheter knyttet til eksempelvis verdier, holdninger og kommunikasjon. Vi kan ikke se at det er oppgitt hvordan ferdighetstreningen blir vurdert, bortsett fra at det er oppgitt at studentene får veiledning underveis.

En kombinasjon av tradisjonell skoleeksamen, obligatoriske aktiviteter relatert til ferdighetstrening og muntlig- og skriftlig fremstilling bør gi gode forutsetninger for at vurderings- og eksamensformene omfatter både læringsprosess og kunnskaper.

Vi anbefaler at det gjøres en gjennomgang av eksamens- og vurderingsformer i sammenheng med at læringsutbyttebeskrivelsene endres, slik at det sikres at de valgte vurderingsformene egner seg til å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høgskolen bør:

- gjøre en gjennomgang av eksamensordninger og vurderingsformer og vurdere om disse skal justeres med utgangspunkt i reviderte læringsutbytter på både emne- og overordnet nivå
- tydeliggjøre hvordan ferdighetstrening vurderes

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

Det er vanskelig å se ut fra egenrapporten hvordan institusjonene innhenter informasjon fra praksisfeltet bortsett fra at det er oppgitt at samarbeidet mellom institusjonen og praksisfeltet er høyt prioritert, blant annet gjennom regelmessige praksisseminarer hvor det gis anledning til å kartlegge praksisfeltets behov. Det er likevel ikke helt klart om denne kartleggingen innebærer at institusjonen får informasjon som sikrer studiets relevans. I egenrapporten er det også oppgitt at det er en studienemnd for utdanningen som arbeider med utvikling av utdanningene. Studienemnda har blant annet en representant fra en annen institusjon og en fra praksisfeltet. I tillegg benyttes det i flere emner forelesere som er yrkesaktive innen praksisfeltet.

Det er oppgitt at det arbeides med å utvikle forskningssamarbeid med praksisfeltet, noe vi ser som positivt. Vi vil anbefale at HiSF utarbeider en strategi for hvordan kunnskapen fra praksisfeltet skal implementeres og brukes i utdanningen, og at institusjonen i dette arbeidet bør være bevisst på hvilke implikasjoner ny kunnskap kan medføre.

Selv om HiSF har mye samarbeid med yrkesfeltet, er det tvilsomt om institusjonen arbeider tilfredsstillende med å innhente systematisk informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for yrkeslivet. Barnevernsfeltet står foran enorme utfordringer i den nærmeste tiden. I en slik endringstid er det svært viktig at institusjonene sikrer at utdanningen er relevant og oppdatert og at den er tilpasset de utfordringer barnevernsfeltet vil møte. Det er derfor behov for en systematisk innhenting av informasjon slik at dette ikke blir for ad hoc eller personbundet. Det er imidlertid et fåtall av institusjonene som oppgir at de har en systematisk innhenting av informasjon fra avtakerfeltet, og vi

har valgt å oppfordre til at innhenting av informasjon fra avtakere settes i system slik at det sikres at informasjonen benyttes til å gjøre nødvendige endringer i studiet.

Angående studienes relevans for videre studier, så er det som tidligere nevnt, mye som tyder på at studentene møter forskning og faglig utviklingsarbeid i alt for liten grad i løpet av utdanningen. Om studentene møter lite forsknings- og utviklingsarbeid i studiet, kan en risikere at studentene ikke blir tilstrekkelig forberedt til videre studier og derfor ikke ser master- og ph.d utdanning som et realistisk alternativ. Dermed kan vi risikere at det blir få med høyre akademisk utdanning innen barnevern, og at høyskolene ikke får få barnevernspedagoger med doktorgrad som søkere til stillinger.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

Spørsmålet om i hvilken grad utdanningens innhold er tilpasset behovene til praksisfeltet er komplisert når det gjelder denne type profesjonsutdanning. Praksisfeltet for barnevernspedagoger er bredt og favner et bredt spekter av virksomheter og et mangfold av klient- og brukergrupper med ulike behov og problemer. Ansvarlige organisasjoner i praksisfeltet har ikke sjeldent synspunkter på hva utdanningen må inneholde for å tilfredsstille spesialiserte kvalifikasjons- og kunnskapskrav som preger nettopp det området en selv er virksom innenfor. Å forberede studentene for alle typer yrkespraksis er derfor vanskelig innenfor rammen av en treårig utdanning på bachelornivå. Dette er et generelt spørsmål til alle BSV-utdanninger og en generell utfordring. En fornuftig tilnærming er at studentene etter endt utdanning har en generell kunnskap og kompetanse som gjør dem i stand til å tilegne seg og validere ulike typer arbeidsmetoder og virksomhetsspesifikk kunnskap når de kommer ut i arbeidslivet. Vi viser for øvrig til vår vurdering over om at barnevernsfeltet står foran store endringer, og at det derfor er viktig å innhente informasjon om behov for endringer i utdanningen. Når dette er sagt, er det vår vurdering at innholdet i barnevernutdanningen ved HiSF i det store og hele er tilpasset behovene i praksisfeltet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- utvikle et mer systematisk samarbeid med avtakere/ parter i praksisfeltet og/eller arbeidsgivere for å innhente informasjon og kunnskaper som sikrer utdanningens relevans for yrkeslivet
- reflektere over hvilke implikasjoner ny kunnskap om praksisfeltet kan ha for utdanningen og utarbeide en strategi for hvordan tilbakemeldinger fra praksisfeltet skal implementeres og brukes i utdanningen
- fortsette å innhente informasjon fra praksisfeltet gjennom praksisseminarer og samarbeid om forskning

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

I egenrapporten er det en fyldig oversikt over forsknings- og utviklingsarbeid hver enkelt faglig ansatt har vært involvert i de siste fem årene. Det er oppgitt at dette kommer studentene til nytte i undervisningen. Det imidlertid uklart *hvordan* forskningen kommer studentene til gode. Flere av de som underviser deltar også i forskning som er relevant for studentene. Oversikten over fagmiljøets faglige bidrag (vedlegg 2, tabell 1) gir imidlertid inntrykk av at de som har høyest akademisk merittering og mest forskningsaktivitet, underviser mindre. Det forhold at mer forskning betyr mindre undervisning er et vanlig problem på høyskoler og universiteter. Her vil de sakkyndige understreke viktigheten av at ansatte med høy kompetanse og stor forskningsaktivitet benyttes aktivt i undervisningen, hovedsakelig for å formidle sin egen og andres forskning. Høyskolen bør sette inn tiltak for å øke kravene til formidling av egen og andres forskning i undervisningen. Det vises også til vurderingen under punkt 2.3, hvor det er konkludert med at innhold av vitenskapsteori og forskningsmetode i utdanningen må styrkes.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør

- øke andelen ansatte med førstekompetente som underviser, og sikre at disse inkluderer egen og andres forskning i undervisningen

5.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse tilpasset studiet?

Fagmiljøet er satt sammen av ansatte med ulik bakgrunn slik som barnevernspedagog, sosionom, sosiolog, jurist, pedagog, psykolog og sammenlignende politikk. I tillegg benyttes eksterne forelesere. Det inngår totalt 4,92 årsverk i studiet (når FoU innsatsen til to stipendiater ikke regnes med) fordelt

på 13 ansatte. Blant disse har fire førstestillingskompetanse, syv er høgskolelektorer og to er stipendiater. Høsten 2015 var det registrert 121 studenter ved utdanningen, noe som gir et forholdstall på 24,5 studenter pr. faglige årsverk. Dette er noe høyere enn ved flertallet av barnevernspedagogutdanningene, og HiSF bør vurdere å tilføre utdanningen økte ressurser i form av flere årsverk.

Fagmiljøets faglige bakgrunn er relevant. Sentrale fag innen barnevern slik som sosiologi, pedagogikk, psykologi og juss er representert. De sakkyndige påpeker likevel at antall ansatte ved barnevernspedagogutdanningen er lavt. Ifølge vedlagte tabell for fagmiljøet, er kun to ansatte barnevernspedagoger, noe som ikke anses som tilfredsstillende.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskningen og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Blant ansatte med førstestillingskompetanse er det to førsteamanuenser og to førstelektorer hvor bare en eller to av disse har en doktorgrad. De to som er førsteamanuenser deltar lite eller ingenting i undervisningen. Det er i dag ikke noen professor tilknyttet utdanningen. Den formelle kompetansen blant fagmiljøet er derfor lav. Andelen ansatte med førstestillingskompetanse ligger på 33,5 % og oppfyller minstekravene som stilles til utdanninger på bachelornivå, selv om det ikke utgjør mer enn 1,65 årsverk. Den formelle kompetansen vil også økes når stipendiatene har tatt sin doktorgrad, og en førsteamanuensis har blitt vurdert som professor. Det er en positiv utvikling når det gjelder kompetanseheving og forskningsaktivitet, og det bør utarbeides insentiver for å sikre at kompetansen forblir ved høyskolen eller på annet sett kommer skolen til gode. For å øke den formelle kompetansen i fagmiljøet, må denne utviklingen fortsette.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- øke den formelle kompetansen i fagmiljøet med flere ansatte med førstestillingskompetanse, særskilt med hensyn til lærere som har bakgrunn som barnevernspedagoger
- sikre at den kompetansen institusjonen utvikler i form av ferdige doktorgradskandidater kommer institusjonen til gode
- vurdere å tilføre utdanningen økte ressurser i form av flere årsverk

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i, studentene og undervisningen til gode?

Høyskolen har et samarbeid med to universiteter i England og studentutveksling med flere universiteter internasjonalt. Samarbeidet med Bournemouth University (BU) omfatter blant annet

lærerutveksling og faglig utviklingsarbeid. Forsknings samarbeidet fremstår likevel som begrenset, og ikke minst gjelder samarbeidet kun enkelte forskere. Nasjonale nettverk og samarbeid blir ikke omtalt. Bortsett fra at studentene kan reise på utveksling, er det ikke oppgitt hvorvidt det internasjonale samarbeidet kommer studentene til gode.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- utvikle samarbeidene og aktiviteten med nasjonale og internasjonale nettverk, og sikre at disse samarbeidene kommer studentene til gode

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

I egenrapporten oppgis det at de mest sentrale delene i studiet er sosialpedagogisk arbeid med barn og unge, samfunnsvitenskapelige emner, psykologi og helsefaglige emner, praksis og jus. Dette er i tråd med rammeplanen, og de sakkyndige mener at dette er et rimelig syn på hva som totalt skal inngå i en barnevernspedagogutdanning. Det kan imidlertid diskuteres om alle deler av hovedemnene i rammeplanen er innarbeidet som like sentrale deler av dette studiet når det gjelder kravene til førstestillings-/forskerkompetanse. HiSF må på denne bakgrunn foreta en vurdering av hvilke deler som er sentrale i studiet.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Institusjonen har en lav andel med førstestillingskompetanse (33,5 %), men vår vurdering er at de med høyest akademisk kompetanse bidrar inn i sentrale deler av studiet. Ut fra tabellen for fagmiljøet er det imidlertid ikke førstestillingskompetanse i juss og heller ikke i sosialpedagogisk arbeid med barn og unge. Vi forstår det slik at en førsteamanuensis har kompetanse innen sosialpedagogisk arbeid med barn og unge, men hun er kun ansatt en 20 % stilling og har ingen undervisning. Manglende førstestillingskompetanse i juss gjelder imidlertid svært mange av bachelorutdanningene i barnevern. Vi har derfor valgt å gjennomgående si at denne kompetansen bør styrkes, heller enn å konkludere med at studiet ikke oppfyller studietilsynsforskriften på dette punktet. Etter vårt syn er juss en *vesentlig* del av studiet, og det er viktig med god forvaltningskompetanse når man skal ut i praksis. Det er imidlertid en såpass liten del av det totale læringsutbyttet for studieprogrammet, at vi mener det er urimelig å hevde at dette er en sentral del av studiet som krever førstestillingskompetanse i

fagmiljøet. Som vurdert over, må HiSF imidlertid ta en ny vurdering av sentrale deler av studiet og sikre at det er førstestillingskompetanse i disse delene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- beskrive og begrunne hvilke deler av utdanningen som er sentrale
- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid. For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

Både i egenrapporten og ved institusjonsbesøket fremkom det at høyskolen ønsker mer satsning på FoU og økt aktivitet og oppbygging av akademisk kompetanse. Antall årsverk til FoU er forholdsvis lavt. En rekke ulike tiltak har blitt gjennomført, men institusjonen ligger fortsatt lavt på publikasjonspoeng, førstestillingskompetanse og andel ansatte med ph.d. Publiseringen utgjøres av noen få i fagmiljøet, noe som gjør institusjonen sårbar. Det er svært viktig at ansatte med høyere akademisk kompetanse som publiserer mye, også inkluderer og stimulerer kolleger, og på dette viset tar ansvar for det akademiske miljøet. Det er viktig at HiSF fortsetter å utvikle insitamenter som premierer publisering, men det bør også utvikles mentorskap eller lignende for å øke den akademiske kompetansen.

Det er avgjørende for et studium, og særskilt et profesjonsstudium, at det forskes innenfor profesjonen og profesjonsrelaterte emner og utfordringer. Slik forskning kan bidra til å bygge opp og utvikle profesjonen, og er noe som utdanningsinstitusjonene bør sikre. Dermed kan relevant forskningsbasert kunnskap i utdanningen også sikres.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- øke publisering og forskning innen profesjonsrelaterte emner og utfordringer
- fortsette å utvikle insitamenter som premierer publisering, samt utvikle mentorskap eller lignende for å øke den akademiske kompetansen hos flere ansatte

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Vurdering

I tabell for fagmiljø er det oppgitt at to av de ansatte følger opp studentene i praksis, den ene har siste relevante yrkeserfaring fra 2005, for den andre er det ikke oppgitt relevant yrkeserfaring. Vi ser at flere i fagmiljøet har relevant yrkeserfaring fra 2011-2015, noe som må ansees som oppdatert. Dette gjelder imidlertid ikke de som følger opp studentene i praksis, noe som er uheldig.

Når det gjelder kompetansen til eksterne praksisveiledere, er det kun oppgitt at disse arbeider i praksisfeltet og i hovedsak er profesjonsutdannet. HiSF må sikre at alle barnevernspedagogstudenter får eksterne veiledere som i størst mulig grad er utdannet barnevernspedagoger og arbeider med barn og unge.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må:

- utvikle et langsiktig, organisert samarbeid med representanter for praksisfeltet, dels for å styrke og utvikle samarbeidet mellom praksisfeltet og utdanningen på et generelt plan, og dels for å sikre at kvaliteten på praksisveiledningen opprettholdes
- stille tydelige krav til kompetanse og erfaring hos eksterne praksisveiledere, slik at studenten sikres god oppfølging i praksis

5.3 Samlet konklusjon

Bachelorgradsutdanningen barnevern ved Høgskulen i Sogn og Fjordane oppfyller ikke alle de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må:

- revidere sine læringsutbyttebeskrivelser slik at formuleringer som er uklare og vanskelige å eksaminere unngås
- sikre et større fokus på det barnefaglige i læringsutbyttebeskrivelsen
- gå kritisk gjennom hele læringsutbyttebeskrivelsen, og sortere læringsutbyttene slik at de er plassert under en logisk kategori både ut fra en faglig vurdering og med henblikk på NKRs klassifisering
- formulere læringsutbytter som ivaretar alle kulepunktene i NKR
- tydeliggjøre og redusere antall læringsutbytter på emnenivå og organisere disse i en eller flere av de tre kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, samt påse at de er tydelige relatert til det overordnede læringsutbyttet

- forsterke innhold av vitenskapsteori og forskningsmetode i utdanningen
- sikre sammenheng mellom kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse
- beskrive og begrunne hvilke deler av utdanningen som er sentrale
- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet
- utvikle et langsiktig, organisert samarbeid med representanter for praksisfeltet, dels for å styrke og utvikle samarbeidet mellom praksisfeltet og utdanningen på et generelt plan, og dels for å sikre at kvaliteten på praksisveiledningen opprettholdes
- stille tydelige krav til kompetanse og erfaring hos eksterne praksisveiledere, slik at studenten sikres god oppfølging i praksis

De sakkyndige har følgende råd for videreutvikling av kvaliteten i studieprogrammet:

Høgskolen bør:

- revidere pensumlistene og inkludere vitenskapelige artikler, gjerne på engelsk, i alle fag
- fortsette utviklingen av mer studiespesifikk undervisning for barnevernspedagogstudentene
- ta en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer og vurdere om disse skal justeres med utgangspunkt i reviderte læringsutbytter på både emne- og overordnet nivå
- gjøre en gjennomgang av eksamensordninger og vurderingsformer og vurdere om disse skal justeres med utgangspunkt i reviderte læringsutbytter på både emne- og overordnet nivå
- tydeliggjøre hvordan ferdighetstrening vurderes
- utvikle et mer systematisk samarbeid med avtakere/ parter i praksisfeltet og/eller arbeidsgivere for å innhente informasjon og kunnskaper som sikrer utdanningens relevans for yrkeslivet
- reflektere over hvilke implikasjoner ny kunnskap om praksisfeltet kan ha for utdanningen og utarbeide en strategi for hvordan tilbakemeldinger fra praksisfeltet skal implementeres og brukes i utdanningen
- fortsette å innhente informasjon fra praksisfeltet gjennom praksisseminarer og samarbeid om forskning
- øke andelen ansatte med førstekompetente som underviser, og sikre at disse inkluderer egen og andres forskning i undervisningen
- øke den formelle kompetansen i fagmiljøet med flere ansatte med førstestillingskompetanse, særskilt med hensyn til lærere som har bakgrunn som barnevernspedagoger
- sikre at den kompetansen institusjonen utvikler i form av ferdige doktorgradskandidater kommer institusjonen til gode
- vurdere å tilføre utdanningen økte ressurser i form av flere årsverk
- utvikle samarbeidene og aktiviteten med nasjonale og internasjonale nettverk, og sikre at disse samarbeidene kommer studentene til gode
- øke publisering og forskning innen profesjonsrelaterte emner og utfordringer
- fortsette å utvikle insitamenter som premierer publisering, samt utvikle mentorskap eller lignende for å øke den akademiske kompetansen hos flere ansatte

6 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsprogram i barnevern ved NTNU

6.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Læringsutbyttet for barnevernspedagogutdanningen ved NTNU er beskrevet i følgende punkter i studieplanen:

Kandidaten har kunnskap om:

- Sammenhengen mellom samfunnsmessige strukturer og prosesser, og sosiale og psykososiale problemer for barn, unge og deres pårørende
- Barn og unges utvikling og læring, og hva som fremmer og hemmer gode oppvekstvilkår
- Generelle forvaltningsmessige prinsipper og lover som omhandler barn og unge
- Hovedmål og virkemidler i barne- og ungdomspolitikken
- Andre aktuelle yrkesgrupper og hjelpeapparatet

Kandidaten har ferdigheter i:

- Planlegging, iverksetting og evaluering av tiltak for å bedre og sikre barn og unges livsvilkår i samarbeid med de mennesker det gjelder
- Anvendelse av hjelpeapparatet for å redusere barn og unges sosiale problemer i samarbeid med andre yrkesgrupper og klienter
- Å møte barn, unge og deres pårørende med respekt og empati, og se respekt og likeverd som grunnleggende forutsetninger for yrkesutøvelse
- Arbeid i relasjoner preget av krysspress og interessekonflikter og håndtering av konflikter med fokus på barn og unges interesser
- Tverrfaglig samarbeid
- Saksbehandling som ivaretar barn og unges behov og rettigheter
- Å utøve faglig og etisk refleksjon

Kandidaten har generell kompetanse i:

- Deltakelse i faglig utviklingsarbeid, bruk av nye arbeidsmåter på grunnlag av forskning og annen faglig innovasjon, samt forståelse for betydningen av egen personlig og faglig videreutvikling
- Dokumentasjon, kvalitetsutvikling og evaluering av eget arbeid
- Arbeid med mennesker med ulik virkelighetsoppfatning og evne til yrkesutøvelse i flerkulturelle kontekster
- Kritisk vurdering av hovedmål og virkemidler i barne- og ungdomspolitikken, og virke som premissleverandør for beslutninger i hjelpeapparatet og overfor politiske myndigheter

- Barnevernsfaglig arbeid i barn og unges daglige miljø, inkludert ulike institusjoner hvor barn og unge oppholder seg
- Vurdering av egen og andres kompetanse i tverrfaglig samarbeid

Vurdering

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) og har lagt til grunn at alle kulepunktene/deskriptorene i NKR skal inngå i en beskrivelse. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser, og alle studier skal ha fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelser med utgangspunkt i NKR. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR. Om institusjonen velger å utelate læringsutbytter fra NKR, skal dette begrunnes.

De nivåbestemmende begrepene i NKR benyttes i liten grad i læringsutbyttet for barnevernspedagogutdanningen ved NTNU. Det er derfor vanskelig å gjenfinne det akademiske nivået som viser at det beskrevne studiet er et bachelorgradsstudium (nivå 6). Under kunnskaper er det eksempelvis kun angitt at kandidaten skal «ha kunnskap om», begreper som «bred kunnskap» og «kjenner til» er utelatt. Det samme gjelder for læringsutbyttene under ferdigheter og generell kompetanse.

De oppgitte læringsutbyttene refererer i liten grad til læringsutbyttene som er angitt i NKR. Noen av læringsutbyttene i NKR mangler helt eller delvis. Dette gjelder for eksempel kunnskapene «kan oppdatere sin faglige kunnskap» og «kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet». Ferdigheten «kan finne og vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling» mangler. Under ferdigheter inngår etikk i ett læringsutbytte, men under generell kompetanse det er for eksempel ingen av læringsutbyttene som inneholder noe om etikk, selv om dette står i to av læringsutbyttene i NKR.

NTNU bør også sikre at det er god sammenheng mellom kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, slik at det er tydelig hvilke kunnskaper som ligger til grunn for utvikling av ferdigheter og generell kompetanse og at det sees en tydelig progresjon i læringsutbyttet.

Studieplaner og fagplaner har rimelig nok en generell form, men utsagn som «kompetanse i barnevernsfaglig arbeid i barn og unges daglige miljø, inkludert ulike institusjoner hvor barn og unge oppholder seg», er i denne sammenheng for lite presist, både «daglig miljø» og «institusjon» gir liten innsikt i det spesifikt barnevernsfaglige. Vurderingen av studieplaner og egenrapport vil være knyttet til om det dokumenteres at studie- og fagplaner aktivt retter seg mot å oppfylle kravene til læringsutbyttet. Det gis en faglig grei begrunnelse av hvordan studentene skal oppnå læringsutbyttet, men denne beskrivelsen forholder seg i liten grad til NKRs rammeverk.

Studieplaner og fagplaner kan sees som kontrakten mellom student og institusjon, hvor institusjonen beskriver studentenes kompetanse ved avsluttet studium. Slik sett er beskrivelsene av læringsutbytte både en beskrivelse av hvilken utvikling av kompetanse studentene kan kreve og forvente ved rimelig innsats, og av hvilken kompetanse arbeidsgivere kan forvente fra kandidatenes side.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet må:

- gi en tydeligere beskrivelse av realiseringen av kravene til læringsutbytte etter NKR. Dette innebærer en utforming av læringsutbyttebeskrivelsen i studieplanen slik at alle kulepunkter i NKR ivaretas
- tydeliggjøre kunnskapsnivået (nivå 6) i formuleringen av læringsutbyttebeskrivelsen, dvs. at de nivåbestemmende begrepene i NKR i større grad anvendes
- sikre at det er en god sammenheng mellom det studentene skal kunne, de ferdigheter som skal trenes og de kompetanser som skal erverves, og sikre at dette beskrives på en tydelig måte

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Vurdering

Gir studiets innhold og oppbygning grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Ifølge egenrapporten består studiet av ti emner hvor studenten første år får innblikk i barnevernets kjerneområder med hovedfokus på forebyggende arbeid og barns oppvekstarenaer. Åtte ukers sosialpedagogiske praksisstudier inngår i det første året. Andre studieår er det hovedfokus på barnevernsfaglig saksbehandling, miljøterapi og fosterhjemsarbeid. Andre studieår avsluttes med prosjektarbeid i inn- eller utland hvor forskningsmetode og kulturforståelse er sentralt. I tredje studieår er hovedfokus på kjernebarnevernet som arbeidsfelt og barnevernspedagogens yrkeskompetanse. Det inngår 16 ukers praksis og bacheloroppgave. I tillegg gjennomfører studenten et gruppeprosjekt sammen med sosionomstudentene.

Programmet søker å oppnå kravene til læringsutbytte både gjennom utviklingen av de enkelte emnene, og gjennom studiets totalitet. Det er et krav at det skal formuleres en samlet læringsutbyttebeskrivelse for hele studiet, samt at innhold og oppbygning av studiet skal vise en faglig progresjon i utdanningen slik at studentene settes i stand til å oppnå læringsutbyttet. Beskrivelsen av studieprogresjonen som gis i egenrapporten er kort og ytterst generell, og gir ingen tydelig beskrivelse av dette studiets oppbygning i forhold til læringsutbyttebeskrivelsene. Forholdet mellom studiets overordnede læringsutbytte og studiets emner illustreres i en mappingtabell, men det gis lite informasjon om hvordan innholdet i studiet sikrer at studentene kan oppnå læringsutbyttet.

I og med at det er mangler i det overordnede læringsutbyttet (se vurderingen over), er det vanskelig å vurdere om innhold og oppbygning samsvarer med dette. Det er derfor behov for at det vurderes om det er behov for endringer i innhold og oppbygning etter at det samlede læringsutbyttet er blitt omarbeidet.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

Det er utformet læringsutbyttebeskrivelser inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse for emnene, men læringsutbyttebeskrivelsene mangler informasjon som viser helheten og progresjonen i studiet. Sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelser for emner/emneprofil og det totale læringsutbyttet bør tydeliggjøres. Etter at læringsutbyttet for studiet er revidert, må det sikres at endringene gjenspeiles i læringsutbyttebeskrivelsene for emnene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet må:

- sørge for at endringene som gjøres i læringsutbyttebeskrivelsen for studiet som helhet gjenspeiles i oppbygging og innhold og læringsutbyttebeskrivelsene for de enkelte emner

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring, og gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

I denne sjangeren av dokumenter vil beskrivelsene nødvendigvis bli generelle. Egenrapporten understreker generelle sammenhenger og lister opp de ulike undervisnings- og arbeidsformer slik som forelesninger, praksisstudier, ferdighetstrening, oppgaveskriving, trening i akademisk skriving, prosjektarbeid, basisgrupper, gruppearbeid og veiledning.

Denne listen gir en god inngang til forståelse av undervisnings- og arbeidsmetodenes generelle dynamikk, men er ikke tydelig på hvordan det spesifikke programmet utvikler sin undervisning og sine arbeidsformer. Samtidig er egenrapportens utforming av dokumentasjon generell på dette området og gir lite informasjon om studiets faktiske og praktiske realisering av studentens oppnåelse av læringsutbytte. Studieplan, tabeller og pensumbeskrivelser gir like fullt en beskrivelse som indikerer at valgte studie- og læringsformer er tilpasset de målsetninger som gis i læringsutbyttebeskrivelsene. NTNU bør ta en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer etter revidering av overordnet læringsutbytte og vurdere om de opprinnelige valgte arbeids- og undervisningsformer må justeres for å sikre at studentene oppnår læringsutbyttet for studiet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- ta en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer og vurdere om disse skal justeres med utgangspunkt i reviderte læringsutbytter på overordnet nivå

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring, og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

Det anvendes en rekke ulike vurderingsformer, og eksamensformene framtrer som tilpasset læringsutbyttet på en rimelig måte. Bruk av ulike vurderingsformer spesifiseres. Muntlig eksamen brukes både for å utdype og for å sikre skriftlige og mindre individrettede vurderingsformer.

NTNU bør ta en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer etter revidering av overordnet læringsutbytte og vurdere om de opprinnelige valgte arbeids- og undervisningsformene må justeres for å sikre at studentene oppnår læringsutbyttet for studiet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- ta en gjennomgang av eksamens og vurderingsformer etter revidering av overordnet læringsutbytte og vurdere om de opprinnelige valgte arbeids- og undervisningsformer må justeres for å sikre at studentene oppnår læringsutbyttet for studiet

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

Studiet har en vanlig strukturering av praksis, to perioder med eksterne praksisstudier; åtte uker i sosialpedagogisk/forebyggende arbeid i andre semester og 16 uker barnevernfaglig praksis i femte semester. Studentene har åpenbart et rimelig bredt tilbud av ordninger som gir praktisk erfaring, men

samarbeidsavtaler er generelt beskrevet. Samtidig vises det i samtaler til ulike konkrete samarbeidsavtaler og samarbeid med praksisfeltet, men dette er ikke dokumentert i tekst. Hensikten med systematisk innhenting av informasjon fra avtakere og/eller yrkesfeltet, er at institusjonen skal få tilbakemeldinger på utdanningskvalitet slik at det kan gjøres endringer i tråd med behovene i yrkesfeltet. Det er imidlertid et fåtall av institusjonene som oppgir at de har en systematisk innhenting av informasjon fra avtakerfeltet. Vi oppfordrer derfor til at innhenting av informasjon fra avtakere settes i system slik at det sikres at informasjonen benyttes til å gjøre nødvendige endringer i studiet.

Relevans for videre studier er en viktig del av kontrakten med studentene; dette operasjonaliseres som at studentene har en grunnleggende kompetanse i vitenskapelig metode og forståelse. Vitenskapelig metode og forståelse dekkes av et reflektert curriculum, og av emner hvor hensikten er at studentene skal lære om vitenskapsteori og forholdet mellom teori og praksis.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

Institusjonen har ingen systematisk tilbakemeldingspraksis, men har samtidig god kontakt med ulike praksisfelt. Det virker som institusjonen har et reflektert forhold til relasjonen mellom praksis og utdanningens innhold, og dette ble utdypet ved samtaler ved institusjonsbesøk. Her er også gode veiledere på ulike felt, i form av timelærere. Men samtidig savnes det en mer systematisk oversikt over arbeidet og tilstanden på dette viktige området.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- innføre rutiner for systematisk innhenting av informasjon fra relevante avtakere og praksisfeltet og sikre at informasjonen benyttes til å gjøre nødvendige endringer i studiet

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

Dette punktet besvares med noen få generelle utsagn, og den sammenhengen som etterspørres dokumenteres ikke. Det kan ikke forventes detaljert utdyping i en egenrapport av denne type, men dokumentasjon og diskusjon av den faktiske situasjonen er nødvendig for en utvikling av videre strategier for programmet.

Samtalene med institusjonen utdypet problematikken om kompetanse og pågående kompetanseheving og ressurser som følger av fusjonen. Studiet er inne i en utviklingsprosess, hvor prosessens retning er av vesentlig betydning. Det påpekes at «Studentene møter faglig utviklingsarbeid gjennom at lærebøker, rapporter m.m. fra våre ansatte settes på pensum, samt gjennom å bli involvert i

samarbeidsprosjekter med praksisfeltet», men det vises ikke hvordan og i hvilken form og omfang dette faktisk skjer. De vises til at «Senter for barnevernsforskning og innovasjon er under oppbygning. Det er FoU-virksomheten i de ulike studieprogrammene som utgjør senterets virksomhet».

Det er behov for at NTNU sikrer en tydeligere kopling mellom studiet og FoU virksomheten. Samtalen mellom NOKUTs og NTNUs representanter, og senere informasjon fra NTNU, fortalte at det foregår atskillig mer FoU-virksomhet enn det som indikeres ved tellekantregistrert forskningspublisering. Det er av grunnleggende betydning for institusjonenes utvikling, både når det gjelder FoU- virksomheten og forskningen og når det gjelder undervisningen, at praksisprosjekter forstås som grunnlag for forskning og faglig utvikling. Dette kan skje i form av følgeforskning og evaluering av metoder som anvendes ved ulike intervensjoner og tiltak, og det kan skje i form av analyser av ulike teoretiske utgangspunkt i forhold til praksis. Ulike praksisprosjekter åpner for former for komparative analyser. Nettopp institusjonene som grunnleggende er vendt mot praksis, kan utvikle den forskning som utvikling av ny praksis må bygge på.

Når dette er sagt, vil vi påpeke at det er positivt at studentene allerede første året får et innblikk i vitenskapsteori og metode ved at de deltar i et miniprojekt hvor de drar ut og henter informasjon, og at de i andre studieår deltar i prosjektarbeid hvor forskningsmetode og kulturforståelse er sentralt. Forutsatt at NTNU får til den koblingen mellom studentenes prosjektarbeid og det FoU-arbeidet som skjer på universitetet, må denne måten å tenke progresjon i studiet vurderes som svært positiv.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften

Universitet bør:

- legge vekt på å binde sammen forskning og praksis, da praksisbærende forskning er de praksisorienterte institusjoners særegne kompetanse
- koble undervisning og pensum direkte opp mot forskningen som drives av de ansatte i utdanningen

6.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse tilpasset studiet?

Fagmiljøets faste ansatte i hovedstilling teller fire med doktorgrad, 13 med mastergrad, og én med BA i barnevern. Etter oppsatt plan skal tre personer fullføre doktorgrad neste år, og tre vil kunne oppnå

førstelektorkompetanse. Ansatte i hovedstilling utgjør 13,65 årsverk etter at vi har redusert bidraget fra fire stipendiater til 0,25 årsverk pr. stipendiat. I tillegg kommer en rekke eksterne timelærere, stort sett med barnevernspedagogutdanning eller master i barnevern. Disse er veiledere, primært i saksbehandling og institusjonsarbeid, hvor de også har praksiserfaring ut fra informasjon om deres arbeidssted. Høsten 2015 var det registret 254 studenter ved utdanningen, noe som gir et forholdstall på omtrent 18,6 studenter per faglige årsverk.

For at studentene skal kunne oppnå læringsutbyttet, er det behov for undervisningsformer med store innslag av praksis, veiledning og vurdering av studenters aktiviteter. Totaliteten av undervisning, praksis og veiledning er derfor omfattende, og NTNU bør vurdere om utdanningen skal tilføres økte ressurser.

Universitetet hevder at den faglige bredde og samlede kompetanse er tilstrekkelig, og at fagmiljøets sammensetning generelt er i overensstemmelse med den nasjonale rammeplanens forståelse av hovedemner. I den faste staben finnes det blant annet kompetanse innen barnevern, sosialt arbeid, juss, sosialantropologi og psykologi, og vi sier oss enig i at denne kompetansen er tilstrekkelig.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Generelt er dette et problematisk område for barnevernspedagogisk utdanning, ikke overaskende sett i forhold til den periode av forandring institusjonene er inne i. Det generelle kompetansenivået i fagmiljøet tilknyttet barnevernsutdanningen ved NTNU er rimelig bra og under forbedring, og fagmiljøets potensiale er tilstrekkelig for det faglige utviklingsarbeidet. Institusjonen er under omorganisering, og en vurdering av samlet kompetanse kan derfor risikere å bygge på premisser som ikke lenger bærer. Vi anbefaler at NTNU ser på sin organiseringen av fagmiljøet, inkludert forholdet mellom FoU-arbeid og undervisning, og vurderer om det er behov for å tilføre ekstra ressurser. Utdanningen bør aktivt studere sitt mulige nåværende og framtidige rekrutteringsomland og se dette i forhold til den pågående omorganisering.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- se grundig på undervisningsomfang og forholdet mellom undervisning og FoU som en del av den pågående fusjonen

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i, studentene og undervisningen til gode?

Miljøet deltar aktivt i ulike former for internasjonalt arbeid. Samtalene brakte fram at studentenes internasjonale erfaring etter studieopphold i utlandet, ble integrert i læringsutviklingen på ulike måter.

Dokumentasjonen i egenrapporten refererer til ulike samarbeidsavtaler, til muligheter for lærerutvikling og til utveksling av praksisstudenter i Norden. Det oppgis ikke noe antall på hvor mange studenter og lærere som benytter utvekslingsavtalene, men det oppgis at 60 studenter årlig gjennomfører datainnsamling/kunnskapsinnhenting utenlands, primært i samarbeid med NGOer. Ulike forsker- og profesjonsnettverk hvor de ansatte deltar, er nettverk som også komme studentene til gode både gjennom å danne grunnlag for undervisning direkte, og ved utvikling av faglærernes kompetanse.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet bør:

- aktivt vurdere utviklingen av ulike samarbeidsforhold, og se dette i forhold til pågående fusjonsprosesser

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

Institusjonen vurderer risiko- og beslutningsfaktorer og barns medvirkning/rettigheter som sentrale deler av studiet. Dette innebærer at en i undervisningsarbeid søker å fokusere en saksbehandlingsdimensjon og en utviklings- og miljøterapeutisk dimensjon. De sakkyndige deler vurderingen av disse dimensjonene som sentrale. Samtlige årsverk ved studiet utøves av ansatte i hovedstilling.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Vel 27 % av de ansatte ved studiet har førstestillingskompetanse, og deres innsats fordeles etter institusjonens forståelse av studiets områder. Dette innebærer at det er personer med førstestillingskompetanse i de delene som er definert som sentrale deler av studiet. Komiteen deler vurderingen av innsatsprofiler og områder for prioriteringer, slik dette kom fram både i egenrapporten og i samtalene. Andelen med førstestillingskompetanse i fagmiljøet er over 20 %.

Konklusjon

Ja, studiet oppfylder vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid. For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

I forhold til publisering og utviklingsarbeid er alle former for publikasjoner og dokumentert utviklingsarbeid relevant. Samtaler indikerte at pågående utviklingsarbeid er mer omfattende enn det som «måles» ved publikasjoner, og at utviklingsarbeidet i fagmiljøet, og i forhold til studenter, er mer omfattende enn det som indikeres ved publikasjoner i formelle kanaler.

NTNU leverte inn en liste over totalt antall publikasjoner. Dette inkluderte også forelesninger som forefinnes som tilgjengelig tekst i en form for publisering. Mens totalantall publikasjoner oppgis til ni i 2014, er antallet tellekantgodkjente publikasjoner én.

Institusjonens representanter påpekte i samtalene at forskning og profesjon måtte veves sammen, og det ble understreket i samtaler at FoU er et grunnleggende innsatsområde. At det investeres i fagplanutvikling innebærer at FoU-utviklingen kan integreres i den totale fagforståelse. Institusjonen er bevisst på både ressurser og sårbarhet på dette området.

Antallet publikasjonspoeng er svært lavt, men samtidig indikerer andre forhold at det er positive utviklingsprosesser i fagmiljøet. Samtaler og pågående kompetanseutvikling forteller også at utviklingsarbeidet er mer omfattende enn det som indikeres ved publikasjoner i vitenskapelige kanaler. I veiledningen til studietilsynsforskriften understrekes det for utviklingsarbeid at «Det er institusjonenes ansvar å finne egnede dokumentasjonsmåter». Institusjonene må selv ta ansvar for å finne fram til alternative dokumentasjonsformer for utviklingsarbeid som ikke fanges opp i de regulære dokumentasjonskanalene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitet må:

- øke forsknings- og publiseringsaktivitetene og finne frem til alternative dokumentasjonsformer for det utviklingsarbeidet som faktisk finner sted

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Vurdering

Tabell 1 forteller at studiet har en rekke eksterne timelærere. 14 personer med relevant kompetanse er oppgitt med veiledning/undervisning i ulike sentrale praksisområder som ferdighetstrening, saksbehandling og institusjonsarbeid. Oppgitt arbeidssted for timelærerne (f. eks. barnevernsvakta, barnevernstiltak, BUF-etat, familievern etc.) indikerer klart at timelærerne har relevant erfaring.

Vi kan ikke se at det er oppgitt hvilke krav som stilles til formell utdanning og arbeidserfaring hos eksterne praksisveiledere. Flere studenter har praksis i utlandet i forbindelse med utveksling, men det er heller ikke oppgitt hvilke krav som stilles til utenlandske praksisveiledere.

Blant de fast ansatte er det en høyskolelektor som står oppført med praksis som undervisnings-/veiledningsområde. Denne personen har siste relevante arbeidserfaring fra 1993. På side 7 i egenrapporten er det imidlertid oppgitt at studiet er organisert slik at alle lærere er basisgruppelærere som er på praksisbesøk hos sine studenter. Vår vurdering er at det finnes hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet i fagmiljøet, da noen av de ansatte har oppdatert praksiserfaring fra 2013 og 2015.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- sikre at eksterne praksisveiledere har relevant utdanning og arbeidserfaring

6.3 Samlet konklusjon

Bachelorgradsutdanningen barnevern ved NTNU oppfyller ikke alle de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- gi en tydeligere beskrivelse av realiseringen av kravene til læringsutbytte etter NKR. Dette innebærer en utforming av læringsutbyttebeskrivelsen i studieplanen slik at alle kulepunkter i NKR ivaretas
- tydeliggjøre kunnskapsnivået (nivå 6) i formuleringen av læringsutbyttebeskrivelsen, dvs. at de nivåbestemmende begrepene i NKR i større grad anvendes
- sikre at det er en god sammenheng mellom det studentene skal kunne, de ferdigheter som skal trenes og de kompetanser som skal erverves, og sikre at dette beskrives på en tydelig måte
- sørge for at endringene som gjøres i læringsutbyttebeskrivelsen for studiet som helhet gjenspeiles i oppbygging og innhold og læringsutbyttebeskrivelsene for de enkelte emner
- øke forsknings- og publiseringsaktivitetene og finne frem til alternative dokumentasjonsformer for det utviklingsarbeidet som faktisk finner sted
- sikre at eksterne praksisveiledere har relevant utdanning og arbeidserfaring

De sakkyndige har følgende råd for videreutvikling av kvaliteten i studieprogrammet:

Universitetet bør:

- ta en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer og vurdere om disse skal justeres med utgangspunkt i reviderte læringsutbytter på overordnet nivå
- ta en gjennomgang av eksamens og vurderingsformer etter revidering av overordnet læringsutbytte og vurdere om de opprinnelige valgte arbeids- og undervisningsformer må justeres for å sikre at studentene oppnår læringsutbyttet for studiet
- innføre rutiner for systematisk innhenting av informasjon fra relevante avtakere og praksisfeltet og sikre at informasjonen benyttes til å gjøre nødvendige endringer i studiet
- legge vekt på å binde sammen forskning og praksis, da praksisbærende forskning er de praksisorienterte institusjoners særegne kompetanse
- koble undervisning og pensum direkte opp mot forskningen som drives av de ansatte i utdanningen
- se grundig på undervisningsomfang og forholdet mellom undervisning og FOU som en del av den pågående fusjonen
- aktivt vurdere utviklingen av ulike samarbeidsforhold, og se dette i forhold til pågående fusjonsprosesser

7 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudiet i barnevern ved Høgskolen i Sørøst-Norge

Barnevernspedagogutdanningen ved Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN) ble frem til 01.01.2016 tilbudt av daværende Høgskolen i Telemark.

7.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Barnevernspedagogutdanningen ved HSN har følgende læringsutbyttebeskrivelse:

Læringsutbytte for første studieår er at studenten

- tilegner seg grunnleggende kunnskap om barndom, oppvekst og barnevern i et flerkulturelt samfunn
- har forståelse for sammenhenger mellom samfunnsmessige forhold og sosiale problemer som påvirker barn, unge og deres pårørende
- utvikler begynnende ferdigheter i sosialpedagogisk arbeid og bruk av aktiviteter i kommunikasjon og samarbeid med barn, unge, deres familier og nettverk
- kjenner lover som omhandler barn og unge generelt og lov om barnevernstjenester spesielt
- kan drøfte og begrunne faglige handlingsvalg forankret i relevant teori, og møte brukere med empati og respekt ut fra perspektivet om likeverd uavhengig av alder, kjønn, klasse, etnisitet, kultur, livssyn og virkelighetsforståelse

Læringsutbytte for andre studieår er at studenten

- under veiledning kan planlegge og gjennomføre praktisk metodisk arbeid med utsatte barn og unge
- har grunnleggende kunnskap om tiltaksarbeidet i barnevernet, har utviklet evnen til å vurdere omsorgskompetanse og kan arbeide med mennesker med ulik virkelighetsoppfatning i ulike kulturelle kontekster
- begrunner faglige valg med utgangspunkt i relevant teori og kan dokumentere eget arbeid

Læringsutbytte for tredje studieår er at studenten

- utvikler et kritisk perspektiv og en reflekterende holdning til posisjoner og yrkesutøvelser innen egen profesjon
- på selvstendig grunnlag kan utføre profesjonelt barnevernfaglig arbeid, og kan dokumentere, begrunne og kritisk vurdere arbeidet
- har et kritisk perspektiv på barnevernspedagogens mulighet til å påvirke livsvilkår for utsatte barn og unge, og har innsikt i hvordan livsvilkår påvirkes av lokale, nasjonale og internasjonale forhold

- kan bidra til og delta i tverrfaglig samarbeid fra individ- til systemnivå, og kan virke som premissleverandør for beslutninger i hjelpeapparatet og overfor politiske myndigheter
- har forståelse for vitenskapens betydning for eget faglig arbeid
- har kjennskap til nytenkning og innovasjonsprosesser

Vurdering

I fagplanen er det oppgitt et læringsutbytte for hvert studieår og for alle emner.

Læringsutbyttebeskrivelsene per studieår er ikke inndelt i kunnskap, ferdighet og generell kompetanse. Det er lagt ved en matrise som skal vise hvordan det overordnede læringsutbyttet henger sammen med læringsutbyttebeskrivelsene for emnene. Det ser ut til at læringsutbyttebeskrivelsene for hvert studieår er satt inn i denne matrisen, og de sakkyndige oppfatter det slik at innholdet i det enkelte emnet er ment å sikre progresjon slik at kravene til sluttkompetanse i rammeplanen oppnås.

Det følger imidlertid av Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) at hvert studium skal ha en overordnet læringsutbyttebeskrivelse, inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Det overordnede læringsutbyttet skal vise kandidatens sluttkompetanse, og man må kunne forvente en progresjon i oppnådd kompetanse fra første til tredje studieår. Det blir misvisende om oppnådd kompetanse etter første og andre året skal inngå i beskrivelsen av kandidatens sluttkompetanse. Vår vurdering er at HSN må utarbeide en overordnet læringsutbyttebeskrivelse for barnevernspedagogutdanningen.

NOKUT ba HSN i brev datert 29. februar 2016, om å ettersende beskrivelse av overordnet læringsutbytte samt en beskrivelse av hvordan studiets innhold og oppbygging, arbeids- og undervisningsformer, eksamens- og andre vurderingsformer er i samsvar den totale læringsutbyttebeskrivelsen. Vi kan ikke se at HSN har ettersendt dette, og heller ikke at det foreligger en overordnet læringsutbyttebeskrivelse for barnevernspedagogutdanningen ved HSN.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- utarbeide en overordnet læringsutbyttebeskrivelse med utgangspunkt i NKRs overordnede deskriptorer og nivåbestemmende begreper

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Vurdering

Gir studiets innhold og oppbygging grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Studiet er organisert med ti emner fordelt på tre studieår:

Første år

Emne 1: Barnevernets arbeidsfelt (20 studiepoeng)

Emne 2: Utvikling og identitet (10 studiepoeng) - gis felles med vernepleierutdanningen

Emne 3: Samfunnsmessige rammebetingelser (10 studiepoeng) - gis felles med vernepleierutdanningen

Emne 4: Bruk av aktiviteter i sosialpedagogisk arbeid (10 studiepoeng)

Emne 5: Praktisk barnevernsarbeid (10 studiepoeng)

Andre år

Emne 6: Praksisstudier: Metodisk barnevernsarbeid (30 studiepoeng)

Emne 7: Vurdering av omsorgskompetanse (15 studiepoeng)

Emne 8: Tiltaksarbeid i barnevernet (15 studiepoeng)

Tredje studieår

Emne 9: Kritisk refleksjon (30 studiepoeng)

Emne 10: Faglig fordypning (16 studiepoeng), bacheloroppgave og muntlig høring (14 studiepoeng)

I likhet med de fleste barnevernspedagogutdanningene synes elementer av vitenskapelig teori og kunnskap om ulike typer forskningsmetoder å være begrenset. Ifølge rammeplanen skal utdanningen inneholde elementer slik at studentene skal kunne «tilegne seg kunnskap om vitenskap og vitenskapelig metode for å kunne lese forskningsrapporter og nyttiggjøre seg forskningsresultater i sin yrkesutøvelse». Et sentralt tema vil være «kjennskap til ulike metoder for innhenting og bearbeiding av data og ulike former for rapportering». Pensum inneholder noe litteratur om forskningsmetoder i emne ni og 24 sider om metode og oppgaveskriving for studenter i første semester. Bacheloroppgaven på 14 studiepoeng fremstår som noe begrenset med krav om bare 6-8.000 ord dersom studenten skriver individuelt og 8-10.000 ord når oppgaven skrives i grupper. I tillegg kan vi ikke se at noen av læringsutbytteskrivelsene for emnene inneholder kunnskap om vitenskapsteori og metode. I emne 9 er det oppgitt ferdigheter innen dette feltet, men studentene må først få kunnskap om temaet før de kan utvikle ferdigheter. Totalt sett vil dette ikke bare innebære at studentene får lavere forutsetning for å kunne nyttiggjøre seg aktuell forskning gjennom hele studiet (f.eks. vitenskapelige artikler knyttet til evaluering av metoder og/eller basert på kvantitativt materiale) og når de kommer ut i arbeidslivet, men også at de får en dårligere forberedelse til videre studier på masternivå.

Institusjonen søker å oppnå kravene til læringsutbytte gjennom utviklingen av de enkelte emner, og gjennom studiets totalitet. Sammenhengen mellom studieoppbygging og sluttkompetanse illustreres ved en detaljert beskrivelse av første studieår. «For å vise hvordan man jobber systematisk og fagdidaktisk for at studenten skal nå sin sluttkompetanse har vi valgt å hente inn beskrivelsene og læringsmålene knyttet til første studieår. I Emne 2 og 3 har vi tatt inn beskrivelsene fra emneplanen hva gjelder hvordan studenten skal oppnå læringsmålene». Som illustrasjon til studieorganisering er dette utmerket. Utdypingen av første studieår viser en reflektert strategi for å beskrive sammenhengen

mellom læringsutbytte, læringsmål og utforming av ulike emner på lavere nivå, men sluttkompetanse totalt må også foreligge.

I beskrivelsen av første studieår legger en merke til at det legges vekt på at studenten:

- «har begynnende ferdigheter i innsamling av data med særlig fokus på observasjon»
- «har en begynnende forståelse av barnevernspedagogenes arbeidsfelt i et flerkulturelt perspektiv»

Dette indikerer en reflektert forståelse for både utviklingen av et flerkulturelt perspektiv og for utviklingen av en relevant vitenskapelig forståelse; dette er praksisnære læringsprosesser. Tematikken ble utdypet i samtalene komiteen hadde med fagmiljøet under institusjonsbesøket, hvor institusjonen viste stor grad av refleksjon og kompetanse på disse områdene. HSN bør imidlertid gjennomarbeide læringsutbyttebeskrivelsene for emnene slik at det blir bedre sammenheng mellom kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse på emnenivå. Dette vil kunne gi et tydeligere bilde av progresjonen i studiet.

Innholdet i utdanningen ser ut til å være relevant for barnevernspedagogstudiet, men det er vanskelig å vurdere om det er tilpasset læringsbyttet i og med at det ikke er utformet læringsutbyttebeskrivelse for det samlede studiet.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

Det er utformet læringsutbyttebeskrivelser for emnene kategorisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Beskrivelsene gir en rimelig god dokumentasjon av sammenhengen mellom emnene, men det må utformes ett totalt læringsutbytte for utdanningen for at det skal kunne vurderes om det er sammenheng mellom dette og beskrivelser på emnenivå. Det må foretas en revidering av læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå etter at det overordnede læringsutbyttet på studieprogramnivå er blitt utarbeidet i overensstemmelse med NKR.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høgskolen må:

- foreta en revidering av læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå etter at læringsutbyttet på studieprogramnivå er blitt utarbeidet i overensstemmelse med NKR

Høgskolen bør:

- gjennomarbeide læringsutbyttebeskrivelsene slik at det er sammenheng mellom kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse på emnenivå
- sikre at læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå er skrevet slik at det er tydelig at oppnådd læringsutbytte på emnenivå understøtter oppnåelsen av læringsutbyttet for studiet som helhet
- forsterke innhold av vitenskapsteori og forskningsmetode i utdanningen
- vurdere å øke omfanget av bacheloroppgaven til minst 15 studiepoeng

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring, og gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Beskrivelsen av arbeids- og undervisningsformer tegner et bilde av en aktiv utvikling av emner og læringsformer tilpasset kravene til læringsutbytte. I denne sjangeren av dokumenter vil beskrivelsene nødvendigvis bli generelle, og de ulike punktene listet opp i egenrapporten ble diskutert i samtalen med de ansvarlige for programmet. Generelt ville en ønsket at egenrapporten inneholdt eksempler på hvordan ulike undervisningsformer er utviklet for å kunne øke læringsutbyttet. Dette ble diskutert og utdypet ved samtale. Institusjonen har et reflektert forhold til de ulike undervisningsformene, og til forholdet mellom undervisningsformer og læringsutbytte. Dette ble illustrert ved en beskrivelse av utformingen av e-forelesninger, og en beskrivelse av betydningen av internasjonalisering for studentenes forståelse av profesjonsutøvelse.

Vår vurdering er at arbeids- og undervisningsmetoder er godt tilpasset utdanningen, men i og med at overordnet læringsutbytte mangler, er det vanskelig å vurdere hvorvidt arbeids- og undervisningsmetoder fullt ut er egnet for å oppnå læringsutbyttet. Det forutsettes at HSN vurderer om det er behov for endringer i arbeids- og undervisningsmetoder når læringsutbytteskrivelsen utformes på nytt.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- vurdere om det er behov for endringer i arbeids- og undervisningsmetoder når læringsutbytteskrivelsene utformes på nytt

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring, og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

Det anvendes en rekke ulike vurderingsformer, og eksamensformene fremtrer som tilpasset læringsutbyttebeskrivelsene på en reflektert måte. Her er bruk av muntlig eksamen, skriftlige og mindre individrettede vurderingsformer. Bacheloroppgaven, som har en sentral plass i studiet,

avsluttes med en muntlig høring. Det stilles særegne arbeidskrav der studenten har fravær, dette bidrar til økt oppmøte og sikrer dokumentasjon av læringsutbytte der oppmøte mangler. Det reflekterte forhold som kom frem om undervisningsmetoder under institusjonsbesøket, ble videreført til vurderingsformer. I og med at det er slått fast at det må utarbeides et overordnet læringsutbytte for hele utdanningen og revidering av emnebeskrivelsene, er det behov for å vurdere om eksamensordninger og vurderingsformer også bør tilpasses det overordnede læringsutbyttet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- vurdere om eksamensordninger og vurderingsformer må tilpasses etter at de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene har blitt revidert

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

Institusjonen er i en relativt positiv situasjon med praksisplasser, med et stort omland. En kunne her ønsket seg mer utdypende informasjon om ulike forhold, som veiledning, bruk av bistillinger og, spesielt, kombinasjonsstillinger. Dette ble i noen grad utdypet i samtalene med representantene for programmet. Studentene har et åpenbart et rimelig bredt tilbud av ordninger som gir praktisk erfaring, men programmets samarbeidsavtaler er ytterst generelt beskrevet. Institusjonen har ingen systematisk tilbakemeldingspraksis, men har samtidig en rimelig god kontakt med ulike praksisfelt. Systemer for tilbakemelding fra praksisfeltet er en utfordring. Det er også en utfordring å skaffe studenter relevant praksis ved annen praksisrunde der studentene ønsker seg praksis i førstelinjetjenesten. Ellers er institusjonen relativt godt stilt med praksisplasser, blant annet på grunn av sitt store omland.

Barnevernsfeltet står foran enorme utfordringer i den nærmeste tiden, og i en slik endringstid er det svært viktig at institusjonene sikrer at utdanningen er relevant og oppdatert, samt at den er tilpasset de utfordringer barnevernsfeltet vil møte. Faglig relevans for arbeidslivet er grunnleggende for studentenes presentasjon av sin kompetanse, så vel som for institusjonens. Det er imidlertid et fåtall av institusjonene som oppgir at de har en systematisk innhenting av informasjon fra avtakerfeltet, og vi har valgt å oppfordre til at innhenting av informasjon fra avtakere settes i system slik at det sikres at informasjonen benyttes til å gjøre nødvendige endringer i studiet.

Når det gjelder relevans for videre studier er det oppgitt at HSN har en mastergradsutdanning i forebyggende arbeid med barn og unge og et ph.d-program i kultur og pedagogikk. Som tidligere nevnt, er det mye som tyder på at studentene møter forskning og faglig utviklingsarbeid i for liten grad i løpet av utdanningen.

Om studentene møter lite forsknings- og utviklingsarbeid i studiet, kan en risikere at studentene ikke blir tilstrekkelig forberedt til videre studier og ikke ser master- og ph.d-utdanning som et realistisk alternativ. Dermed kan vi risikere at det blir få med høyere akademisk utdanning innen barnevern, og at høyskolene ikke får få barnevernspedagoger med doktorgrad som søkere til stillinger.

Er utdanningens innhold tilpasset behovene i praksisfeltet?

Generelt sett er spørsmålet om hvorvidt utdanningens innhold er tilpasset behov i praksisfeltet, komplisert når det gjelder denne typen av profesjonsutdanninger. Praksisfeltet for barnevernspedagoger rommer en lang rekke ulike virksomheter og et mangfold av klient- og brukergrupper med ulike slags behov og problemer. Ofte har praksisfeltet synpunkter på hva utdanningen bør inneholde for å tilfredsstille akkurat de spesialiserte kvalifikasjons- og kunnskapskrav som preger nettopp det området man selv er aktiv innenfor. Å forberede alle studentene for alle typer av yrkespraksis kan være vanskelig innenfor rammen av en treårig utdanning på bachelornivå. Dette er et generelt spørsmål for alle BSV-utdanninger og en allmenn utfordring. En rimelig holdning er at studentene etter fullført utdanning har et generelt kunnskaps- og kompetansenivå som gjør at de har evnen til å tilegne seg og validere ulike typer av arbeidsmetoder og virksomhetsspesifikk kunnskap når de kommer ut i arbeidslivet. Vi viser for øvrig til vår vurdering over om at barnevernsfeltet står foran store endringer, og at det derfor er viktig med en systematisk innhenting av informasjon om behovet for endringer i utdanningen. Når dette er sagt, er det vår vurdering at innholdet i barnevernspedagogutdanningen ved HSN stort sett, og under de rådende forutsetninger, er tilpasset behovene på praksisfeltet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- utvikle et mer systematisk samarbeid med avtakere/ parter i praksisfeltet og/eller arbeidsgivere for å innhente informasjon og kunnskaper som sikrer utdanningens relevans for yrkeslivet

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

Dette punktet besvares med en generell utgreiing av problematikken, basert på St. Melding 13 (2011-2012). Det påpekes at «studentene møter derfor kunnskapsavansert undervisning gjennom at forskerne hos oss underviser i sin forskning», at «deres forskningsartikler og annen forskningslitteratur legges inn på pensum», og ved at «forskere bidrar med sin kompetanse i forhold til pensumarbeid». Samtidig understrekes at «Det er en utfordring i profesjonsfagene – så som i barnevernsutdanningen å

finne profesjonsbærere med forskerkompetanse» og at det «må det jobbes ut intensiver for kompetanseheving».

Basert på tilgjengelige ressurser gjøres det reflekterte strategiske vurderinger for å oppnå kravene til læringsutbytte. Pågående kompetanseheving, ressurser som følger av fusjonen, samt funksjonsfordeling mellom de profesjons- og disiplinsfaglige delene av staben, støtter utviklingen.

Sakkyndiges vurdering fungerer forhåpentlig som en del av en utviklingsprosessen, men vurderingen som sådan må basere seg på beskrivelsen av tilstanden per i dag. Egenrapporten utgjøres i stor grad av en beskrivelse av enkelte stortingsmeldinger. Det faktiske FoU-arbeidet ble utdypet i samtale, men koplingen til forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart, er ikke dokumentert i tekst, og det kommer i liten grad frem hvordan studentene møter dette i studiet. I en slik beskrivelse er det av betydning at totaliteten i FoU-virksomheten beskrives. Dette må også sees i sammenheng med vår vurdering av innholdet i studiet hvor vi anbefaler at innhold av vitenskapsteori og forskningsmetode forsterkes i utdanningen.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- sikre en tilfredsstillende kopling til forskning og faglig utviklingsarbeid i studiet ved å foreta en gjennomgang av innhold og opplegg i vitenskapelige metoder og sikre at både kvalitative og kvantitative metoder er del av utdanningen

7.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse tilpasset studiet?

Totalt inngår det 12,61 årsverk i fagmiljøet hvor 42 % har førstestillingskompetanse. Høsten 2015 var det registrert 156 studenter ved utdanningen, dette utgjør omtrent 12,5 studenter per faglige årsverk. Fagmiljøets formelle utdanningsnivå er 17 ansatte med master/hovedfag, fem med doktorgrad og én med bachelorgrad. Enkelte av disse er representert med liten ansettelsesbrøk på barnevern, men deres innsats er rettet mot bestemte, relevante områder.

Fagmiljøets sammensetning og kompetanse er tilstrekkelig tilpasset studiet og her er en reflektert bruk av fagmiljøets kompetanseprofiler.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Generelt er dette et problematisk område for barnevernspedagogisk utdanning, noe som ikke er overaskende tatt i betraktning den perioden av forandring institusjonene er inne i. Publisering innenfor tellekantregimene er relativt beskjeden og publikasjonspoeng i 2014 var 14,6. Den oppgitte fagprofilen, den oppgitte praksiserfaringen og tid satt av til FoU burde være tilstrekkelig for å ivareta det faglige utviklingsarbeidet, men dette er klart et problematisk område for institusjonen.

Dette er en problematikk som gjelder de fleste institusjonene som vurderes, om enn i ulik grad. En videre vurdering av situasjonen krever detaljkunnskap, som vurdering av situasjonen med fremtidig rekruttering og kompetanseutvikling. Betydningen av «profesjonsbærere med forskerkompetanse» ble utdypet i samtalen. Barnevernsutdanningen befinner seg sannsynligvis i en situasjon hvor rekrutteringslandskapet om en tid vil ha en høyere andel ikke bare av kompetanse, men av profesjonsbærende kompetanse, enn tilfellet er nå.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- arbeide aktivt videre med kompetanseutvikling og FoU-arbeid, studere sitt mulige rekrutteringsomland og se dette i sammenheng med den pågående omorganiseringen

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i, studentene og undervisningen til gode?

Miljøet deltar aktivt i ulike former for internasjonalt arbeid og flere i fagstaben er aktivt med i utviklingen av studiesteder og nettverk utenfor Norge som studentene kan delta i. Samtalen brakte frem at studentenes internasjonale erfaring ble integrert i læringsutviklingen på en god måte. Institusjonen er også aktiv med lærerutveksling.

Internasjonaliseringsperspektivet var vektlagt i egenrapporten, og ble utdypet i samtalen. Det ble understreket at et viktig aspekt ved internasjonalisering var å lære studentene at man kunne ha ulike perspektiver på samme fenomen. Dette ble illustrert ned eksempler fra studentenes læring og utvikling. Internasjonalisering ble dermed en viktig del av kritisk refleksjon over egen virksomhet, og viktig for kompetanseutvikling. Denne dimensjonen av internasjonaliseringsarbeid vurderer vi i komiteen som betydningsfull, og som en viktig del av den videre utviklingen av institusjonens faglige profilering.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- arbeide med videre utvikling av studentdeltagelse i relevante nettverk og prosjekter

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

I egenrapporten sies det at: «Vi mener at hele utdanningen er sentral, og derfor har vi fagpersonale med førstekompetanse virksomme i alle fagets delemner». I egenrapporten oppgis det at institusjonen har igangsatt et arbeid med fagplanutvikling. Komiteen mener dette er positivt både for barnevernspedagogikkens faglige identitet og for vurderingen av fordeling av ressursinnsats. Komiteen deler institusjonens vurdering av innsatsprofiler og områder for prioriteringer, slik dette kom frem både i egenrapporten og i samtalene. Når dette er sagt, vil vi påpeke at det kan diskuteres om alle deler av hovedemnene i rammeplanen er like sentrale deler av dette studiet, med påfølgende krav til førstestillings-/forskerkompetanse. HSN må på denne bakgrunn foreta en vurdering av hvilke deler som er sentrale i studiet.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Godt over 50 % av årsverkene utgjøres av ansatte i hovedstilling og vel 40 % av årsverkene utføres av personer med førstestillingskompetanse. Deres innsats fordeles etter institusjonens forståelse av studiets sentrale områder. Institusjonen uttrykker at dette er et viktig punkt i undervisningsutviklingen. Så langt de sakkyndige kan vurdere har HSN førstestillingskompetanse innen flere emner, men ikke i juridiske emner. Manglende førstestillingskompetanse i juss gjelder imidlertid svært mange av bachelorutdanningene i barnevern, og vi har gjennomgående valgt å si at denne kompetansen bør styrkes, heller enn å konkludere med at studiet ikke oppfyller studietilsynsforskriften på dette punktet. Etter vårt syn er juss en *vesentlig* del av studiet, og det er viktig med god forvaltningskompetanse når man skal ut i praksis. Det er imidlertid en såpass liten del av det totale læringsutbyttet for studieprogrammet, at vi mener det er urimelig å hevde at dette er en sentral del av studiet som krever førstestillingskompetanse i fagmiljøet. Som vurdert over, må HSN imidlertid ta en ny vurdering av sentrale deler av studiet og sikre at det er førstestillingskompetanse i disse delene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- beskrive og begrunne hvilke deler av utdanningen som er sentrale
- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid. For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

Antallet publikasjoner og publikasjonspoeng er relativt lavt. Publikasjonspoeng har økt fra 8,4 i 2013 til 14,6 i 2014, men det ser imidlertid ut til at publikasjoner som er talt med her, gjelder for hele instituttet, og ikke bare for fagmiljøet ved barnevernsverspedagogutdanningen. Det er derfor vanskelig å avgjøre om fagmiljøets forsknings- og utviklingsarbeid er på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Her må det som påpekt tidligere, også legges til at både denne institusjonen og andre definerer «tellekant-publikasjoner» som den eneste indikator på publisering. Notater, rapporter og andre former for publikasjoner kan dokumentere utviklingsarbeid, og legge grunnlag for senere publikasjoner i formelle kanaler. Fagmiljøet fortalte at pågående utviklingsarbeid er mer omfattende enn det som indikeres ved publikasjoner i vitenskapelige kanaler, men det dokumenterte utviklingsarbeidet er kun oppgitte publikasjoner.

Institusjonens representanter påpekte i samtalene at forskning og profesjon måtte veves sammen, samtidig som dette var en krevende utfordring grunnet mangel på kompetanse som kombinerte relevant praksiserfaring med akademisk formell forskerkompetanse. Det ble understreket i samtaler at FoU er et innsatsområde. At det investeres i fagplanutvikling, innebærer at FoU-utviklingen kan integreres i den totale fagforståelsen. De ansvarlige for programmet er bevisst på både ressurser og sårbarhet på dette området.

I «Veiledning til studietilsynsforskriften» understrekes det for utviklingsarbeid at «det er institusjonenes ansvar å finne egnede dokumentasjonsmåter». Komiteen mener derfor det er behov for å dokumentere FoU-virksomheten, hvor en legger vekt på totaliteten av publisering, pågående prosjekter og organiseringsformer. Det er naturlig at den pågående fusjon trekkes inn i denne beskrivelsen. Dette er et kritisk område for videre utvikling. Komiteens vurdering legger vekt på at utdanningsinstitusjonen ser ut til å være inne i en positiv utvikling på dette området, Med den tiden som er satt av til FoU, bør fagmiljøet har svært gode forutsetninger for å øke publiseringen.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften

Høgskolen må:

- dokumentere FoU-arbeid (som delvis ble om omtalt muntlig i samtale med den sakkyndige komiteen) og utvikle en strategi for å sikre at fagmiljøets forsknings- og utviklingsarbeid er på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Vurdering

Det er flere i fagmiljøet som har relevant bakgrunn som barnevernspedagog, sosionom og vernepleier, og mange har lang erfaring fra praksisfeltet. Det kommer imidlertid ikke frem av tabell for fagmiljøet hvem som følger opp studentene i praksis, men vi anser at fagmiljøet har hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet. På institusjonsbesøket ble det understreket at utfordringene i stor grad dreier seg om å finne personer som både har høy formalkompetanse, og omfattende erfaring fra praksisfeltet. Situasjonen virket generelt positiv, men komiteen anbefaler at det i det videre arbeidet legges vekt på å rekruttere fagpersoner med både førstekompetanse og bakgrunn som barnevernspedagog.

I egenrapporten er det oppgitt at eksterne praksisveiledere må ha utdanning på bachelornivå, helst innen profesjonen. På institusjonsbesøket ble det oppgitt at veiledere må være barnevernspedagog eller sosionom, men at det er en utfordring å få til dette i barnehage- og skolepraksis. Videre ble det oppgitt at det er en utfordring å få eksterne praksisveiledere med veiledningskompetanse, men det ble presisert at det blir bedt om at veiledere må ha erfaring, og at dette er noe institusjonen arbeider med. Det legges vekt på kompetanseutvikling, og det blir holdt tre samlinger for eksterne praksisveiledere hvor studenter og veiledere er sammen. Ut fra dette kan det synes som om institusjonen har rutiner for å sikre relevant kompetanse hos eksterne praksisveiledere.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

7.3 Samlet konklusjon

Bachelorgradsutdanningen barnevern ved i Høgskolen i Sørøst-Norge oppfyller ikke alle de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må:

- utarbeide en overordnet læringsutbyttebeskrivelse med utgangspunkt i NKRs overordnede deskriptorer og nivåbestemmende begreper

- foreta en revidering av læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå etter at læringsutbyttet på studieprogramnivå er blitt utarbeidet i overensstemmelse med NKR
- sikre en tilfredsstillende kopling til forskning og faglig utviklingsarbeid i studiet ved å foreta en gjennomgang av innhold og opplegg i vitenskapelige metoder og sikre at både kvalitative og kvantitative metoder er del av utdanningen
- beskrive og begrunne hvilke deler av utdanningen som er sentrale
- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet
- dokumentere FoU-arbeid (som delvis ble om omtalt muntlig i samtalene med den sakkyndige komiteen) og utvikle en strategi for å sikre at fagmiljøets forsknings- og utviklingsarbeid er på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå

De sakkyndige har følgende råd for videreutvikling av kvaliteten i studieprogrammet:

Høyskolen bør:

- gjennomarbeide læringsutbyttebeskrivelsene slik at det er sammenheng mellom kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse på emnenivå
- sikre at læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå er skrevet slik at det er tydelig at oppnådd læringsutbytte på emnenivå understøtter oppnåelsen av læringsutbyttet for studiet som helhet
- forsterke innhold av vitenskapsteori og forskningsmetode i utdanningen
- vurdere å øke omfanget av bacheloroppgaven til minst 15 studiepoeng
- vurdere om det er behov for endringer i arbeids- og undervisningsmetoder når læringsutbyttebeskrivelsene utformes på nytt
- vurdere om eksamensordninger og vurderingsformer må tilpasses etter at de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene har blitt revidert
- utvikle et mer systematisk samarbeid med avtakere/ parter i praksisfeltet og/eller arbeidsgivere for å innhente informasjon og kunnskaper som sikrer utdanningens relevans for yrkeslivet
- arbeide aktivt videre med kompetanseutvikling og FoU-arbeid, studere sitt mulige rekrutteringsomland og se dette i sammenheng med den pågående omorganiseringen
- arbeide med videre utvikling av studentdeltagelse i relevante nettverk og prosjekter

8 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudier i barnevern ved Høgskolen i Østfold

8.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Det totale læringsutbyttet for bachelorgradsstudiet i barnevern beskrives i tilsammen 26 punkter innen kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper

Kandidaten har:

- K1 -kunnskap om sine ressurser og muligheter, og er i stand til å benytte seg av dette i arbeidet med utsatte barn og familier med ulik sosial, etnisk og kulturell bakgrunn.
- K2 -bevissthet om egen makt som barnevernsarbeider og kan forvalte denne på en konstruktiv måte i møte med utsatte barn og deres familier.
- K3 -kunnskap om barnevernspedagogens praksisfelt og bevissthet om hvordan egen væremåte innvirker på arbeidet med barn og unge og deres foresatte.
- K4 -evne til kritisk refleksjon over egen yrkesutøvelse, både i møte med utsatte barn og deres familier og i samarbeid med kollegaer/andre instanser.
- K5 -kunnskap om hvordan samfunnsmessige endringer og politiske prioriteringer påvirker arbeidet med utsatte barn, unge og deres familier.
- K6 -kunnskap om barnevernloven og tilstøtende lovverk.
- K7 -kunnskap om barnevernsfeltets historie, tradisjoner, egenart og rolle i samfunnet.
- K8 -forskningsbasert kunnskap om barn og unge, deres omsorgs-, utviklings- og læringsbehov.
- K9 -kunnskap om forsknings- og utviklingsarbeid innenfor barnevernsfeltet.
- K10 -bred faglig innsikt om problemtilstander, tiltak og muligheter, samt kunnskap om ulike sosialpedagogiske metoder og forståelsesmåter.
- K11 -kunnskap om begrepet barnets beste og hva det innebærer å handle til beste for barn og unge i en barnevernfaglig sammenheng.

Ferdigheter

Kandidaten kan:

- F1 -planlegge, gjennomføre og evaluere tiltak ut fra en barnevernfaglig kunnskap.
- F2 -anvende grunnleggende ferdigheter i møte med utsatte barn og deres familie, spesielt med tanke på konfliktfylte situasjoner og ved interessekonflikter mellom barn og foreldre.
- F3 -kommunisere og samhandle med barn og unge, og har evne til å bygge og ivareta relasjoner og mestre vanskelige situasjoner.

- F4 -utrede barns totale omsorgssituasjon, som innebærer vurdering av foresattes omsorgskompetanse, barns omsorgssituasjon/utvidede nettverk og hvordan ulike samfunnsforhold påvirker barna.
- F5 -anvende kartleggingsmetoder/verktøy, analysere situasjoner fra et barnevernfaglig ståsted og basere begrunnelsene på relevant faglig kunnskap.
- F6 -forvalte barnevernloven og bygge opp en barnevernfaglig argumentasjon, basert på et faglig og juridisk skjønn i møte med barn og unge, og i saksbehandlingens ulike faser.
- F7 -foreta kunnskapsbaserte vurderinger, avveie ulike faglige hensyn og handlingsalternativer samt begrunne vedtak.
- F8 -samarbeide med andre aktuelle faginstanser for å fremme løsninger til barnets beste.
- F9 -evne til å innhente ny kunnskap, vurdere den kritisk og anvende den som grunnlag for praksisutøvelsen og videreutvikling av praksis.
- F10 -nyttiggjøre seg råd og veiledning, og kritisk vurdere egen arbeidssituasjon og yrkesutøvelse.

Generell kompetanse

Kandidaten har:

- G1 -personlig kompetanse som utgjør dennes personlige forutsetninger og potensialer for å kunne ivareta barnevernets samfunnsmandat. Egenskaper som empati, sosialt engasjement, motivasjon, kultursensitivitet og barne- og ungdomsrelaterede interesser og holdninger er vesentlig i denne sammenheng.
- G2 -etisk kompetanse som omfatter innsikt i etikkens grunnlagsspørsmål og evne til å utvise en etisk reflektert dømmekraft i faglige verdi- og konfliktspørsmål.
- G3 -kommunikativ kompetanse som omfatter samtale- og samhandlingsferdigheter, og evne til å mestre nære relasjoner og vanskelige, og til dels konfliktfylte, situasjoner i møte med barn og unge og deres familier.
- G4 -forvaltningskompetanse som innebærer å utøve et faglig og juridisk skjønn i møte med utsatte barn og unge, og i beslutningsprosessen.
- G5 -faglig kompetanse som peker tilbake på den enkeltes formalkunnskap. Herunder er forskningsbasert kunnskap om barn og unge, deres omsorgs-, utviklings-, og læringsbehov, innsikt i problemtilstander, tiltak og muligheter, samt ulike faglige forståelsesmåter og relevante metoder vesentlig.

Vurdering

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) og har lagt til grunn at alle kulepunktene/deskriptorene i NKR skal inngå i en beskrivelse. Dersom institusjonen velger å ikke benytte alle kulepunktene i NKR, skal dette begrunnes. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser, og alle studier skal ha fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelser med utgangspunkt i NKR. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR.

Læringsutbyttebeskrivelsene er ambisiøse og relevante for barnevernspedagogutdanningen, men det er imidlertid utfordrende å gjenkjenne deskriptorene i NKR. Enkelte punkter kan – med en viss velvilje – relateres til NKR, selv om disse ofte er slått sammen og er omformulerte. Enkelte av deskriptorene i

NKR mangler, som for eksempel «kjenner til nytenking og innovasjonsprosesser og kan formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer».

Videre er kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse flere steder blandet sammen i samme læringsutbytte, og noen læringsutbyttebeskrivelser er plassert under feil kategori. For eksempel er kunnskap formulert på en måte som snarere viser ferdigheter enn generell kompetanse (punkt 1 og punkt 4), disse punktene begynner med «bevissthet om» eller «evne til». Videre bør omtale av kandidatens personlige egenskaper slik som empati, sosialt engasjement, motivasjon og kultursensitivitet unngås i beskrivelsene.

Det savnes også en progresjon i læringsutbyttebeskrivelsen slik at det blir tydelig hvilke kunnskaper som ligger til grunn for ferdighetene, og hvilke kunnskaper og ferdigheter som ligger til grunn for den generelle kompetansen.

De nivåbestemmende begrepene i NKR, som viser at utdanningen ligger på bachelornivå, er i liten grad benyttet, dette gjelder for eksempel begreper som «bred kunnskap», «innsikt i» og «kan formidle». HiØ bør også vurdere å forkorte læringsutbyttebeskrivelsen noe, da det blir lite oversiktlig med så mange læringsutbytter under hver kategori.

De sakkyndiges vurdering er at den samlede læringsutbyttebeskrivelsen må omarbeides slik at den er i samsvar med NKR.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høyskolen må:

- revidere sin overordnede læringsutbyttebeskrivelse slik at alle deskriptorene i NKR benyttes
- benytte de nivåbestemmende begrepene fra NKR
- tydeliggjøre hva som er kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Vurdering

Gir studiets innhold og oppbygning grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Bachelorgradsstudiet i barnevern ved HiØ bygger ifølge studieplanen og egenrapporten på rammeplanen og er organisert i tverrfaglige emner. I tillegg til tre praksisperioder, hvor to har ett omfang på 15 studiepoeng og én har et omfang på ti studiepoeng, består utdanningen av åtte emner. Studiet starter med innføring i *Barnevernspedagogen, faget, yrket og samfunnet* (25 studiepoeng.). Studentene starter første praksisperiode allerede første semester med to til tre timer i uken hvor de er mentor for barn med minoritetsbakgrunn. Mentorordningen inngår i et praksisprosjekt kalt Nattergalen

som støttes av Bufetat. I egenrapporten er det også oppgitt at studentene første året får en innføring i akademisk skriving og kritisk tenkning gjennom et nettbasert kurs. Komiteen ser det som en styrke at det legges vekt på innføring i yrket og akademisk skriving tidlig i studiet. Innslaget av vitenskapsteori og metode er imidlertid noe begrenset og kommer ikke før i femte semester. Dette er elementer som burde legges inn tidlig i utdanningen, slik at det sikres en progresjon i utvikling av forståelse og tilegnelse av kunnskap fra artikler og forskningsrapporter.

Utdanningen utgjør en del av ABSV-utdanningene, som i tillegg til barnevernspedagogutdanningen inkluderer utdanningen i arbeids- og velferdsfag, sosialt arbeid og vernepleie, noe som innebærer at noen av emnene er felles for disse utdanningene. De felles emnene utgjør totalt 70 studiepoeng (hvorav 15 gjelder bachelorgradsoppgaven). Det er åpenbare gevinster ved å ha felles emner på den måten, for eksempel for å utvikle ferdigheter i samarbeid på tvers av profesjonen, noe som inngår i læringsutbyttet for utdanningene. Felles undervisning er jo også en måte å «økonomisere» utdanningene, men de sakkyndige vil understreke betydningen av at denne effektiviseringen ikke må lede til at det barnevernsfaglige får en underordnet rolle.

De siste to tiårene har brakt ny kunnskap om barns utvikling, både i forhold til utviklingsmekanismer i ulike aldersfaser og samspillet mellom biologiske og sosiale faktorer, og ikke minst, i forhold til samspillet gjennom utviklingsprosessen. I tillegg er det kommet ny kunnskap om og nye perspektiver på barns utvikling og posisjon. Med basis i barnekonvensjonen understrekes barns rettigheter, og betydningen av barns perspektiv og stemme. Innenfor barnevern er barns perspektiv og rettigheter av grunnleggende betydning, både når det gjelder utøvelse av profesjonen i ulike situasjoner, i tillegg til forvaltnings- og rettspraksis. Det må sikres at disse perspektivene ikke forsvinner når det legges opp til mye felles undervisning.

Komiteen ser det som sannsynlig at innhold og oppbygging av studiet gir et godt grunnlag for at studentene skal oppnå læringsutbyttet.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

Læringsutbyttene for de enkelte emnene er ikke delt inn i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, dette kan gjøre det noe utfordrende å vurdere progresjonen i studiet. Ved vårt besøk ved institusjonen ga HiØ imidlertid uttrykk for at de så behov for å arbeide videre med å se på helheten mellom emnene og studieprogrammet for å sikre progresjonen. Når det er sagt, så mener komiteen at egenrapporten inneholder svært detaljerte beskrivelser av hvordan det totale læringsutbyttet er operasjonalisert på emnenivå. Det er også satt opp en matrise som viser hvordan læringsutbyttet for studiet som helhet er dekket av læringsutbyttet for de enkelte emnene. Dette gjør det lettere å se i hvilke kurs studentene får den kunnskapen som kreves for at det totale læringsutbyttet skal oppnås.

HiØ må imidlertid sikre at endringer i den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen følges opp i læringsutbyttebeskrivelsene for emnene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høgskolen må:

- sikre at endringer i den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen følges opp i læringsutbyttebeskrivelsene for emnene
- styrke innslaget av vitenskapsteori og forskningsmetode i utdanningen

Høgskolen bør:

- sikre at det barnevernsfaglige ikke får en underordnet rolle når det legges opp til mye felles undervisning

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring, og gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Studiet benytter varierte undervisnings- og arbeidsformer slik som veiledet praksis, veiledet og uveiledet gruppearbeid, seminarer og tradisjonell forelesningsform. Studentene har også muntlige fremlegg i plenum som ledd i undervisningen. Studenter og lærere kommuniserer via nettportal som også utgjør grunnlaget for all innlevering av skriftlige arbeidskrav. Ferdighetstrening foregår i tilrettelagte omgivelser.

Valget av arbeids- og undervisningsformer fremstår som relevante og gjennomtenkte og emneplanene gir tydelige og informative beskrivelser både av arbeids- og undervisningsformer og vurderings- og eksamensformer. Ett unntak som bør nevnes er at det ved HiØ er obligatorisk å utføre bacheloroppgaven som gruppeoppgave, hvilket gir dårligere forutsetninger for individuell trening av de ulike forskningsmomentene som er hensikten med bacheloroppgaven. Ved institusjonsbesøket kom det fram at dette var en mer økonomisk enn en faglig begrunnet praksis. Institusjonen bør etter vår oppfatning overveie å la bacheloroppgaven være en individuell oppgave, eller at man i det minste lar dette være en mulighet for de studenter som ønsker det.

HiØ bør ta en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer etter revidering av overordnet læringsutbytte og vurdere om de opprinnelige valgte arbeids- og undervisningsformene må justeres for å sikre at studentene oppnår læringsutbyttet for studiet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høyskolen bør:

- ta en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer og vurdere om disse skal justeres med utgangspunkt i reviderte læringsutbytter på overordnet nivå
- overveie om bacheloroppgaven skal være en individuell oppgave, eller i det minste lar det være en mulighet

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring, og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

Det benyttes varierte eksamensformer gjennom studiet i muntlig individuell form, skriftlig gruppeform, skriftlig skoleeksamen, skriftlig individuell hjemmeeksamen, samt gjennomført og bestått praksis som vurderingskrav i løpet av studietiden. Eksamener fra tidligere fag må være bestått før studenten kan gå opp til eksamen i påbyggende fag (videre semestre). Det stilles krav til oppmøte i undervisningen for at studenten skal kunne gå opp til eksamen. I tillegg inngår flere arbeidskrav i de enkelte emnene.

Det fremgår imidlertid ikke om det skjer noen individuell vurdering av de enkelte studenters bidrag eller læring i forbindelse med gruppeeksamen. Slik vi oppfattet diskusjonen med utdanningsansvarlige under vårt besøk ved høyskolen, blir det ikke gjort noen slik individuell vurdering i forbindelse med bachelorgradsoppgaven som skrives i grupper. Studentrepresentanten påpekte ettertrykkelig at det har vært et ønskemål fra studentenes side å få skrive individuelle bachelorgradsoppgaver. Vi mener at høyskolen seriøst bør overveie å komme disse ønskemålene i møte, ikke minst for at hver enkelt student skal få mulighet til å oppøve ferdigheter i å utføre forskningsarbeid og i å skrive vitenskapelige tekster.

Selv om vurderings- og eksamensformene stort sett synes godt egnet for studiet, så bør HiØ ta en gjennomgang og vurdere eventuelle endringer etter revideringen av overordnede og emnerelaterte læringsutbyttebeskrivelser.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høgskolen bør:

- sikre at det er sammenheng mellom overordnet læringsutbytte og eksamens- og vurderingsformer etter at læringsutbyttebeskrivelsene er blitt revidert
- vurdere å la studentene få skrive individuelle bachelorgradsoppgaver
- sikre individuell vurdering av de enkelte studenters bidrag eller læring i forbindelse med gruppeeksamen

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier

Ansatte i fagmiljøet deltar i ulike råd og utvalg, arenaer med deltakere fra avtakerfeltet som skal sikre relevans. På nasjonalt nivå skjer deltakelsen gjennom profesjonsråd for barnevern. På ledernivå skjer deltakelsen gjennom Advisory Board, som er et rådgivende organ for dialog mellom høgskolen og representanter for kommunen, spesialisthelsetjenesten og utviklingssentrene. Kontakten med representanter fra praksisfeltet skjer både gjennom fagråd og gjennom koordinatorforum og praksisforum. Studentene har kontakt med arbeidslivet gjennom tre praksisperioder hvor de skal følges opp av fagansatte. Oppfølgingen omfatter et fysisk møte med studenten i løpet av praksisoppholdet.

Høgskolen har flere samarbeidsprosjekter med praksisfeltet (f.eks. mentorprosjektet «Nattergalen» og KLAR-prosjektet). Høgskolen bruker eksterne forelesere fra barnevernstjenestene i flere av studiets emner, da spesielt i Sosialpedagogisk arbeid og Psykisk helse, barnevern og familiearbeid. De sakkyndiges vurdering er at institusjonen får systematisk og kontinuerlig informasjon om utdanningens relevans for arbeidslivet.

Som tidligere nevnt er innslaget av vitenskapsteori og forskningsmetode relativt begrenset, noe som reiser spørsmål ved om utdanningen i tilstrekkelig grad forbereder studentene for masterstudier. Ved en gjennomgang av pensumlistene fremkommer det at selv om det inngår vitenskapelige artikler på engelsk i flere emner, så er mesteparten av litteraturen på norsk og består av rapporter og antologikapitler. Ved institusjonsbesøket gav studentene uttrykk for at engelskspråklige artikler godt kan introduseres i masterutdanningen. Imidlertid vil et lite omfang av vitenskapsteori og forskningsmetodene på pensum, samtidig som studentene i for liten grad introduseres for forskning i utdanningen i form av internasjonal forskningsbasert litteratur og tekster på engelsk, gi studentene et svakere grunnlag for å kunne nyttiggjøre seg masterutdanning. Vi viser til vår vurdering i punkt 2.3 om et større innslag av disse elementene tidlig i studiet. Vår vurdering er likevel at innslaget av internasjonal forskning og kunnskapsutvikling gir tilstrekkelig grunnlag for videre studier.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

Spørsmålet om hvorvidt utdanningens innhold er tilpasset behovene i praksisfeltet er komplisert for alle typer profesjonsutdanninger. Praksisfeltet har ofte synspunkt på hva utdanningen bør inneholde for å imøtekomme spesialiserte kvalifikasjons- og kunnskapsbehov som preger det området man selv representerer, for eksempel ferdigheter i bruk av spesifikke saksbehandlingsprogrammer. Å forberede alle studenter for alle former for yrkespraksis er vanskelig innenfor en treårig utdanning på bachelorgradsnivå. Dette er et generelt spørsmål og en utfordring for alle BSV-utdanninger. En rimelig holdning er at studentene etter fullført utdanning skal ha et solid generelt kunnskaps- og kompetansenivå som setter dem i stand til å tilegne seg og validere arbeidsmetoder og virksomhetsspesifikk kunnskaper når de kommer ut i arbeidslivet.

Når dette er sagt, så har HiØ mange FoU- og samarbeidsprosjekter som på ulike måter kan bidra til at utdanningens innhold er tilpasset arbeidslivets behov. Et eksempel er KLAR-prosjektet, der en av de ansatte i samarbeid med flere NAV-kontor har utviklet en ny metode, såkalt «supported employment», for å få arbeidsløse personer ut i arbeid. Et annet relevant prosjekt er samarbeid med barneverntjenester i Indre Østfold som dreier seg om utvikling av kvaliteten på praksisstudiene for høgskolens barnevernspedagogstudenter. Vår vurdering er at HiØ har relevante samarbeid som sikrer at barnevernspedagogutdanningen tilpasses behovene i praksisfeltet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- vurdere om det skal være større innslag av internasjonale vitenskapelige artikler i studiet

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

I egenrapporten kommer det fram at det er et mål å inkludere studentene i FoU-arbeid. Det framkommer også at studentene møter forskning gjennom hele studiet ved at de ansattes FoU-arbeider brukes som pensum, ved at pensum oppdateres og også består av forskningsartikler, og ved at eksterne forskere inviteres til å presentere sine studier.

Pensumlistene består for en stor del av bøker, rapporter og antologikapitler, men består også av artikler publisert i vitenskapelige tidsskrifter. For at studentene skal ha mulighet til å tilegne seg innholdet i artiklene, er det som tidligere påpekt viktig at de tidlig i studiet møter vitenskapsteori og forskningsmetode (kvalitativ og kvantitativ). Dette er også viktig for å sikre at det finner sted en progresjon i studiet fra første semester til bacheloroppgaven, der studentene i henhold til

læringsutbyttebeskrivelsen skal kunne «anvende metoder for innhenting og bearbeiding av data». De sakkyndige ser det som positivt at studentene tidlig får en innføring i akademisk skriving og kritisk tenkning.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- arbeide for at studentene konsekvent gjennom utdanningen møter litteratur i form av vitenskapelige artikler publisert i tidsskrifter, gjerne skrevet av forskere ansatt ved institusjonen, men også av andre forskere som publiserer internasjonalt
- sørge for å inkludere engelskspråklige artikler på pensum
- undersøke mulighetene for at studentene i større grad kan involveres i FoU-arbeid

8.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse tilpasset studiet?

Det totale fagmiljøet tilknyttet studiet består av 23 personer som til sammen bidrar med ca. elleve årsverk. Ni av de vitenskapelig ansatte har førstestillingskompetanse. Av disse er det syv førsteamanuenser og to førstelektorer. To av førsteamanuensene bidrar med 0,1 årsverk hver i utdanningen og 4,7 årsverk utgjøres av ansatte med førstestillingskompetanse. Det er omtrent tolv studenter per faglige årsverk.

Fagmiljøet består av ansatte med ulike profesjonsbakgrunn. Flere ansatte har bakgrunn fra barnevernet. Dette omfatter både bakgrunn fra utdanning og bakgrunn fra praksis i barnevernsfeltet. Andre ansatte har annen profesjonsbakgrunn som for eksempel sosialt arbeid kombinert med erfaring fra praktisk- og teoretisk barnevernsarbeid. En av de ansatte har førstekompetanse i sosialt arbeid, én har førstekompetanse i pedagogikk og en annen har førstekompetanse innen psykologi. Disse emnene er sentrale innen barnevern, og fagmiljøets kompetanse bør være godt tilpasset barnevernspedagogstudiet.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Under tilsynsbesøket ble utfordringen med å få ansatt barnevernspedagoger med førstestillingskompetanse diskutert. Det noteres at de fagpersonene som har høyest akademisk grad og høyest vitenskapelig produksjon, ikke har sin vitenskapelige bakgrunn innenfor barnevern. For å sikre at den forskningsaktiviteten som bedrives er sentral på det barnevernspedagogiske feltet, oppfordres institusjonen til å tilrettelegge for at fagansatte med barnevernspedagogisk kompetanse får mulighet for å øke sin akademiske merittering, og at institusjonen med ulike insentiver forsøker å knytte til seg og beholde stipendiater med barnevernspedagogisk kompetanse.

Vi vurderer at fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse er tilstrekkelig for å ivareta forskning og faglig utviklingsarbeid. De sakkyndige har notert at publiseringstakten er lav, spesielt i forhold til antall fagansatte med førstekompetanse. Den vitenskapelige publiseringen er sentrert til én, delvis to, forskere, og få publiseringer er på nivå 2. Vi anbefaler at det settes av FoU-tid for flere ansatte, og at det arbeides for å øke den akademiske meritteringen blant de faglig ansatte som er barnevernspedagoger.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- undersøke mulighetene for å øke den akademiske meritteringen blant de faglig ansatte som er barnevernspedagoger
- arbeide for å ansette flere barnevernspedagoger i stipendiatstillinger

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i, studentene og undervisningen til gode?

Det nasjonale profesjonsrådet for barnevernspedagogutdanningen, karaktersamlingene i UHR og de årlige landskonferansene for praksisansvarlige lærere er oppgitt som nasjonale og utdanningsrelaterte nettverk. HiØ viser til internasjonalt samarbeid og kunnskapsutveksling med flere universiteter og høyskoler i USA og Sverige. HiØ deltar også i nettverket Nightingale Network, internasjonalt nettverk for utdanningsinstitusjoners arbeid med å ha studenter som mentorer for grunnskoleelever. Noen utviklingsprosjekter som har kobling til både undervisning og forskning er også omtalt, et eksempel er det tidligere nevnte KLAR-prosjektet. I tillegg til dette beskrives også et antall nasjonale og internasjonale forskergrupper og nettverk som enkelte lærere er engasjerte i. Det er imidlertid noe uklart om det hovedsakelig kun er én eller et par forskere som er aktive i forskernettverkene.

Vårt inntrykk er at høyskolen arbeider aktivt med å bygge opp interne forskergrupper og nettverk som kommer studentene og undervisningen til gode. Som tidligere nevnt er studentene i liten grad involvert i FoU-arbeid, og høyskolen bør undersøke om det er mulig å involvere studentene mer i dette.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- undersøke mulighetene for at studentene i høyere grad kan involveres i FoU-arbeid

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

Institusjonen skriver i sin egenrapport at alle «emnene» i studiet er sentrale fordi utdanningen er organisert i tverrfaglige emner der de ulike hoved- og delemner fra rammeplanen inngår. Eksempelvis inngår rammeplanens hovedemne *sosialpedagogisk arbeid* i alle emner i studiet. Etter de sakkyndiges oppfatning må det være slik at rammeplanens hovedemner inngår som viktige og vesentlige deler av barnevernspedagogstudiet. Det kan imidlertid diskuteres om alle deler er like sentrale deler av dette studiet, med påfølgende krav til førstestillings-/forskerkompetanse. HiØ må på denne bakgrunn foreta en vurdering av hvilke deler som er sentrale i studiet.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Andel ansatte med førstestillingskompetanse i fagmiljøet ligger på 42 % og oppfyller minimumskravene. Som påpekt tidligere, har komiteen merket seg at de faglig ansatte som har høyest akademisk grad og høyest vitenskapelig produksjon, ikke har sin vitenskapelige bakgrunn innenfor barnevern. HiØ kan imidlertid dokumentere at det er personer med førstestillingskompetanse i hvert emne. Det er ikke førstestillingskompetanse i juss, men dette gjelder imidlertid svært mange av bachelorutdanningene i barnevern, og vi har gjennomgående valgt å si at denne kompetansen bør styrkes, heller enn å konkludere med at studiet ikke oppfyller studietilsynsforskriften på dette punktet. Etter vårt syn er juss en *vesentlig* del av studiet, og det er viktig med god forvaltningskompetanse når man skal ut i praksis. Det er imidlertid en såpass liten del av det totale læringsutbyttet for studieprogrammet, at vi mener det er urimelig å hevde at dette er en sentral del av studiet som krever førstestillingskompetanse i fagmiljøet. Som vurdert over, må HiØ likevel ta en ny vurdering av sentrale deler av studiet og sikre at det er førstestillingskompetanse i disse delene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen må:

- beskrive og begrunne hvilke deler av utdanningen som er sentrale
- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

Vedlegg 3, tabell 2 fra institusjonens egenrapport gir et tydelig bilde av fagmiljøets samlede FoU-produksjon og av at produksjonen er sentrert om noen få fagpersoner. Med unntak for én eller to personer, må den vitenskapelige produksjonen beskrives som liten. Institusjonen må ta tak i dette for å minske sårbarhet dersom en eller to personer i en faggruppe står for nesten all forskningsvirksomhet i form av vitenskapelige publikasjoner, nettverks- og samarbeidsaktiviteter med videre. I egenrapporten og ved tilsynsbesøket ble tiltak rundt dette diskutert, f.eks. mentorer og nettverk som kan stimulere til publisering.

Samlet sett må imidlertid det faglige utviklingsarbeidet vurderes som tilfredsstillende. Se for øvrig diskusjonen under punkt 3.1 over.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- ytterligere stimulere til økt vitenskapelig produksjon i hele gruppen av faglig ansatte
- være tydeligere på hva som forventes av vitenskapelig ansatte med hensyn til forskning
- prøve å finne fram til måter forskere med høy publiseringstakt og store nettverk kan inkludere og stimulere sine kollegaer på

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Vurdering

En stor andel av de som underviser ved barnevernspedagogutdanningen må sies å ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet, flere har blant annet bakgrunn som sosionomer og barnevernspedagoger. Høgskolen krever at eksterne praksisveiledere skal ha relevant utdanning på universitets- og høyskolenivå av minst tre års varighet. For øvrig har høgskolen oppgitt at de sammen med kommunen arbeider med å få til en kvalitetsutvikling av praksisstudiene, noe vi anser som positivt.

I egenrapporten oppgir institusjonen at det er ansvarlige i kommunen som fordeler veiledere til studentene. De sakkyndige vil understreke betydningen av at de eksterne praksisveilederne er utdannet barnevernspedagoger og arbeider med barn og unge.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- sikre at alle barnevernspedagogstudenter får eksterne veiledere som er utdannet barnevernspedagoger og arbeider med barn og unge

8.3 Samlet konklusjon

Bachelorgradsutdanningen barnevern ved Høgskolen i Østfold oppfyller ikke alle de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må:

- revidere sin overordnede læringsutbyttebeskrivelse slik at alle deskriptorene i NKR benyttes
- benytte de nivåbestemmende begrepene fra NKR
- tydeliggjøre hva som er kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse
- sikre at endringer i den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen følges opp i læringsutbyttebeskrivelsene for emnene
- styrke innslaget av vitenskapsteori og forskningsmetode i utdanningen
- beskrive og begrunne hvilke deler av utdanningen som er sentrale
- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet

De sakkyndige har følgende råd for videreutvikling av kvaliteten i studieprogrammet:

Høyskolen bør:

- sikre at det barnevernsfaglige ikke får en underordnet rolle når det legges opp til mye felles undervisning
- ta en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer og vurdere om disse skal justeres med utgangspunkt i reviderte læringsutbytter på overordnet nivå
- overveie om bacheloroppgaven skal være en individuell oppgave, eller i det minste lar det være en mulighet
- sikre at det er sammenheng mellom overordnet læringsutbytte og eksamens- og vurderingsformer etter at læringsutbyttebeskrivelsene er blitt revidert
- vurdere å la studentene få skrive individuelle bachelorgradsoppgaver
- sikre individuell vurdering av de enkelte studenters bidrag eller læring i forbindelse med gruppeeksamen
- vurdere om det skal være større innslag av internasjonale vitenskapelige artikler i studiet
- arbeide for at studentene konsekvent gjennom utdanningen møter litteratur i form av vitenskapelige artikler publisert i tidsskrifter, gjerne skrevet av forskere ansatt ved institusjonen, men også av andre forskere som publiserer internasjonalt
- sørge for å inkludere engelskspråklige artikler på pensum
- undersøke mulighetene for at studentene i større grad kan involveres i FoU-arbeid
- undersøke mulighetene for å øke den akademiske meritteringen blant de faglig ansatte som er barnevernspedagoger
- arbeide for å ansette flere barnevernspedagoger i stipendiatstillinger
- undersøke mulighetene for at studentene i høyere grad kan involveres i FoU-arbeid
- ytterligere stimulere til økt vitenskapelig produksjon i hele gruppen av faglig ansatte
- være tydeligere på hva som forventes av vitenskapelig ansatte med hensyn til forskning
- prøve å finne fram til måter forskere med høy publiseringstakt og store nettverk kan inkludere og stimulere sine kollegaer på
- sikre at alle barnevernspedagogstudenter får eksterne veiledere som er utdannet barnevernspedagoger og arbeider med barn og unge

9 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudier i barnevern ved Høgskulen i Volda

9.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

I studieplanen for bachelor i sosialt arbeid – barnevernspedagog er det beskrevet følgende læringsutbytte:

Kunnskap

- kunnskap om og forståing for korleis samfunnsmessige strukturar og prosessar skaper og vedlikeheld sosiale problem
- kunnskap og forståing for barn og unges utvikling og læring, og kva som fremjer og hemmer gode oppvekstvilkår
- kunnskap om sosiale og psykososiale problem for barn, unge og deira pårørande kunnskap om generelle forvaltningsmessige prinsipp, kjenne lover som omhandlar barn og unge
- kunnskap om fleirkulturelle oppvekstmiljø
- kjennskap til hovudmål og verkemiddel i barne-, ungdoms- og familiepolitikken
- oversikt over hjelpeapparat og tenestoområde

Ferdigheter

- utføre saksbehandling som ivaretar barn og unges behov og rettigheter
- vurdere kritisk hovedmål og virkemidler i barne-, ungdoms- og familiepolitikken, og kan
- virke som premissleverandør for avgjerder i hjelpeapparatet og overfor politiske myndigheiter og andre samfunnsaktørar
- anvende kunnskap om hjelpeordningar i arbeidet med å redusere barn og unges sosiale problem i samarbeid og samhandling med brukarar/klientar og andre yrkesgrupper
- planlegge, iverksetje og evaluere tiltak for å betre og sikre barn og unges livsvilkår i samarbeid og samhandling med dei det gjeld
- arbeide fagleg i barn og unges daglige miljø, inkludert ulike institusjonar der barn og unge oppheld seg
- arbeide i relasjonar prega av krysspess og interessenmotsetnadar og handtere konflikter med fokus på barn og unges interesser
- arbeide med menneske med ulik virkelighetsoppfatning og ha evne til yrkesutøving i fleirkulturelle kontekster

Haldningar og generell kompetanse

- møte barn og unge og deira pårørnde med respekt og empati, og sjå respekt og likeverd som grunnleggende føresetnadar for yrkesutøving
- vere solidarisk med menneske som befinn seg i ein utsett marginal posisjon når det gjeld livsvilkår og livskvalitet, ha kompetanse til å synleggjere og fremje deira rettar og interesser, og evne til å samarbeide med dei
- kunne ta utgangspunkt i brukarar sine behov i sitt arbeid, og kunne planlegge og organisere tiltak i samarbeid med dei menneske det gjeld
- kunne bidra til åleine eller gjennom tverrprofesjonell samhandling slik at den som treng hjelp frå barnevernstenester, helse- og sosialsektoren og spesialisthelsetenesta får eit eigna tilbod
- ha kunnskap om organisasjonens plass i samfunnet og eigen plass i organisasjonen
- ha kunnskap om andre yrkesgrupper, og vurdere eigen og andres kompetanse i konkrete samhandlings- og samarbeidssituasjonar
- kunne delta i fagleg utviklingsarbeid, ta i bruk nye arbeidsmåtar som følgje av forskning og anna fagleg innovasjon
- ha forståing for verdien av eigen personleg og fagleg vidareutvikling
- kunne reflektere over og grunngje si verksemd i forhold til overordna faglege og etiske perspektiv, og kan sjå si eiga yrkesrolle i eit kritisk lys
- kunne dokumentere, kvalitetsutvikle og evaluere sitt arbeid

Vurdering

Komiteen har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) og har lagt til grunn at alle kulepunktene i NKR skal ivaretas i en beskrivelse. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser, og alle studier skal ha fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelser med utgangspunkt i NKR. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR.

Slik Høgskolen i Volda har formulert sine læringsutbyttebeskrivelser, er det vanskelig å kjenne igjen kravene til bachelorutdanninger som er satt i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Læringsutbyttebeskrivelsene skiller seg fra de nasjonale kravene både i form og innhold, og noen sentrale temaer fra NKR mangler. Det gjelder for eksempel under kategorien kunnskap «kjenne til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet, det å kunne oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet» og «kunnskap om fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet.» Etter samtalen med representanter for Høgskolen i Volda er det mye som tyder på at for eksempel temaer knyttet til FoU er en viktig del av utdanningen, men dette gjenspeiles i liten grad i læringsutbyttebeskrivelsene. Under kategorien ferdigheter er det en helt parallell problemstilling. Det står for eksempel lite om refleksjon over egen fagutøvelse og kunnskap om hvor en kan finne faglig kunnskapsstoff, samt om hvordan faglig kunnskap kan formidles.

Høgskolen har gjennomgående definert læringsutbyttene i kategoriene kunnskap, ferdigheter og «holdninger og generell kompetanse». Under institusjonsbesøket kom det fram at det var et meget bevisst valg å endre dette slik at holdninger ble en del av læringsutbyttet. Det er imidlertid vanskelig å finne igjen i læringsutbyttebeskrivelsene konkret hva slags holdninger høyskolen mener den enkelte student skal ha tilegnet seg. Kategorien holdninger tenderer til å bli alt for visjonær, med målsetninger om at studentene skal lære seg respekt og empati. På grunn av disse visjonære uttrykkene har

læringsutbyttebeskrivelsene under holdninger og generell kompetanse en alt for svak sammenheng med de øvrige to kategoriene. Under overskriften holdninger og generell kompetanse finner vi dessuten ikke noen henvisning til kunnskap om nytenking og innovasjonsprosesser som er et eget punkt i NKR.

Mer generelt kan en si at læringsutbyttebeskrivelsene er lite konkrete og ganske prosessorienterte. Det faktum at de er så forskjellig fra det som skisseres i det nasjonale rammeverket, gjør at det er vanskelig å se i hvilken grad bachelorgradsnivået er ivaretatt.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må:

- revidere læringsutbyttebeskrivelsen slik at den defineres i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse
- sikre at alle deskriptorer i NKR blir ivaretatt og beskriver et studium på bachelorgradsnivå

Høgskolen bør:

- omformulere læringsutbyttene under generell kompetanse om holdninger og verdier slik at de blir med konkrete og mindre visjonære
- sikre god sammenheng mellom de ulike kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Vurdering

Studiet er – med ett unntak – bygd opp med semesteremner av 30 studiepoeng. Unntaket er det tredje semesteret som består av to 15 studiepoengs kurs, hvorav det ene er prosjektpraksis.

Emnebeskrivelsene gir et bilde av en oppbygning med en bevisst progresjon. I fjerde semester i emnet «utfordringer i yrkesfeltet» er det fokus på temaet barn og unge. Den klientrettede praksisen kommer forholdsvis sent i utdanningen (femte semester). Sjette semester kombinerer klientrettede temaer og faglig integrering med en bacheloroppgave. Bacheloroppgaven er ikke basert på eget innsamlet datamateriale.

Gir studiets innhold og oppbygning grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Høgskolen i Volda har valgt en modell for bachelor i barnevern som innebærer en tett integrering mellom de to utdanningene barnevernspedagog og sosionom. Dette har noen klare positive sider. Blant annet gir det muligheter for vektlegging av tverrprofesjonelt samarbeid. I presentasjonene av barnevernspedagogstudiet i Volda (for eksempel på nettet) framstår samordningen med sosionomutdanningen som et viktig element. Representantene for høgskolen påpeker også dette som

en målsetting. De påpekte videre at den, som en forholdsvis liten institusjonen, også har muligheter for samordning og samarbeid med medieutdanningen og lærerutdanningen. Tverrprofesjonelt samarbeid er satt som en del av læringsutbyttebeskrivelsene, selv om en kanskje kunne forvente en enda tydeligere og mer fremtredende plass, den faktiske profilen tatt i betraktning.

De sakkyndige vil likevel understreke betydningen av at integreringen mellom de to utdanningene ikke må lede til at det barnevernsfaglige får en underordnet rolle. Pensumlistene inneholder litteratur om barn og unge i flere emner, men det er først og fremst i fjerde semester at barn og unge er hovedtema. Med tanke på at mye er felles med sosionomstudiet, så er det viktig at institusjonen sikrer at studentene får praksisplasser med barn og unge, og at barn og unge er tema i bacheloroppgaven. Det er også viktig å sikre at de ansatte har oppdatert erfaring fra barnevernsfeltet og at det utføres forskning om barn og unge som formidles til studentene. De siste to tiårene har brakt ny kunnskap om barns utvikling. Dette gjelder særlig utviklingsmekanismer i ulike aldersfaser, samspillet mellom biologiske og sosiale faktorer og, ikke minst, samspillet gjennom utviklingsprosessen. I tillegg er det kommet ny kunnskap om og nye perspektiver på barns utvikling og posisjon. Med basis i barnekonvensjonen understrekes barns rettigheter og betydningen av barns perspektiv og stemme. Når det gjelder barnevern er barns perspektiv og rettigheter av grunnleggende betydning. Dette gjelder både ved utøvelse av profesjonen i ulike situasjoner og i forvaltnings- og rettspraksis. Det må sikres at disse perspektivene ikke forsvinner når det legges opp til mye felles undervisning.

I den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen framgår det at studentene etter fullført utdanning skal kunne evaluere tiltak og eget arbeide, kritisk vurdere virkemidler, virke som premissleverandør og «kunne delta i fagleg utviklingsarbeid, ta i bruk nye arbeidsmåtar som følge av forskning og anna fagleg innovasjon.» Dette er også i tråd med krav satt i NKR. For at det skal være rimelig å tenke seg at studentene har den kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som kreves for å kunne oppnå læringsutbyttet, må studentene i større utstrekning møte forskning i undervisningen, lære seg hvordan man kritisk vurderer forskning og få grunnleggende kompetanse i kvantitativ og kvalitativ forskningsmetode. Uten grunnleggende kompetanse i for eksempel kvantitativ forskningsmetode er det vanskelig, eller til og med umulig, å kunne ta del i den aktuelle diskusjonen om evidens på det sosiale feltet, eller kunne vurdere en evaluering av en ny metode.

Utdanningen er delt opp i sju emner, fem av disse emnekursene fyller ett semester (30 studiepoeng). Tredje semester er fordelt på to kurs av 15 studiepoeng. Denne måten å organisere studiet gjør det litt komplisert å si nøyaktig i hvilken grad rammeplanen er oppfylt. Samordningen med sosionomutdanningen kompliserer dette ytterligere. Når det - som beskrevet under punkt 2.2. - også er vanskelig å sammenligne læringsutbyttebeskrivelsene med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket, blir oppfyltingen av minimumskravene utydelig.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

Under punkt 2.2. ble det påpekt at forskning og utvikling, samt nytenkning og innovasjon er for dårlig beskrevet i den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen. Med den generelle kritikken av læringsutbyttebeskrivelsene som kommer fram under punkt 2.2, får det også noen konsekvenser for læringsutbyttebeskrivelsene for det enkelte emnet. I egenrapporten beskriver høyskolen hvordan det enkelte semesteremnet bygger opp under utdanningens generelle mål.

I læringsutbyttebeskrivelsene for hvert enkelt semesteremne er det noen formuleringer som går igjen. Under kategorien «holdninger og generell kompetanse» har for eksempel flere av emnekursene følgende formulering: «vise grunnleggende toleranse, interesse og respekt for mennesker, uansett alder og sosial, kulturell, religiøs eller livsynsbasert tilhørighet» (SABVP 111). Den samme formuleringen er brukt for SABVP 112 og SABVP 115. Tilsvarende formuleringer kommer igjen på flere av de andre semesteremnene. Det er ikke noe galt med en slik formulering i seg selv, selv om den er ganske generell. Det at de samme formuleringene brukes på ulike kurs, kan imidlertid gjøre det vanskelig å forstå hvordan progresjonen i studiet er tenkt. Beskrivelse av læringsutbyttet for sjette semester skiller seg i så henseende positivt ut. Der konkretiseres de generelle læringsutbyttene på en positiv måte.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må:

- videreutvikle læringsutbyttebeskrivelsene for det enkelte emnet slik at progresjonen i studiet blir tydeligere
- følge opp med en nødvendig revisjon av de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå
- gi forskningsmetode en mer framtrædende plass i studieplanen

Høgskolen bør:

- sikre at det barnevernsfaglige perspektivet ikke får en underordnet rolle når det legges opp til mye felles undervisning.

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring, og gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Høgskolen viser i sin egenrapport at fagmiljøet benytter et stort mangfold av undervisningsformer. Det nevnes ulike kurs i studieteknikk, skriveprosess, gruppedynamikk og drama. Videre benyttes forelesninger, gruppearbeid, seminarer, observasjon i praksis, skriftlige arbeidskrav, ferdighetstrening, prosjektarbeid, selvstudium osv. Høgskolen begrunner godt hvordan de ulike undervisningsformene supplerer hverandre og bidrar til det totale læringsutbyttet.

Presentasjonen av studiet tyder dermed på at arbeids- og undervisningsformene støtter studentenes læring og gir grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet. Et positivt poeng her er tilbudet om internasjonal praksis og kurs i utlandet.

I sjette semester skal studentene skrive en bacheloroppgave. Dette er en rent teoretisk oppgave. Empirisk datainnsamling skjer kun i praksisprosjektet i tredje semester. Problemet med denne formen for bacheloroppgave er at den gir liten innsikt i bruk av forskningsmetode, noe som gjør at studenten ikke får et godt grunnlag for videre studier. Dette bør høyskolen kompensere for, for eksempel ved å trekke inn studenter i pågående forskningsprosjekter ved høyskolen, slik at de får innsikt i empiri og praktisk anvendelse av forskningsmetode.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- sørge for at studentene får innsikt i empiri og praktisk anvendelse av forskningsmetoder
- vurdere om arbeids- og undervisningsformer må justeres som følge av revidering av det overordnede læringsutbyttet

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring, og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

Fire av de sju semesteremnene avsluttes med en individuell seks-timers skriftlig skoleeksamen. Prosjektpraksis i tredje semester avsluttes med en grupperapport kombinert med en individuell prosessrapport. Praksis i femte semester avsluttes med en mappeeksamen bestående av en praksisoppgave og en praksisrapport. I sjette semester leveres en bacheloroppgave som skal forsvares i en individuell muntlig eksamen som skal bestå både av spørsmål knyttet til pensum og spørsmål knyttet til oppgaven. Hvert emnekurs har ulike arbeidskrav som innebærer både gruppearbeid og individuelt arbeid.

Bacheloroppgaven er en rent teoretisk oppgave som ikke er basert på egeninnsamlede data. Økonomi nevnes som en av årsakene til at en ikke har f.eks. intervjuing som en del av bacheloroppgaven.

Eksamensordninger og andre vurderingsformer ser ut til å støtte opp om studentenes læring og egner seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet. Det er mulig å tenke seg et noe større mangfold når det gjelder individuelle eksamensformer, spesielt med tanke på alternativer til skriftlig skoleeksamener.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Høgskolen bør:

- vurdere om skriftlige skoleeksamen kan erstattes av ulike måter å prøve den enkeltes kunnskaper
- vurdere om rammene for bacheloroppgaven burde gi rom for ulike mer empirisk orienterte tilnæringer
- vurdere om eksamen og andre vurderingsformer må justeres som følge av revidering av det overordnede læringsutbyttet

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

Det foregår for tiden en større diskusjon om hvordan en kan få til et bedre samspill mellom praksisfeltet, utdanningsfeltet, forskning og brukere av velferdstjenester. Fra Norges Forskningsråds side legges det for eksempel økt vekt på samarbeid med brukere og praksis i tildeling av forskningsmidler. Det kan være spenninger her, men det er også viktig å understreke at kontakten med forskningen både må bidra til et faglig nivå som kan forberede studentene for videre studier, samtidig som den skal gi studentene relevant kunnskap for å delta i faglig utviklingsarbeid på sin lokale arbeidsplass.

Høgskolen sier i sin egenrapport at de ikke har etablert spesifikke rutiner for innhenting av informasjon fra praksisfeltet. De understreker imidlertid at de har etablert en rekke kontaktpunkter, både mellom studentene og praksisfeltet og mellom de ansatte ved høgskolen og praksisfeltet. For studentene gjelder dette primært praksisundervisningen og bruk av gjestelærere. For de ansatte nevnes praksisbesøk og ulike faglige fora hvor lærerne møter representanter for praksisfeltet.

Høgskolen i Volda er plassert i et forholdsvis lite lokalmiljø og har et begrenset geografisk nedslagsfelt i den forstand at alle nabofylkene også har barnevernspedagogutdanninger. Samtidig ønsker høgskolen å ha en tydelig internasjonal profil. En skulle tro det ligger noen muligheter i denne kombinasjonen av lokal forankring og internasjonal orientering. I og med at skolen nevner kontaktpunkter primært knyttet til praksisundervisningen som svært viktig for sikring av relevans, kunne en kanskje forvente en mer tydelig systematisk bruk av samspillet med praksisfeltet her. Høgskolen oppgir at alle praksisveiledere – også de internasjonale – møtes til et praksisveilederseminar hver vår, og at kontaktlærerne besøker alle praksisstedene og alle studentene. Studentene må utforme sine læringsmål og refleksjonsnotater. Etter avsluttet praksis er det en ukes samling.

Høgskolen synes det er problematisk å ha tillit til at praksisfeltet innen sosialfag gir god nok oppfølging av studentene, og mener de derfor må forberede studentene grundig før de sendes ut i praksis. Det er vanskelig å se av egenrapporteringen om eller hvordan høgskolen benytter de

mulighetene som finnes for et systematisk samarbeid med det lokale praksisfeltet når det gjelder forsknings- og utviklingsarbeid.

Det tvilsomt om institusjonen arbeider tilfredsstillende med å systematisk hente inn informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for yrkeslivet. Det er et fåtall av institusjonene som oppgir at de har en systematisk innhenting av informasjon fra avtakerfeltet. Vi oppfordrer derfor til at innhenting av informasjon fra avtakere settes i system slik at det sikres at informasjonen benyttes til å gjøre nødvendige endringer i studiet.

Bachelorutdanningen skal imidlertid ikke bare forberede studentene for arbeid med barn og unge innenfor ulike deler av velferdsstatens hjelpeapparat. Den skal også gi grunnlag for videre studier på masternivå, eller mer klinisk-/praksisorienterte videreutdanninger. I samtalen med representanter for høyskolen svarer de at pensum har et stort innslag av forskningsartikler, særlig på slutten av studiet. En gjennomgang av pensum viser imidlertid en ganske begrenset bruk av artikler og engelskspråklig forskningslitteratur.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

Studieplanen for barnevernspedagogutdanningen i Volda inneholder to praksisperioder: prosjektpraksis i tredje semester og klientrettet praksis i femte semester. Studentenes – og dermed studiets – kontakt med praksisfeltet er dermed ganske omfattende og skjer på ulike nivåer i studieforløpet. Barnevernspedagogutdanningene generelt har blitt kritisert for å være for dårlig tilpasset praksisfeltets behov. Det er imidlertid et sentralt spørsmål hva en kan forvente at studentene kan etter en treårig grunnutdanning. Kanskje forventer representantene for praksisfeltet at nyutdannede barnevernspedagoger skal ha en type kunnskap som de faktisk må lære seg når en kommer ut i arbeid. En kan for eksempel antagelig ikke forvente at en nyutdannet barnevernspedagog kjenner ulike arbeidsmetoder/redskaper. Det en kan forvente er at en nyutdannet barnevernspedagog har et generelt kunnskapsnivå som gjør at vedkommende kan tilegne seg slike metoder og kan vurdere validiteten av dem i ulike situasjoner.

Det kan se ut som om barnevernspedagogutdanningen i Volda heller er for praksisorientert enn for teoretisk orientert.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør

- arbeide videre med å utvikle et godt samspill mellom forskning, utdanning og praksis
- sette inn tiltak for å forsikre seg om at studiet er relevant for videre studier
- etablere en systematikk i å innhente informasjon fra praksisfeltet for å sikre studiets relevans

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

Høyskolen redegjør i egenrapporten for hvordan studentene kommer i kontakt med forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom studiet. Det framstår dog som for det meste ad hoc: man håper at de som underviser og har erfaring fra forskning, lar forskning komme til uttrykk i undervisningen, og tilsvarende at de gjestelærere som i hovedsak har erfaring fra praksisfeltet, lar faglig utviklingsarbeid komme til uttrykk i undervisningen. De pensumlister som er vedlagt inneholder for det meste bok- og antologikapitler, og det meste av dette er på norsk av norske forfattere. På institusjonsbesøket kom det fram at fagmiljøets egne forskningsartikler ikke kommer på pensum før på mastergradsnivå.

Studentene møter fagutvikling i prosjektpraksis, som i *viss grad* utvikler studentenes «kjennskap til vitenskapelege tenkemåtar og metodar» (side 9 i egenrapporten). Bacheloroppgaven er en litteraturstudie.

Høyskolen bør forsikre seg om at studentene møter forskning konsekvent gjennom utdanningen. Dette kan gjøres ved blant annet å inkludere vitenskapelige artikler publisert i fagfelleverderte tidsskrifter på pensumlistene i alle kurs. Noen av disse bør være på engelsk, og de bør være skrevet av sentrale forskere på det internasjonale forskningsfeltet som er relevant for det spesifikke kurs. Dette kan inkludere artikler skrevet av institusjonens egne forskere (men ikke bare det). For at studentene skal kunne tilegne seg vitenskapelige artikler bør de tidlig i studiet introduseres for vitenskapsteori og forskningsmetode, både kvalitativ og kvantitativ. Dette er nødvendig for at studentene skal kunne tilegne seg både ny forskning og evalueringer (som i økende grad er vitenskapelige) gjennom sitt yrkesliv. Det er også nødvendig for at studentene skal ha tilstrekkelig kunnskap og kompetanse for å kunne fortsette på videre studier. Høyskolen bør også vurdere muligheten for at studentene skal kunne ta del av forskningen som bedrives på høyskolen og ta del i de forskningsnettverk som fagmiljøet deltar aktivt i.

Samlet sett er det vår vurdering at studentene møter forskning og faglig utviklingsarbeid, men i liten grad.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høyskolen bør:

- ha et mer bevisst forhold til hvordan FoU integreres i utdanningen, og systematisere dette for alle kurs
- øke innslaget av internasjonal forskningslitteratur i pensum
- vektlegge forskningsmetode og vitenskapsteori tidlig i studieløpet

9.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse tilpasset studiet?

Antall årsverk for barnevernspedagogutdanningen er 7,9. Høsten 2015 var det registret 140 studenter ved barnevernspedagogutdanningen. Dette utgjør 17,7 studenter pr. faglige årsverk. Det samlede fagmiljøet i Volda kommer godt ut når det gjelder kompetansenivå og bredde. Fagmiljøet ser ut til å ha mest styrke når det gjelder pedagogikk, barnevern og barnefaglige spørsmål, og det har et stort antall ansatte med førstestillingskompetanse. Høgskolen har satt i gang flere tiltak for å øke kompetansen til fagmiljøet, og flere ansatte ligger an til å disputere i løpet av de nærmeste årene.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Som nevnt over står Høgskolen i Volda forholdsvis sterkt når det gjelder kompetansenivå. Dette får konsekvenser for prioriteringen av forskning og utvikling. Alle ansatte i forsknings- og undervisningsstillinger har tid avsatt til forskning som en del av stillingen, og forholdene ligger godt til rette for at fagmiljøet skal kunne ivareta FoU-arbeidet som utføres.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- fortsette arbeidet for å øke den formelle kompetansen til personer i fagmiljøet som kun har høyskolelektorkompetanse. Dette kan gjøres gjennom ph.d-utdanning og interne kvalifiseringsstipend etc.
- utarbeide strategier for å beholde den høye kompetansen som allerede finnes i fagmiljøet
- vurdere spesifikke tiltak for å beholde de stipendiater som blir ferdige med sin doktorgrad de nærmeste årene

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i, studentene og undervisningen til gode?

Høgskolen deltar i en rekke nasjonale og internasjonale nettverk. De deltar for eksempel i forskningsnettverket UHN nett vest. Dette nettverket innen sosialt arbeid er ledet av en av de ansatte i Volda. Videre samarbeider Høgskolen i Volda med Høgskolen i Molde om en felles ph.d. Institusjonen er også aktiv deltaker i et nettverk om tverrprofesjonelle studier (TPS) som jobber med å lage et undervisningsopplegg for alle helse- og sosialfag studenter.

Høgskolen har hatt et langsiktig samarbeid med staben ved et universitet i Nairobi. En lærer fra sosialarbeiderutdanningen i Nairobi har hospitert i Volda og har undervist studentene på engelsk. Skolen har tatt imot studenter fra Nairobi og over 100 studenter fra Volda har hatt praksis i Kenya. Videre har høgskolen samarbeid med India og Tanzania. Skolen mener det er svært verdifullt å ta imot utenlandske studenter. De bringer inn nye typer erfaringer.

Den internasjonale orienteringen og det internasjonale samarbeidet er en av høgskolens sterke sider.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- undersøke hvordan studentene kan få en rolle i nettverk og samarbeid, utover de utvekslingsprogram som institusjonen tilbyr

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

Institusjonen skriver i sin egenrapport at de sentrale delene av studiet er

- samfunnsvitenskapelige emner
- psykologiske emner og helsefaglige emner

- juridiske emner
- sosialpedagogisk arbeid med barn og unge

Det er flere mulige måter å beskrive hva som er de sentrale delene av studiet. Etter de sakkyndiges oppfatning må det være slik at rammeplanens hovedemner inngår som viktige og vesentlige deler av barnevernspedagogutdanningen. Det kan imidlertid diskuteres om alle deler av hovedemnene er like sentrale deler av dette studiet, med påfølgende krav til førstestillings-/forskerkompetanse. Høgskulen i Volda må på denne bakgrunn foreta en vurdering av hvilke deler som er sentrale i studiet.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Den samlede kompetansen blant høyskolens lærere er på de fleste punkter godt over minimumskravene. Over halvparten av årsverkene knyttet til studiet utføres av tilsatte i hovedstilling. Ca. 40 prosent av årsverkene utøves av personer med førstestillingskompetanse, deres innsats fordeles etter institusjonens forståelse av studiets områder. Hvis en skal betrakte juss som en sentral del av studiet mangler de imidlertid en person med førstestillingskompetanse på dette feltet. Minimumskravene til kompetanse er dermed fylt opp, med et mulig unntak for juss. Dette gjelder imidlertid svært mange av barnevernspedagogutdanningene, og vi har gjennomgående valgt å si at denne kompetansen bør styrkes, heller enn å konkludere med at studiet ikke oppfyller studietilsynsforskriften på dette punktet. Etter vårt syn er juss en *vesentlig* del av studiet, og det er viktig med god forvaltningskompetanse når man skal ut i praksis. Det er imidlertid en såpass liten del av det totale læringsutbyttet for studieprogrammet at vi mener det er urimelig å hevde at dette er en sentral del av studiet som krever førstestillingskompetanse i fagmiljøet.

Som vurdert over, må imidlertid Høgskulen i Volda foreta en ny vurdering av sentrale deler av studiet og sikre at det er førstestillingskompetanse i disse delene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må:

- beskrive og begrunne hvilke deler av utdanningen som er sentrale
- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet

Høgskolen bør:

- styrke kompetansebehovet blant de som underviser i juridiske emner

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

Høgskolens publisering og publiseringspoeng har økt markant de seneste årene. Det er imidlertid vanskelig å se av egenrapporten hvordan den tematiske bredden ser ut, eller relevansen av denne for undervisningen. Høgskolen har ikke sendt inn oversikt over hvem som har publisert hva, og de sakkyndige har heller ikke kontrollert dette i CRISStin. Det er likevel viktig å betone at høgskolen ikke bør gjøre seg avhengig av et fåtall ansatte som har en høy publiseringstakt, da dette vil gjøre institusjonen sårbar. Høgskolen i Volda bør jobbe for at flest mulig i fagmiljøet som har relevant forskerbakgrunn, gis muligheten til å publisere i vitenskapelige tidsskrifter, og for at kompetansen og drivet etter å publisere finnes hos flere.

Det drives med andre ord aktiv forskning og faglig utviklingsarbeid, og nivået på dette arbeidet er et av de kriteriene hvor Høgskolen i Volda skiller seg positivt ut. Ansattes egne publikasjoner sees imidlertid i liten grad igjen i pensumlistene.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen bør:

- jobbe videre med å gjøre FoU-virksomheten relevant for undervisningen
- jobbe med å innarbeide de ansattes egne publikasjoner i pensum
- jobbe for at flest mulig av de ansatte i fagmiljøet bidrar til forskning og publisering

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Vurdering

Vi anser at fagmiljøet har hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet da flere har relevant bakgrunn og yrkeserfaring, som eksempelvis barnevernspedagog, sosionom og helsesøster, og noen av disse har oppdatert yrkeserfaring.

Høgskolen har i hovedsak praksisplasser i Møre og Romsdal og Buskerud. Høgskolen gir uttrykk for at det er vanskelig å skaffe praksisplasser, og at det er lite forutsigbart hvilke plasser som er tilgjengelige i det kommende året. De har også satset på at studentene skal ha tilbud om praksis i

utlandet. Høgskolen ønsker at eksterne praksisveilederne skal ha veilederkompetanse/formell utdanning i veiledning og erfaring fra yrkesfeltet. Utover dette er det ikke oppgitt hvilke krav som stilles. Det er heller ikke oppgitt hvordan det sikres relevant kompetanse for praksisveiledere i utlandet. Høgskolen har langsiktige avtaler med kommuner om praksis, men opplyser samtidig at det er en utfordring at de praksisplassene de har faste avtaler med, ikke er forpliktet til å stille verken med plasser eller kvalifiserte veiledere. Det er en utfordring å skaffe tilstrekkelig med praksisplasser. Dette gjelder særlig praksis i femte semester. Det er stor utskifting av veiledere hvert år.

Høgskolen bør styrke sine relasjoner til det lokale praksisfeltet for å sikre praksisplasser. Selv om praksisveilederne ikke får økonomisk kompensasjon, kan andre insentiver gjøre det attraktivt for arbeidsplasser å bidra med praksisveiledere. Det er også viktig å sikre at alle studenter som studerer barnevernspedagogikk får praksis innen barnevernsfeltet og at ekstern praksisveileder er erfaren barnevernspedagog. Vi viser til våre vurderinger av studiets innhold og oppbygging hvor vi påpeker at det er spesielt viktig å sikre at studentene får praksisplasser med barn og unge med tanke på at Høgskulen i Volda har valgt en modell hvor mye er felles med sosionomstudiet.

Høgskolen opplyser videre at de jobber tett med internasjonale samarbeidspartnere for å sikre kvaliteten på praksisundervisningen også for de studentene som får praksis i andre land.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må:

- forsikre seg om at alle studenter som studerer til barnevernspedagog, gjennomfører praksis innenfor barnevernsfeltet, og at ekstern praksisveileder i størst mulig grad er en erfaren barnevernspedagog

Høgskolen bør:

- arbeide videre med å etablere et langsiktig organisert samarbeid med praksisfeltet, både for å bedre samarbeidet mellom praksisfeltet og utdanningsinstitusjonen, og for å bedre kvaliteten når det gjelder veiledning i praksis

9.3 Samlet konklusjon

Bachelorgradsutdanningen barnevern ved Høgskulen i Volda oppfyller ikke alle de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

Høgskolen må:

- revidere læringsutbyttebeskrivelsen slik at den defineres i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse
- sikre at alle deskriptorer i NKR blir ivaretatt og beskriver et studium på bachelorgradsnivå
- videreutvikle læringsutbyttebeskrivelsene for det enkelte emnet slik at progresjonen i studiet blir tydeligere

- følge opp med en nødvendig revisjon av de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå
- gi forskningsmetode en mer framtredd plass i studieplanen
- beskrive og begrunne hvilke deler av utdanningen som er sentrale
- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet
- forsikre seg om at alle studenter som studerer til barnevernspedagog gjennomfører praksis innenfor barnevernsfeltet, og at ekstern praksisveileder i størst mulig grad er en erfaren barnevernspedagog

De sakkyndige har følgende råd for videreutvikling av kvaliteten i studieprogrammet:

Høgskolen bør:

- omformulere læringsutbyttene under generell kompetanse om holdninger og verdier slik at de blir med konkrete og mindre visjonære
- sikre god sammenheng mellom de ulike kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse
- sikre at det barnevernsfaglige perspektivet ikke får en underordnet rolle når det legges opp til mye felles undervisning.
- sørge for at studentene får innsikt i empiri og praktisk anvendelse av forskningsmetoder
- vurdere om arbeids- og undervisningsformer må justeres som følge av revidering av det overordnede læringsutbyttet
- vurdere om skriftlige skoleeksamener kan erstattes av ulike måter å prøve den enkeltes kunnskaper
- vurdere om rammene for bacheloroppgaven burde gi rom for ulike mer empirisk orienterte tilnærminger
- vurdere om eksamen og andre vurderingsformer
- arbeide videre med å utvikle et godt samspill mellom forskning, utdanning og praksis
- sette inn tiltak for å forsikre seg om at studiet er relevant for videre studier
- etablere en systematikk i å innhente informasjon fra praksisfeltet for å sikre studiets relevans
- ha et mer bevisst forhold til hvordan FoU integreres i utdanningen, og systematisere dette for alle kurs
- øke innslaget av internasjonal forskningslitteratur i pensum
- vektlegge forskningsmetode og vitenskapsteori tidlig i studieløpet
- fortsette arbeidet for å øke den formelle kompetansen til personer i fagmiljøet som kun har høyskolelektorkompetanse. Dette kan gjøres gjennom ph.d-utdanning og interne kvalifiseringsstipend etc.
- utarbeide strategier for å beholde den høye kompetansen som allerede finnes i fagmiljøet
- vurdere spesifikke tiltak for å beholde de stipendiater som blir ferdige med sin doktorgrad de nærmeste årene
- undersøke hvordan studentene kan få en rolle i nettverk og samarbeid, utover de utvekslingsprogram som institusjonen tilbyr
- styrke kompetansebehovet blant de som underviser i juridiske emner
- jobbe videre med å gjøre FoU-virksomheten relevant for undervisningen
- jobbe med å innarbeide de ansattes egne publikasjoner i pensum

- jobbe for at flest mulig av de ansatte i fagmiljøet bidrar til forskning og publisering
- arbeide videre med å etablere et langsiktig organisert samarbeid med praksisfeltet, både for å bedre samarbeidet mellom praksisfeltet og utdanningsinstitusjonen, og for å bedre kvaliteten når det gjelder veiledning i praksis

10 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudier i barnevern ved Nord Universitet

Nord universitet tilbyr bachelor i barnevern på heltid ved campus Bodø og på deltid ved campus Vesterålen. Det er levert samme egenrapport og studieplan for deltidsstudiet og heltidsstudiet, men det er ikke spesifisert varighet og organisering for deltidsstudiet. Komiteen har derfor ikke omtalt deltidstudiene spesielt i vurderingene.

10.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Universitetet har følgende samlede læringsutbyttebeskrivelser for hele studiet:

Kunnskap:

- Bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser og metoder om barn og unge.
- Kunnskaper for å kunne forebygge, løse eller redusere sosiale problem.
- Kunnskap om barns og unges deltakelse og medvirkning
- Å kunne oppdatere seg på kunnskap innenfor fagområdet.
- Å få kunnskap om og kjennskap til fagområdets historikk, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet.
- Å forstå etiske utfordringer involvert i fagets praksis, forskning og formidling.
- Kunnskap og forståelse om velferdsstatens ideer og verdigrunnlag, dens struktur samt sosialpolitikkens funksjon og betydning for samfunnet.

Ferdigheter:

- Å kunne anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings – og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger, samt treffe begrunnede valg.
- Å kunne reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning.
- Å kunne beherske relevante yrkesspesifikke ferdigheter, teknikker og uttrykksformer.
- Å vurdere etiske utfordringer i praksisfeltet og justere egen praksis i forhold til dette.
- Å kunne praktisere faget innen dets mest sentrale anvendelsesområder Bachelorstudier.

Generell kompetanse:

- Innsikt i relevante fag og yrkesetiske problemstillinger.
- Å kunne planlegge samt gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i ei gruppe, og i tråd med etiske krav og retningslinjer.
- Å kunne formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer.

- Å kunne utveksle synspunkter og erfaringer med andre innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis.
- Å forstå betydningen av tverrfaglig samarbeid og samhandling mellom ulike faggrupper.
- Å forstå forpliktelsen til kritisk å stille spørsmål ved samfunnsmessige og strukturelle forhold som medfører utstøting og marginalisering av individer og grupper.

Vurdering

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR), og har lagt til grunn at alle deskriptorene i NKR skal ivaretas i en beskrivelse. Dersom noen av deskriptorene er utelatt, skal dette begrunnes. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser, og alle studier skal ha fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelser med utgangspunkt i NKR. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR.

Læringsutbyttebeskrivelsen er delt inn i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse og følger NKR i oppsett. Noen av læringsutbyttene er imidlertid nesten kopi av NKR og lite fagspesifikke. I tillegg mangler noen viktige læringsutbytter slik som «kjenne til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet», «evne til å finne og framstille fagstoff, og faglige verktøy» og «kjenne til nytenkning og innovasjonsprosesser».

Innholdet i læringsutbyttet viser ikke et tydelig faglig innhold for barnevern og er samtidig meget overordnet slik at det som er særskilt barnevernsfaglige ikke kommer tydelig frem.

På institusjonsbesøket gav institusjonen uttrykk for at fagmiljøet har argumentert for en felles utdanning for sosialt arbeid, som også inkluderer barnevern, men at Nord universitet har lagt inn et større skille mellom de to utdanningene ved innføring av nye studieplaner høsten 2015. Utdanningene har imidlertid fortsatt mye felles, men har ulik praksis og fordypning. Fagmiljøet er av den oppfatning at det barnevernsfaglige er en viktig dimensjon i sosialt arbeid.

Komiteen noterer seg at Nord universitet gir uttrykk for at deres barnevernspedagogutdanning har et særlig blikk på sårbare barn og unge i de delelementer som gis felles med sosialt arbeid. Komiteen noterer seg også at man mener man har et sterkt barnevernsfaglig miljø.

Der er likevel følgende utfordringer med læringsutbyttebeskrivelsene:

- Læringsutbyttebeskrivelsene for det samlede studiet er for generelle og overordnede.
- Læringsutbyttebeskrivelsene for det samlede studiet er ikke gjenkjennelige for barnevernsstudiet. Beskrivelsene er mer rettet mot utdanning i sosialt arbeid.

På tross av at Nord universitet gir inntrykk av at studiet er rettet mot det barnevernsfaglige og spesifikke, så fremgår dette ikke av de nåværende læringsutbyttebeskrivelsene, verken for det samlede studiet eller for de spesifikke emnene.

Samlet sett innebærer dette at det ikke er tydelig at dette er en barnevernspedagogutdanning eller hvilke kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanser som er særegne for en ferdig utdannet barnevernspedagog ved Nord universitet.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet må

- revidere læringsutbyttebeskrivelsene slik at det fremkommer hvilke kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanser som er særegne for en ferdig utdannet barnevernspedagog
- sørge for at det er sammenheng mellom kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i både læringsutbyttebeskrivelsene for det samlede studiet og for de enkelte emnene
- sikre at alle deskriptorene i NKR er ivarettatt i læringsutbyttebeskrivelsen

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Vurdering

Gir studiets innhold og oppbygging grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Som det fremgår av beskrivelsene i egenrapporten, er utdanningens første tre semestre felles med sosionomutdanningen. I fjerde semester er det praksis, deretter følger et fordypningssemester særskilt for barnevern, og i siste semester følger bacheloroppgaven. I bacheloroppgaven er det forventet en fordypning relatert til barnevern, men det fremgår ikke på hvilken måte dette ivaretas, eller om man kan velge andre emner som er mer relevante for sosialt arbeid. Det er ikke gjort rede for hvordan deltidsstudiet i Vesterålen er organisert. Dette er noe som må endres dersom samme studieplan skal benyttes for hel- og deltidsstudiet.

På institusjonsbesøket fremkom det informasjon om at studentene får vitenskapsteori tidlig i studiet, men forskningsmetode kommer ikke før i forbindelse med BA-oppgaven. Fra Nord universitets side er dette et pragmatisk valg, fordi metode skal knyttes til og være til stede ved gjennomføring av bacheloroppgaven. Studentene får kjennskap til kritisk tenkning gjennom lesing av vitenskapelige artikler tidlig i studiet. De arbeider med vitenskapelige/akademiske tekster og leverer inn oppgaver fortløpende. Nord universitet bør likevel vurdere å introdusere forskningsmetode tidligere i utdanningen, gjerne allerede i introduksjonen til studiet.

Det er positivt at det er lagt inn et særskilt emne om tverrprofesjonelt samarbeid. I studieplanen er det imidlertid ikke oppgitt pensum for dette emnet, noe som gjør det vanskelig å vurdere innholdet. Pensum preges av et tydelig fokus på sosialt arbeid og sosiologi.

I samtalene på institusjonsbesøket kom det frem at fagmiljøet er enige i at læringsutbyttebeskrivelsene kan spisses både på emnenivå og på studienivå. Etter fremleggelsen av St. meld.nr. 13, ble det innført nye studieplaner for sosionom- og barnevernsutdanningene slik at de nå er mer ulike enn tidligere. Det ble gitt uttrykk for at det kanskje ikke har blitt arbeidet nok med tydeliggjøring av forventet læringsutbytte, men fagmiljøet har en forhåpning til at dette tilsynet kan bidra med gode innspill til læringsutbyttebeskrivelsene.

Barnevernstudiet inneholder kun én praksisperiode på 30 studiepoeng i fjerde semester. Denne perioden er før studenten har hatt fordypning i barnevern. Studentene har i stor grad samme praksisplasser som sosionomstudentene, selv om universitetet bestreber seg på å fordele praksisplasser som er relevant for utdanningen og fordypningen studenten har valgt. Det er likevel en reell mulighet for at studentene ikke sikres en praksis som er særskilt relevant for barnevern. Universitetet må sikre at studentene får barnevernspedagogisk praksis. Komiteen vil anbefale at det vurderes om organiseringen av praksis bør endres slik at studentene får mulighet til å ha praksis på mer enn én arbeidsplass.

På institusjonsbesøket ble det fortalt at Nord universitet har et sterkt fagmiljø knyttet til barnevernspedagogutdanningen og har den eneste professoren i barnevern i Norge. Selv om den barnevernspedagogiske kompetansen kanskje ikke er så synlig, oppgir fagmiljøet at det er et sterkt fokus på barn og unge og sårbare grupper i begge utdanningene. De mener at det er mer som skiller utdanningene enn det som kommer frem i beskrivelsene. Nord universitet ga også uttrykk for at deres bekymring ikke har gått på om det er nok barnevernspedagogisk kompetanse i utdanningen. Det har heller blitt stilt spørsmål ved hva barnevernspedagogene kan, som sosionomene ikke kan.

På bakgrunn av informasjon i egenrapporten med vedlegg, er komiteens vurdering likevel at det særskilt sosialpedagogiske, samt utfordringene med å vurdere og fremme barn og unges utvikling og oppvekstmiljø, er lite synlig i utdanningen.

Studentene opplever det som positivt at utdanningene er integrerte- Barnevernstudentene får godt innblikk i sosionomutdanning, og sosionomstudentene får godt innblikk i barnevernstudiet. Det ble imidlertid gitt uttrykk for at det er svært liten forskjell mellom barnevern og sosionomutdanningen. Det som skiller er fordypning. Det er vanskelig å se hvilken rolle praksis spiller i utdanningens ulikhet, fordi de to utdanningene til dels benytter samme praksisplasser. For studenter som ble tatt opp etter gammel studieplan, er det kun 10 studiepoeng som skiller barnevern- og sosionomutdanningen. Noen studenter har trodd at de kunne ta opp dette ene faget og bli både sosionom og barnevernspedagog. Kandidatene har for så vidt felles arbeidsmarked, men det ble likevel oppgitt at det ikke er problematisk å indentifisere seg med egen profesjon. I prinsippet er det for så vidt grunnlag for at si at studentene kan oppnå læringsutbyttet gjennom studiets innhold og oppbygning – nettopp fordi studiet er beskrevet i så brede termer. Men det betyr likevel ikke at studiet er bygd opp slik at det kan understøtte det som er særskilt for barnevernspedagogutdanningen. Nord universitet må arbeide med å bygge opp emner og pensum slik at de understøtter de kunnskapene, ferdighetene og generelle kompetansene som er særegne for barnevernspedagogutdanningen. Det innebærer bl.a. et langt større fokus på det sosialpedagogiske, samt barnevernspedagogens arbeidsfelt hvor kompleksiteten i vurderingen av utsatthet og resiliens er sentrale elementer.

Bacheloroppgaven er på ti studiepoeng, og er dermed av mindre omfang enn det som er vanlig ved mange andre barnevernstudier. Ved å øke omfanget av oppgaven, kan universitetet fokusere mer på det spesifikke barnevernspedagogiske i utdanningen.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

Det er oppgitt læringsutbyttet for emnene, men flere av disse bør revideres. For juss-emnet er det eksempelvis satt inn læringsutbytte for hvert tema og ikke for emnet som helhet. I og med at det er behov for endring av innhold i utdanningen, revidering av læringsutbyttene for emnene og for det samlede

studiet, er det vanskelig for komiteen å vurdere hvorvidt de enkelte emner understøtter det samlede læringsutbyttet.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må

- revidere læringsutbyttebeskrivelsene for emnene
- sørge for at læringsutbyttebeskrivelser for emnene (og dermed innhold og oppbygning i undervisningen) understøtter læringsutbyttet for det samlede studiet
- bygge opp emner og pensum slik at de understøtter kunnskapene, ferdighetene og generelle kompetanser som er særegne for barnevernspedagogutdanningen
- sikre at det inngår fordypning relatert til barnevern i bacheloroppgaven
- beskrive hvordan deltidsstudiet i Vesterålen er organisert
- sikre at praksisperioden er relevant for barnevern
- styrke FoUs plass i studieopplegget, for eksempel ved å utvide bacheloroppgaven

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring, og gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

I tillegg til tradisjonelle undervisningsaktiviteter er det studentaktive arbeids- og læringsformer, som for eksempel studentstyrte seminarer, gruppearbeid, skriftlige arbeidskrav og ferdighetstrening. Studentene deltar i samlet undervisning der en trener på praktisk mellommenneskelig interaksjon. Deltagelse i veiledede refleksjonsgrupper og arbeid med oppgaver er obligatorisk for studentene. Dette gjelder også for den delen av undervisningen som foregår innunder kategorien lab-øvelser og praktiske oppgaver.

Komiteens vurdering er at studiet har hensiktsmessige arbeids- og undervisningsformer, med presentasjon av forskning på forelesninger og eksempelvis seminarer for trening av ferdigheter. Nord universitet bør imidlertid vurdere om det er behov for endringer i arbeids- og undervisningsformer for å sikre at disse er tilpasset endringer i pensum og læringsutbyttebeskrivelsene.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- sikre at endringer som gjøres i utdanningens innhold og læringsutbyttebeskrivelser også følges opp med egnede arbeids- og undervisningsformer

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring, og eger de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

Det benyttes varierte eksamensformer gjennom studiet. Det stilles krav til oppmøte i undervisningen for at studenten skal kunne få gå opp til eksamen, og det er flere arbeidskrav knyttet til de enkelte emnene. Det benyttes muntlig eksamen, skriftlig skoleeksamen, skriftlig hjemmeeksamen og gjennomført og bestått praksis til vurdering i løpet av studietiden. Eksamener fra tidligere fag må være bestått før studenten kan gå opp til eksamen i påbyggende fag/ videre semestre. Komiteen anser eksamens- og vurderingsformene som godt egnet for utdanningen. Universitetet bør imidlertid vurdere om det er behov for å justere eksamens- og vurderingsformene slik at de er tilpasset endringer i studiets innhold og læringsutbyttebeskrivelser.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- sikre at eksamens- og vurderingsformene tilpasses endringer i studiets innhold og læringsutbyttebeskrivelser

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

Universitetet har samarbeidet med representanter for praksisfeltet (NAV, barnevernet og praksisfeltet innen psykisk helse) om emnene *Introduksjon til sosialt arbeid* og *Arbeid med sosiale problemer*. Videre er det oppgitt at det er blitt arrangert møter med et arbeidslivspanel for å diskutere

yrkesrelevansen i studieplanene. Det er også oppgitt at årsaken til at det er laget et fordypningssemester er at det skal være enklere å endre innholdet på bakgrunn av endringer i kompetansebehov i sektoren.

I egenrapporten er det lagt vekt på å beskrive faglig relevans innen sosialt arbeid med sosiale problemer, og det særskilt barnevernsfaglige blir for lite synlig. Vi kan ikke se at det er angitt hvorvidt det arbeides systematisk med å innhente informasjon omkring yrkesrelevans. Ved institusjonsbesøket kom det ikke frem informasjon om yrkesrelevans utover at studentenes erfaring fra praksis benyttes i undervisningen. Komiteen mener det er behov for at Nord universitet utarbeider en strategi for jevnlig dialog og innhentning av informasjon fra avtakerfeltet slik at yrkesrelevansen sikres, og rutiner for hvordan kunnskap fra praksisfeltet kan implementeres løpende i undervisningen.

Det er ikke oppgitt i egenrapporten hvilke vurderinger og overveielser som ligger til grunn for at utdanningen vurderes som relevant for videre studier. Vi mener likevel at utdanningen kan gi et godt utgangspunkt for videre studier på mastergradsnivå, da det er lagt vekt på at studentene skal trenes i kritisk tenkning gjennom lesing av vitenskapelige artikler tidlig i studiet, samt at det er kurs i forskningsmetode i forbindelse med bacheloroppgaven. Som tidligere påpekt anbefaler vi imidlertid at Nord universitet vurderer å introdusere forskningsmetode tidligere i utdanningen.

Er utdanningens innhold tilpasset behov i praksisfeltet?

Det er vanskelig å vurdere dette, men basert på våre vurderinger angående mangler i studiets innhold, synes det ikke som om utdanningen er tilpasset behovene i praksisfeltet. Vi viser til vår vurdering av studiets innhold i punkt 2.3.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- sørge for å justere studiets faglige innhold og oppbygning i tråd med anbefalingene i kapittel 2.3, slik at utdanningen blir bedre tilpasset praksisfeltets behov

Universitetet bør:

- innføre systematisk dialog med avtakerfeltet for å sikre studiets relevans for praksis
- utarbeide en strategi for hvordan kunnskap fra praksisfeltet kan implementeres løpende i studieplanen og undervisningen

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

I egenrapporten beskrives det at studentene møter forelesernes egen forskning. Det er ikke beskrevet ytterligere hvordan denne forskningen kommer studentene til gode.

Komiteen ser det som positivt at alle ansatte driver egen forskning og anser at det er god forskningstilknytning og forskning hos de ansatte.

Det er derimot beskrevet at studentene ikke *involveres* i forskningen, men det er ikke oppgitt hvorfor eller hvilke overveielser som ligger til grunn for dette. På institusjonsbesøket ble det bekreftet at studentene ikke deltar i forskningen. Det ble på den annen side påpekt at bacheloroppgaven er et lite stykke forskningsarbeid for mange studenter, hvor studentene gjør intervjuer og henter inn data. Vi ser det som positivt at studentene får anledning til å praktisere ulike metoder i arbeidet med bacheloroppgaven. I tillegg får studentene øvelse i å lese vitenskapelige artikler i forbindelse med dannelses-semesteret slik at de opparbeider kompetanse i å forstå og vurdere kritisk, noe som anvendes utover i studiet.

I pensumlistene inngår mye norsk forskning innenfor ulike felt av sosialt arbeid. På den positive siden kan det videre påpekes at lærernes egne bidrag har fått en plass i flere av emnenes pensumlister. Dette er positivt fordi det kan bidra til sammenheng mellom muntlig undervisning og lesning. Det er imidlertid få nasjonale og internasjonale/engelskspråklige artikler om nyere forskning innen barn og unge i pensumlistene. Dette kan svekke studentenes mulighet til å bli kjent med forskningsfronten og den mest oppdaterte kunnskapen. Nord universitet bør vurdere å ta inn flere nasjonale og internasjonale forskningsartikler i pensum.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- sikre at nyere nasjonal og internasjonal forskning om barn og unge implementeres i pensum

10.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse er tilpasset studiet?

Det er felles fagmiljø for sosionomutdanningen og barnevernspedagogutdanningen ved Nord universitet. Det ble først levert én felles tabell for fagmiljøet. I studietilsynsforskriften stilles det imidlertid krav om at institusjonene skal kunne dokumentere fagmiljøet for hver enkelt utdanning. Nord universitet ettersendte derfor tabell for hver utdanning hvor årsverkene ble fordelt på begge utdanningene. Det foreligger nå identiske tabeller for utdanningene. Dette innebærer at det er svært mange små årsverk i hvert studium: 7,92 årsverk er fordelt på 25 personer. Alle ansatte har FoU-tid, de fleste har like mye FoU-tid som undervisningstid. Over 80 % har førstestillingskompetanse. Høsten 2015 var det registrert 34 studenter ved Campus Vesterålen og 119 i Bodø, dette tilsvarer 19,3 studenter per faglige årsverk.

Som tidligere nevnt er det mange ansatte med formelle forskningskompetanser og bakgrunn innenfor sosiologi. En av de ansatte er professor i barnevern, men har bare satt av 0,03 årsverk til undervisning. Det er imidlertid flere i fagmiljøet som har levert doktorgrader med temaer som er faglige relevante for barnevernspedagogutdanningen. Komiteen konkluderer med at fagmiljøets kompetanse er tilpasset barnevernspedagogutdanningen.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Samlet sett beskriver egenrapporten forskningskompetanse og publisering veldig bra. Det må imidlertid påpekes igjen at det særskilte og særegne for barnevernspedagogutdanningen synes å være relativt vagt representert i både fagbakgrunn, forskningskompetanser og i temaer for publikasjoner.

Under institusjonsbesøket ble det fortalt at Nord universitet fikk en ph.d i sosiologi i 2005. Båndet mellom sosialfag og sosiologi var sentralt i dette programmet. Universitetet har også ph.d i praktisk profesjonskunnskap. Nord universitet har også hatt et samarbeid med UiA og UiS som har vært veldig nyttig. Det ble fortalt at alle ansatte bidrar på en eller annen måte i forskning og i forskningsnettverk.

Som det fremgår av egenrapporten har fagmiljøet to professorstillinger, hvor den ene er lite tilknyttet utdanningen, men publiserer mye. Professoren i barnevern har primært forskningstid. På institusjonsbesøket ble det oppgitt at denne professoren har vært leder for et forskningsprosjekt, men er nå på vei inn i utdanningen igjen. Det er få som publiserer mye, og det kan gjøre fagmiljøet sårbart. Det bør arbeides med at flere publiserer, og at de som har publisert mye, tar ansvar for å bidra til andres forskning.

Det ble fortalt at universitetet sliter med å få ressursene til å strekke til for også å dekke de desentraliserte utdanningene. Når noen i fagmiljøet tas ut til prosjekter, blir det mindre tid til

undervisning. Dette anerkjenner komitéen som en allmenn utfordring som sees ved de fleste tilsvarende utdanninger. Det kom imidlertid frem under besøket at Nord universitet ikke har en strategi for å utnytte alle faglige ressurser i utdanningen, og dette er noe institusjonen bør utarbeide.

Forskningskompetansen i fagmiljøet er høy og bør være tilstrekkelig for å ivareta forskning og faglig utvikling.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- utvikle en strategi for at alle faglige ressurser benyttes både i forskning og undervisning

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i, studentene og undervisningen til gode?

Samarbeid og nettverk er meget overordnet beskrevet i egenrapporten. Det er vanskelig å gjennomskue hvilke nettverk institusjonen deltar i, og hvordan utbyttet fra disse nettverkene kommer studentene til gode.

På institusjonsbesøket ble det noe tydeligere hvilke forskningsnettverk fagmiljøet deltar i. De er blant annet med i Nordisk forskningsnettverk og sosialfagprosjektet *Ungene i svevet* som handler om overgangen mellom barn og voksen. En professor fra Nord universitet har vært prosjektleder for *Ungene i svevet* og seks andre innenfor fagmiljøet var involvert i prosjektet. Prosjektet ble fulgt opp med et implementeringsprosjekt fra 2011 til 2015.

Fagmiljøet har ofte litt individuelle internasjonale nettverk. En er med i et internasjonalt nettverk som ser på organisering av barnevern i kommuner, og Nord universitet skal starte prosjekt på dette i år som skal tas inn i undervisningen. En av de ansatte er med i prosjektet *Det nye barnevernet* og en annen har deltatt i dette prosjektet. Prosjektet skal trekkes inn i undervisningen.

De sakkyndige vil anbefale at universitetet får en oversikt over hvilke nettverk fagmiljøet deltar i, både nasjonalt og internasjonalt og utarbeider en strategi for hvordan deltagelse i disse nettverkene i større grad skal komme studentene til gode.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- få et overblikk over hvilke nettverk fagmiljøet deltar i, både nasjonalt og internasjonalt
- utarbeide en strategi for hvordan deltagelse i disse nettverkene i større grad skal komme studentene til gode

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

Institusjonen angir i egenrapporten at alle delene av studiet er sentrale siden kunnskaps- og kompetansekravene er blitt meget høye. Det er ikke mulig for komiteen å vurdere hvorvidt vi er enig, siden det ikke valgt ut noen deler av utdanningen som sentrale deler. Etter de sakkyndiges oppfatning må det være slik at rammeplanens hovedemner inngår som viktige og vesentlige deler av barnevernspedagogutdanningen. Det kan imidlertid diskuteres om alle deler av hovedemnene er like sentrale deler av dette studiet, med påfølgende krav til førstestillings-/forskerkompetanse. Universitetet må på denne bakgrunn foreta en vurdering av hvilke deler som er sentrale i studiet.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Førstestillingskompetansen blant lærerne ved barnevernspedagogutdanningen ligger langt over minstenivå, og mer enn 50 % av årsverkene utgjøres av ansatte i hovedstilling. Som vurdert over, må universitetet ta en ny vurdering av sentrale deler av studiet og sikre at det er førstestillingskompetanse i disse delene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- beskrive og begrunne hvilke deler av utdanningen som er sentrale
- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

Oversikt over samlet publikasjon for hele fagmiljøet ved sosionom- og barnevernspedagogutdanningen viser høye publikasjonspoeng. I tillegg er det publisert forskningsrapporter som også bidrar til å gjøre forskningen praksisrelevant. Ni av de ansatte har fullført en doktorgrad i løpet av de siste fem årene.

På institusjonsbesøket oppgav Nord universitet at de har forskning som er mer knyttet til barnevern enn til andre områder innen sosialt arbeid. Videre ble det fortalt at det er betydelig overlapp mellom forskningsgruppene, hvor noen forskere er med i to grupper som driver på med sosialt arbeid og barnevern. Her nevnes for eksempel et prosjekt tilknyttet NAV.

Ved besøket gav Nord universitet også uttrykk for at de til egenrapporten måtte levere ekstra dokumentasjon til NOKUT, hvor fagmiljø og forskning måtte deles på begge utdanningene. Dette er noe de aldri har gjort før, og det kan nok gi et feil bilde av fagmiljøet. Nord universitet har oppgitt at de ikke klarte å dele opp forskningen, slik at det som er lagt frem gjelder hele fagmiljøet. Det kommer likevel frem av dokumentasjonen at deler av publiseringen med relevans for barnevern, er knyttet til fagmiljøet ved barnevernspedagogutdanningen. De ansatte i fagmiljøet fortalte også at de framover vurderer å interessere seg mer for andre deler av forskningsfeltet, som for eksempel eldre, i stedet for å fokusere så sterkt på forskning innen barnevern. Det kom også frem at den nye studieplanen inkluderer aktivitetsfaget også for studiet i sosialt arbeid. Dette var tidligere forbeholdt barnevern.

Det faglige nivået bør på grunnlag av de mange formelle forskningskompetansene være tilstrekkelig i forhold til studiets innhold og nivå. Nord universitet bør fortsatt ha fokus på at alle faglige ressurser benyttes for å opprettholde et tilstrekkelig nivå på publiseringen.

Konklusjon

Ja, studiet oppfylder vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet bør:

- sikre at alle faglige ressurser benyttes for å sikre et fortsatt høyt nivå på publiseringen

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Vurdering

Praksiserfaringen blant fagmiljøet er i flere tilfeller lang, men ikke oppdatert. I tillegg har store deler av personalet sin hovedkompetanse innenfor sosiologi, men flere har likevel relevant praksiserfaring fra arbeid med barn og unge. Det ikke oppgitt i tabell for fagmiljøet hvem som følger opp studentene i praksis, men vi konkluderer likevel med at fagmiljøet har hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

På institusjonsbesøket ga Nord universitet uttrykk for at enkelte mener at det er nødvendig å hospitere for å opprettholde relevant arbeidserfaring. Fagmiljøet velger heller å delta i forskning rettet mot praksis og får kontakt med praksisfeltet på den måten. Lærerne vil også kunne trekke på studentenes erfaringer fra praksis i undervisningen. Det ble også oppgitt at det jobbes mer med praksisseminar og å fremlegge case i stedet for å ha mange forelesninger. I tillegg leies det inn timelærere fra praksisfeltet.

Studentene oppga at de i barnevernsfaget hadde rollespill tilknyttet en fylkesnemndsak, og at de opplevde dette som nyttig for å kunne omsette teorien i praksis. Det ble også fortalt at de har forelesere som gir egne eksempler fra praksisfeltet. Noen forelesere er gode på dette og andre er mer teoretiske. Studentene opplever bruk av eksempler som nyttig, spesielt i sosiologi, og det blir lettere å forstå hvordan ting foregår i et større perspektiv.

Det er ikke oppgitt hvilke kvalifikasjoner som kreves av eksterne praksisveiledere. Dette gjelder for praksis både i Norge og i utlandet.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet må:

- sikre at eksterne praksisveiledere har hensiktsmessig kompetanse og erfaring fra barnevernsfeltet

Universitetet bør:

- utforme en eksplisitt strategi for hvordan de sikrer oppdatert praksiserfaring i fagmiljøet

10.3 Samlet konklusjon

Bachelorgradsutdanningen barnevern ved Nord universitet oppfyller ikke alle de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

Universitetet må

- revidere læringsutbyttebeskrivelsene slik at det fremkommer hvilke kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanser som er særegne for en ferdig utdannet barnevernspedagog
- sørge for at det er sammenheng mellom kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i både læringsutbyttebeskrivelsene for det samlede studiet og for de enkelte emnene
- sikre at alle deskriptorene i NKR er ivaretatt i læringsutbyttebeskrivelsen
- revidere læringsutbyttebeskrivelsene for emnene
- sørge for at læringsutbyttebeskrivelser for emnene (og dermed innhold og oppbygning i undervisningen) understøtter læringsutbyttet for det samlede studiet
- bygge opp emner og pensum slik at de understøtter kunnskapene, ferdighetene og generelle kompetanser som er særegne for barnevernspedagogutdanningen
- sikre at det inngår fordypning relatert til barnevern i bacheloroppgaven
- beskrive hvordan deltidsstudiet i Vesterålen er organisert
- sikre at praksisperioden er relevant for barnevern
- styrke FoUs plass i studieopplegget, for eksempel ved å utvide bacheloroppgaven
- sørge for å justere studiets faglige innhold og oppbygning i tråd med anbefalingene i kapittel 2.3, slik at utdanningen blir bedre tilpasset praksisfeltets behov
- sikre at eksterne praksisveilederne har hensiktsmessig kompetanse og erfaring fra barnevernsfeltet

De sakkyndige har følgende råd for videreutvikling av kvaliteten i studieprogrammet:

Universitetet bør:

- sikre at endringer som gjøres i utdanningens innhold og læringsutbyttebeskrivelser også følges opp med egnede arbeids- og undervisningsformer
- sikre at eksamens- og vurderingsformene tilpasses endringer i studiets innhold og læringsutbyttebeskrivelser
- innføre systematisk dialog med avtakerfeltet for å sikre studiets relevans for praksis
- utarbeide en strategi for hvordan kunnskap fra praksisfeltet kan implementeres løpende i studieplanen og undervisningen
- sikre at nyere nasjonal og internasjonal forskning om barn og unge implementeres i pensum
- utvikle en strategi for at alle faglige ressurser benyttes både i forskning og undervisning
- få et overblikk over hvilke nettverk fagmiljøet deltar i, både nasjonalt og internasjonalt
- utarbeide en strategi for hvordan deltagelse i disse nettverkene i større grad skal komme studentene til gode
- beskrive og begrunne hvilke deler av utdanningen som er sentrale
- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet
- sikre at alle faglige ressurser benyttes for å sikre et fortsatt høyt nivå på publiseringen
- utforme en eksplisitt strategi for hvordan de sikrer oppdatert praksiserfaring i fagmiljøet

11 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudier i barnevern ved Universitetet i Stavanger

11.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Læringsutbyttet for barnevernspedagogutdanningen ved Universitetet i Stavanger er formulert som følger:

Etter fullført studium skal studenten ha oppnådd følgende mål:

Kunnskaper

- Kunnskap om teori og metode som ligger til grunn for utføringen av sosialpedagogisk og barnevernfaglig arbeid.
- Kunnskap om og forståelse for prinsippet om barnets beste som grunnleggende for barnevernspedagogens profesjonsutøvelse.
- Kunnskap om teori og metoder fra samfunnsvitenskap, jus og psykologi som danner grunnlaget for barnevernspedagogens profesjonsutøvelse.
- Kunnskap om barnevernets og barnevernspedagogens historie og samfunnsmandat.
- Kunnskap om og forståelse for betydningen av egen personlig og faglig videreutvikling.
- Kunnskap om faglig utviklingsarbeid og nye arbeidsmåter med grunnlag i forskning og annen faglig innovasjon.

Ferdigheter

- Kunne anvende forskningsbasert kunnskap i praktisk sosialpedagogisk arbeid.
- Kunne planlegge, gjennomføre, dokumentere, evaluere og kvalitetsutvikle eget arbeid.
- Kunne arbeide sosialpedagogisk på de arenaene og institusjoner hvor barn og unge oppholder seg.
- Kunne skape relasjoner til barn, unge og deres foresatte på en måte som fremmer deltakelse og medvirkning, og på den måten bidrar til positiv endring.
- Kunne bruke ulike aktiviteter i sosialpedagogisk arbeid.
- Kunne anvende juridisk og barnevernfaglig kompetanse i saksbehandling i barnevernet på en måte som ivaretar barn og unges behov og rettigheter.
- Kunne møte barn og unge og deres pårørende med respekt og empati, og se respekt og likeverd som grunnleggende forutsetninger for profesjonsutøvelse.
- Kunne kommunisere og samarbeide hensiktsmessig i konfliktfylte sammenhenger.
- Kunne arbeide med mennesker med ulike holdninger og kulturbakgrunn, og sikre forsvarlig behandling uavhengig av kulturell bakgrunn og verdistandpunkt.
- Ha oversikt over hjelpeapparatet og andre faggruppers kompetanse, og kunne anvende andres kunnskap aktivt i arbeidet med å redusere barns, unges og deres familiers sosiale problemer.

Generell kompetanse

- Kunne utøve sin profesjonskunnskap og profesjonskompetanse på en etisk forsvarlig måte.
- Kunne handle ut fra yrkesetiske retningslinjer.
- Gjennom tverrprofesjonell samarbeidslæring ha tilegnet seg kjennskap til andre profesjoners kompetanse, for å kunne gjøre aktiv bruk av egen og andres kompetanse i tverrprofesjonelt samarbeid.
- Ha kjennskap til hovedmål og virkemidler i politikk som gjelder barn, unge og deres familier og kunne vurdere disse kritisk.

Vurdering

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) og har lagt til grunn at alle kulepunktene i NKR skal ivaretas i en beskrivelse. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser, og alle studier skal ha fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelser med utgangspunkt i NKR. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR.

Læringsutbyttebeskrivelsene er i hovedsak beskrevet i henhold til NKR, men det er flere ting som kan bemerkes. Læringsutbyttebeskrivelsene under kunnskap er noe overordnet beskrevet, og flere av de nivåbestemmende begrepene fra NKR er ikke benyttet. For eksempel er «kunnskap om» benyttet i stedet for «bred kunnskap» og «kjenne til» fra NKR. Det kan derfor være vanskelig å vurdere hvilket nivå av kunnskaper kandidatene skal sitte igjen med etter endt studium. Under generell kompetanse savner vi beskrivelser som dekker nytenking og innovasjonsprosesser, samt det å kunne formidle sentralt fagstoff gjennom ulike uttrykksformer.

Enkelte steder er det ikke umiddelbar sammenheng mellom hva kandidatene skal ha kunnskap om, og hva de skal ha ferdigheter og generell kompetanse i. Denne sammenhengen – eller mangel på sådan – må også sees i sammenheng med innhold i pensum, som naturlig nok må motsvare så vel kunnskap som ferdigheter og kompetanse.

Generelt sett er særlig de generelle kompetansene noe vagt beskrevet. Dette gjelder både måten læringsutbyttene er formulert, og manglende fagspesifisering. For eksempel kunne læringsutbyttebeskrivelsen under generell kompetanse tilhøre et hvilket som helst bachelorprogram med unntak av den siste beskrivelsen som trekker inn «barn, unge og deres familier». I den andre enden av skalaen er det under kategorien ferdigheter svært mange kulepunkt, som går ganske i detalj på hva kandidatene skal kunne. Beskrivelsene blir derfor på den ene siden mer detaljerte og samtidig på den andre siden ganske generelle. Utfordringen her er å lage egne læringsutbyttebeskrivelser hvor en kan kjenne igjen bachelorgradsnivået, og som er passe generelle og har klar referanse til barnevern.

Under ferdigheter står det at kandidaten skal ha «oversikt over hjelpeapparatet og andre faggruppers kompetanse, og kunne anvende andres kunnskap aktivt i arbeidet med å redusere barns, unges og deres familiers sosiale problemer». Dette følges opp i tredje kulepunkt under generell kompetanse som sier at kandidaten «gjennom tverrprofesjonell samarbeidslæring ha tilegnet seg kjennskap til andre profesjoners kompetanse, for å kunne gjøre aktiv bruk av egen og andres kompetanse i tverrprofesjonelt samarbeid». Med disse formuleringene understrekes både barnevernspedagogenes behov for en grundig kjennskap til hjelpeapparatet som helhet og nødvendigheten av kunnskap om tverrprofesjonelt samarbeid. Det er positivt at universitetet her trekker frem kompetanse om

tverrprofesjonelt samarbeid, men det kan spørres om formuleringene blir litt diffuse. Det er ikke nok å bare kjenne til det samlede hjelpeapparatet og andre faggruppers kompetanse. Studentene må også få kjennskap til forskningsbasert kunnskap om tverrprofesjonelt samarbeid og benytte denne kunnskapen for å utvikle ferdigheter og generell kompetanse.

Flere steder er også både ferdigheter og generelle kompetanser noe verdiladet og lite konkret beskrevet. Læringsutbyttebeskrivelsene bør ikke inneholde verdiladete formuleringer, men beskrive en kunnskapsbasert yrkesutøvelse.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet må:

- gjennomarbeide læringsutbyttebeskrivelsene og sette fokus på (1) innhold i læringsutbyttebeskrivelsene (særlig pensum i relasjonskunnskap og ferdigheter og generell kompetanse tilknyttet relasjoner) og (2) sammenheng mellom kunnskap, ferdighet og kompetanse
- benytte de nivåbestemmende begrepene i NKR

Universitetet bør:

- unngå verdiladete formuleringer i læringsutbyttebeskrivelsen

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Vurdering

Gir studiets innhold og oppbygging grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Utdanningen er bygd opp av syv emner, hvor barns utvikling, oppvekstmiljøer, sosialpedagogisk arbeid og velferdssamfunnstemaer er sentrale. De fleste institusjonene som tilbyr bachelorgradsprogram i barnevernspedagogikk har valgt å organisere studiet i større bolker som går på tvers av emneområdene i rammeplanen. Planen for studiet kan dermed fremstilles som en matrise hvor elementer fra rammeplanens temaområder finnes igjen i ulike emnekurs. Dette gjelder også Universitetet i Stavanger. Vi finner at det er en logisk oppbygging og tydelig progresjon i studieløpet på overordnet nivå. Vi har imidlertid flere kommentarer som går mer i detalj på emnenivå.

Under besøket ble det reflektert rundt og begrunnet hvorfor forskningsmetodikk først introduseres i tilknytning til bacheloroppgaven i sjette og siste semester. Det var flere vesentlige grunner til dette, og fagmiljøet er klar over dilemmaet mellom når studentene er klare for forskningsmetode, og det at de skal bruke det i løpet av studiet til å tilegne seg forskningsbasert kunnskap. Det fremheves at forskningsmetodikk i løpet av studiet inngår mer implisitt, for eksempel i saksbehandlingsemnet som inneholder metodekunnskap (kvalitativ og kvantitativ data). De sakkyndige har ingen kommentarer til

denne redegjørelsen, men oppfordrer UiS til å kontinuerlig være bevisst dilemmaet og søke best mulig løsning for studentene.

Videre er det vanskelig å se ut fra pensum om det undervises i og arbeides med konkrete metoder for så vel observasjon og analyse som for handling. Det kan være problematisk, da det ofte er i sammenheng mellom beskrivelse, analyse og handlinger at det er vanskeligheter i praksis.

Det tverrprofesjonelle samarbeidet er fraværende i pensum, hvilket er påfallende i og med at det er noe institusjonen sier man arbeider eksplisitt med. Det kan da også settes spørsmålstegn ved om læringsutbyttet knyttet til tverrprofesjonelt samarbeid vil kunne oppnås.

I emnebeskrivelser og tilhørende pensum er det et manglende fokus på resiliensforskning og kompleksiteten i vurderingen av utsatthet. Hvordan skapes og konstitueres utsatthet hos barn og familie, og hva skal til for å komme ut av denne utsattheten igjen? Dette er viktige temaer som burde vært dekket i barnevernspedagogutdanningen.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

Det er sammenheng mellom det overordnede læringsutbyttet og det spesifikke læringsutbyttet på emnenivå. På emnenivå blir beskrivelsene mer konkrete, men de er til dels svært detaljerte. For eksempel består femte semester av et semesteremne kalt *Sosialpedagogisk arbeid i og utenfor institusjon*. Det er formulert hele 25 punkter under læringsutbyttebeskrivelsen for dette emnet. Også andre emner har veldig mange punkter under læringsutbyttebeskrivelsene.

UiS bør vurdere endringer i læringsutbyttene for emnene slik at de understøtter læringsutbyttet for det samlede studiet når det er blitt revidert.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- gjøre en gjennomgang av pensum på utvalgte moduler i henhold til vurderingen som er gjort over, og justere læringsutbyttebeskrivelsene etter dette
- vurdere endringer i læringsutbyttebeskrivelser for emnene (og dermed innhold og oppbygning i undervisningen) slik at de understøtter læringsutbyttet for det samlede studiet når det er blitt revidert

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring, og gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Universitetet gjennomgår i egenrapporten hvilke ulike undervisningsformer som er knyttet til det enkelte emnet. Forelesninger, gruppearbeid og selvstudium er gjennomgående undervisningsformer. Det benyttes også presentasjoner, feltarbeid, seminarer, praksis osv. som undervisningsformer. Denne måten å beskrive emnekursenes ulike undervisningsformer på ser svært relevant ut, og det er en sammenheng mellom de ulike emnene, læringsutbyttet og undervisningsformene. Beskrivelsen av innholdet i bacheloroppgaven bærer preg av å være generell på tvers av utdannelse, og det er ikke mulig å se hvordan det særlig barnevernsspesifikke kommer i spill her.

UiS burde uansett ta en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer etter revidering av både overordnet læringsutbytte og læringsutbytter på emnenivå for å påse at de opprinnelige valgte arbeids- og undervisningsformene fremdeles er egnet til å sikre at studentene oppnår læringsutbyttet for studiet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- sikre at det særlig barnevernsspesifikke blir et omdreiningspunkt i bachelorprosjektet
- gjøre en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer, og vurdere om disse skal justeres med utgangspunkt i reviderte læringsutbytter på både emne- og overordnet nivå

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring, og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

Studiet er inndelt i syv emner. Fire av dem avsluttes med en skriftlig skoleeksamen på seks timer. To av dem avsluttes med en sju dagers hjemmeeksamen. En av disse suppleres med en flervalgsprøve som studenten må bestå, men som ikke har konsekvenser for karakteren for øvrig. I praksis er det en løpende vurdering av studentenes evne til å utføre oppgaver i møtet med brukerne. Eksamen i sjette semester utgjøres av bacheloroppgaven, som er individuell.

Universitetet er i gang med en omfattende digitalisering av eksamen. I denne 'pakken' ligger også kontroll mot plagiat. Universitetet mener de har større utfordringer når det gjelder å skape variasjon i vurderingsformer enn når det gjelder å skape variasjon i undervisningsformer.

Eksamensordninger og andre vurderingsformer ser ut til å støtte opp om studentenes læring og egner seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet. Det er imidlertid mulig å tenke seg et noe større mangfold når det gjelder individuelle eksamensformer, ikke minst muntlig eksamen. Dette kunne for eksempel kombineres med gruppeorienterte arbeidskrav i et av emnene under tema sosialt arbeid.

UiS burde uansett ta en gjennomgang av eksamensordninger og andre vurderingsformer etter revidering av både overordnet læringsutbytte og læringsutbytte på emnenivå, for å påse om de opprinnelige valgte eksamensordninger og andre vurderingsformer fremdeles er egnet til å sikre at studentene oppnår læringsutbyttet for studiet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- vurdere om skriftlige skoleeksamener kan erstattes av ulike måter å prøve den enkeltes kunnskaper og ferdigheter
- ta en gjennomgang av eksamens- og vurderingsformer og vurdere om disse skal justeres med utgangspunkt i reviderte læringsutbytter på både emne- og overordnet nivå

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

Det foregår for tiden en større diskusjon om hvordan en kan få til et bedre samspill mellom praksisfeltet, utdanningsfeltet, forskning og brukere av velferdstjenester. Fra Norges Forskningsråds side legges det for eksempel økt vekt på samarbeid med brukere og praksis i tildeling av forskningsmidler. Det kan være spenninger her, men det er også viktig å understreke at for eksempel kontakten med forskningen både må bidra til et faglig nivå som kan forberede studentene for videre studier, samtidig som den skal gi studentene relevant kunnskap for å delta i faglig utviklingsarbeid på sin lokale arbeidsplass.

I egenrapporten sier Universitetet i Stavanger at de gjennomfører jevnlig kandidatundersøkelser og dessuten har mye kontakt med praksisfeltet og er opptatt av å ha både formell og uformell kontakt med fagpersoner i feltet. Praksisoppfølgingen av studentene er en viktig arena for kontakt med praksisfeltet. Det er et fåtall av institusjonene som oppgir at de har en systematisk innhenting av informasjon fra kandidater slik Universitetet i Stavanger gjør. Vi oppfordrer imidlertid til at

innhenting av informasjon fra avtakere systematisk benyttes til å gjøre nødvendige endringer i studiet.

Bachelorgradsutdanningen skal imidlertid ikke bare forberede studentene for arbeid med barnevernsrelaterte problemer innenfor ulike deler av velferdsstatens hjelpeapparat. Den skal også gi grunnlag for videre studer på masternivå, eller mere klinisk/praksis-orienterte videreutdanninger. Universitetet i Stavanger påpeker at studiet kvalifiserer til sosialfaglige og tverrfaglige masterstudier, og at de tilbyr sammenhengende løp som kan avsluttes med en ph.d i samfunnsvitenskap (med sosialfaglig spesialisering). I samtalen med representanter for universitetet påpeker de videre at pensum har et stort innslag av artikler, særlig på slutten av studiet. En gjennomgang av pensum viser imidlertid en ganske begrenset bruk av artikler og engelskspråklig forskningslitteratur.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

En generell kritikk mot barnevernspedagogutdanningene er at de er for lite relevante for praksis. Men i den diskusjonen kan det hende at praksisfeltet har urealistiske forventninger til hva det er mulig å lære i et profesjonsorientert bachelorprogram. Det er et komplisert spørsmål hva en kan forvente av en nyutdannet bachelorkandidat og hva de må lære på arbeidsplassen. Dette er ikke en ny diskusjon, men den utfordres stadig. Arbeidsfeltet kan ønske seg veldig spesifikke metoder. Fagmiljøet på universitetet mener at dette ikke er utdanningens ansvar, en vurdering vi deler. Opplæringen i spesifikke programmer eller metoder må være arbeidsplassens ansvar, mens kandidatene må ha kunnskap, ferdigheter og kompetanse som gjør at de kan tilegne seg og forholde seg kritisk til ulike metodiske tilnærminger.

Universitetet i Stavanger har innført en egen NAV-uke i studiet, både i sosionomutdanningen og i barnevernspedagogutdanningen. Barnevern og NAV er de to største arbeidsfeltene. Dette er en god måte å formidle konkret kunnskap om et av de viktigste arbeidsfeltene for yrkesgruppa. Samtidig skal den barnevernsfaglige kompetansen være sektorovergripende. Universitetet sier at de i undervisningsopplegget prøver å ha noe som er sektorspesifikt, samtidig som det også er sektorovergripende. De sender studenter ut i feltarbeid og lager intervjuer tidlig i første semester, slik at studentene får en opplevelse av hvor nyansert og bredt det barnevernsfaglige fagområdet er.

Universitetet påpeker at fagmiljøet har mange kontaktpunkter mot praksis, både i form av gjesteforelesere og som del av ulike diskusjonsforum. Praksislærere er inne på universitetet i to dager om høsten. Praksis er lagt i semester fire, midt i studiet. Mange studenter skriver bacheloroppgaven i tema som er relatert til hvor man har vært i praksis. Forskningsarbeidet gir også god kontakt med praksisfeltet, og flere forskningsprosjekt er gjennomført i samarbeid med praksisfeltet. Systematikken i denne kontakten er ikke tydelig i universitetets egenpresentasjon. Koblingen mellom forskning og praksis kunne vært tydeligere, se for øvrig punkt 1.4.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- vurdere mulighetene for et mer systematisk samarbeid med praksisfeltet lokalt, ikke minst når det gjelder lokalt fagutviklingsarbeid
- sikre at informasjon som innhentes fra avtakere benyttes til å gjøre nødvendige endringer i studiet

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

Det angis i egenrapporten at nyere forskning løpende oppdateres i pensum. Det er allikevel vanskelig for de sakkyndige å gjennomskue hvor stor andel av litteraturen som er forskningsbasert. På grunnlag av de innsendte pensumlister synes det ikke å være vitenskapelige forskningsartikler på pensum.

Koplingen til forskning og tilpassing til studiets nivå og egenart er ikke beskrevet tilstrekkelig grad i egenrapporten. Det er derfor vanskelig å vurdere den egentlige koplingen til forskning og utviklingsarbeid, og vi vil etterlyse en mer bevisst holdning til hvordan forskning og utviklingsarbeid kan kobles til undervisningen for å bidra til å øke kvaliteten i utdanningen.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- oppdatere pensum med vitenskapelige artikler som er relevante for studiets nivå og egenart

11.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse er tilpasset studiet?

I følge tabellen i egenrapporten er det syv ansatte med førstestillingskompetanse knyttet til bachelorstudiet. Av disse er det flere som har bakgrunn som barnevernspedagog og andre relevante fagbakgrunner for barnevernsutdanningen slik som psykologi, spesialpedagogikk og spesialisering innen barnevernsfeltet med temaer som etniske minoriteter, barn og skole, rus og kommunikasjon med barn av rusmisbrukere, ungdom og institusjoner etc. Det er fire universitetslektorer, og en av disse har juridisk kompetanse. Universitetet presenterer også en lang liste med timelærere fra praksisfeltet. Disse har med et par unntak svært få timer undervisning, men kan allikevel være viktige for å skape kontakt med praksisfeltet. Blant de fast ansatte er det mange hvis erfaring fra praksisfeltet ligger en del år tilbake i tid. Den faglige sammensetningen ser for øvrig relevant ut. Det er totalt 9,33 faglige årsverk og 337 studenter (tall fra høsten 2015), noe som gir et forholdstall på 36 studenter per faglige årsverk. Dette er langt høyere enn ved de andre barnevernspedagogutdanningene. I likhet med flere andre institusjoner, har UiS felles fagmiljø for sosionom og barnevernspedagogutdanningen og noen ansatte bidrar i begge utdanninger. Det stilles imidlertid krav om at fagmiljøet for den enkelte utdanningen skal kunne dokumentere at sammensetning, størrelse og samlede kompetanse og er tilpasset studiet og at det er tilstrekkelig for å ivareta både undervisning, veiledning og FoU arbeid. Komiteen mener at UiS bør tilføre utdanningen økte ressurser i form av flere årsverk.

Vi har merket oss at UiS har oppgitt at det siden innrapporteringen ansatt flere nye førstekompetente, i tillegg til at det er gitt kompetanseopptrykk til professor og førstelektor blant eksisterende personale. Komiteens vurderinger er imidlertid basert på mottatt tabell for fagmiljøet ved barnevernspedagogutdanningen.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse er tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

I utgangspunktet burde fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse være mer enn tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige utviklingsarbeid som forventes av et fagmiljø tilknyttet en bachelorgradsutdanning. Fagmiljøet opplyser også i egenrapporten at de deltar i en rekke aktuelle forskningsprosjekt. Det fremgår ikke hva det forskes på, eller hvorvidt forskningen er tilpasset og relevant for studiet. Dette skaper et litt usikkert grunnlag for å vurdere om den samlede kompetansen kan dekke studiet i bredden, særlig på grunn av de lave publikasjonstillene (se vurderingen av fagmiljøets forskning og utviklingsarbeid nedenfor).

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- tilføre utdanningen økte ressurser
- utarbeide en oversikt over hva det forskes på, og sikre at forskningen er relevant for barnevernspedagogutdanningen

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i, studentene og undervisningen til gode?

Samarbeid og nettverk er vagt beskrevet i egenrapporten. Der beskrives primært studentenes muligheter for internasjonalisering og utveksling – og ikke undervisernes. Det er derfor ikke mulig å se ut fra det skriftlige materialet om, og i så fall hvilke, nasjonale og internasjonale nettverk underviserne deltar i – eller hvordan denne deltakelsen potensielt kommer studentene til gode.

Under institusjonsbesøket ga institusjonen uttrykk for at de har mange nettverk knyttet til forskning, og få nettverk knyttet til undervisning. Fagmiljøet nevner også utfordringer med å skaffe nettverk, da mange i fagmiljøet er godt voksne når de får førstestillingskompetanse, og har kort tid igjen før pensjonsalder. Det nevnes i tillegg mange personlige nettverk, som dog ikke er tatt med, selv om det er klart at individuelle nettverk også kan være en berikelse for utdanningen.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- beskrive hvilke nettverk nasjonalt og internasjonalt som fagmiljøet er en del av (eller som miljøet har planer om å bli en del av)
- beskrive hvordan fagmiljøet deltar aktivt i dem (eller hvordan miljøet har tenkt å delta aktivt)
- beskrive hvordan nasjonale og internasjonale nettverk kommer studentene til gode

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

Institusjonen angir i egenrapporten at det er vanskelig å si hva som er de sentrale delene av studiet. På institusjonsbesøket gir fagmiljøet uttrykk for at dette henger sammen med at man ikke har en klar profil, men mer er en grunnutdanning som skal gi en bredde heller enn spissing. Samtidig mener de at studiet er en utdanning som det hadde vært veldig spennende å få til en profilering på.

Studentrepresentanten savner ikke en spissing, det var den brede grunnutdanningen som tiltalte henne.

All den tid institusjonen selv ikke har identifisert hva som ansees som sentrale deler av utdanningen, er det vanskelig for de sakkyndige å vurdere hvorvidt vi er enige i institusjonens fortolkning.

Universitetet må selv definere og begrunne hvilke deler som er sentrale og dermed krever førstestillings-/forskerkompetanse.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Det er ikke oppgitt hva som er sentrale deler av studiet eller hvem som underviser i hvilke temaer, og de sakkyndige kan derfor ikke vurdere dette.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet må:

- identifisere og begrunne hva som er sentrale deler av studiet
- angi hvem som underviser i de ulike emnene
- sikre at det er førstestillingskompetente i de sentrale delene av studiet
- sikre at barnevernspedagogutdanningen har egne sentrale deler, som ikke nødvendigvis kan deles med sosionomutdanningen – og som kanskje nettopp skal skilles fra denne – særlig når man anlegger et generalistperspektiv på utdanningen

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

Det er generelt sett satt av tilstrekkelig tid til forskning for vitenskapelig ansatte i tilknytning til programmet. Dette tatt i betraktning, sammen med det faktum at fagmiljøet har tilstrekkelig forskningskompetanse, må det vurderes at antall publikasjoner er kritisk lavt slik det fremkommer av egenrapporten. Vi noterer oss at det, jf. den ettersendte utskriften fra CRISStin, blir brukt mye krefter på å skrive avisartikler. Det er flere bidrag til fagbøker og faglige tidsskrifter, som det ikke er mulig for komiteen å nivåplassere. Vi noterer også at det ut fra den samme utskriften fremgår at det er meget få artikler som er publisert i vitenskapelige tidsskrifter. Sammenstilt med den opprinnelige oversikt over publikasjoner er det et sammenfallende bilde av for få vitenskapelige produksjoner. På tilsynsmøtet gav instituttleder uttrykk for at barnevernsmiljøet nok kom spesielt dårlig ut i oversiktene, da de aller fleste som bidrar med barnevernsrelatert forskning nå kun har sin forskning registrert i tilknytning til sosionomprogrammet. UiS oppgir at de har et stort sosialfaglig undervisnings- og forskningsmiljø og et av landets sterkeste fagmiljøer innen sosialpedagogikk, noe som er et viktig faglig fundament for barnevernspedagogutdanningen. Dette gjenspeiles imidlertid ikke i mottatt dokumentasjon. Den sakkyndige komiteen er av den oppfatning at dokumentasjonen viser manglende forskningsproduksjon blant fagmiljøet tilknyttet barnevernspedagogutdanningen. Det kommer heller ikke frem av egenrapporten hva det forskes på, eller hvordan dette er relevant for barnevernsutdanningen. Dette skaper usikkerhet om hvorvidt forskningen er tilpasset og relevant for studiet. Fagmiljøets forskningskompetanse tatt i betraktning, burde UiS kunne vise til barnevernsrelatert forskning som er relevant for studiets nivå og innhold. Dette kan vi ikke se at egenrapporten viser, og vi kan derfor ikke godkjenne dette kravet.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet må:

- angi forskningstema, eller alternativt organisere forskningen tematisk, slik at det sikres at den har relevans for barnevern

Universitetet bør:

- publisere mer av vitenskapelig karakter og sikre at tilgjengelig vitenskapelig pensum er oppgitt og relevant for utdanningens egenart

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Vurdering

I den dokumentasjon komiteen har hatt til rådighet, er den nyeste konkrete praksiserfaringen fra 2005. Mange har imidlertid småjobber eller jobber frivillig ute i praksisfeltet, for eksempel i fylkesnemnda, barnevernsvakten og Røde Kors.

På besøket ved institusjonen blir det opplyst at det ikke er noe formelt system for kontakt med praksisfeltet som fagmiljøet er kjent med, men at det er kontakt gjennom praksisoppfølgingen og gjennom samarbeidsforum med praksisfeltet. Det finnes også andre kontaktflater, men dette er i hovedsak tilfeldige og ikke systematiserte kontakter. Fagmiljøet selv mener de har mye både formell og uformell kontakt med praksisfeltet som gir verdifull informasjon. Man får også mye tilbake ved undervisning/seminar hos praksisinstitusjoner.

Det vurderes at praksiskompetansen er et potensielt utviklingsområde for barnevernspedagogmiljøet ved UiS, og at utvikling er nødvendig for å komme opp på et nivå som er akseptabelt i henhold til kravene i studietilsynsforskriften. De sakkyndige er klar over at det er en utfordring å ha nylig og relevant praksiserfaring samtidig med den formelle forskningskompetansen. Det krever nyteknning av måter for hvordan man kan tilegne seg praksisviten og erfaring.

Vi kan ikke se at det er oppgitt hvilke krav som stilles til eksterne praksisveiledere kompetanse. Krav om relevant utdanning og yrkeserfaring er svært viktig for å sikre god veiledning av studentene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- sikre at eksterne praksisveiledere har relevant kompetanse og erfaring

Universitetet bør:

- arbeide mer systematisk med å sikre en praksisrelevant erfaring for studiets undervisere
- overveie mer systematisk utveksling med f.eks. praksis for de underviserne som ikke bedriver praksisnær forskning eller arbeider i praksisfeltet

11.3 Samlet konklusjon

Bachelorgradsutdanningen barnevern ved Universitet i Stavanger oppfyller ikke alle de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- gjennomarbeide læringsutbyttebeskrivelsene og sette fokus på (1) innhold i læringsutbyttebeskrivelsene (særlig pensum i relasjonskunnskap og ferdigheter og generell kompetanse tilknyttet relasjoner) og (2) sammenheng mellom kunnskap, ferdighet og kompetanse
- benytte de nivåbestemmende begrepene i NKR
- oppdatere pensum med vitenskapelige artikler som er relevante for studiets nivå og egenart
- beskrive hvilke nettverk nasjonalt og internasjonalt som fagmiljøet er en del av (eller som miljøet har planer om å bli en del av)
- beskrive hvordan fagmiljøet deltar aktivt i dem (eller hvordan miljøet har tenkt å delta aktivt)
- beskrive hvordan nasjonale og internasjonale nettverk kommer studentene til gode
- identifisere og begrunne hva som er sentrale deler av studiet
- angi hvem som underviser i de ulike emnene
- sikre at det er førstestillingskompetente i de sentrale delene av studiet
- sikre at barnevernspedagogutdanningen har egne sentrale deler, som ikke nødvendigvis kan deles med sosionomutdanningen – og som kanskje nettopp skal skilles fra denne – særlig når man anlegger et generalistperspektiv på utdanningen
- angi forskningstema, eller alternativt organisere forskningen tematisk, slik at det sikres at den har relevans for barnevern
- sikre at eksterne praksisveiledere har relevant kompetanse og erfaring

De sakkyndige har følgende råd for videreutvikling av kvaliteten i studieprogrammet:

Universitetet bør:

- unngå verdiladete formuleringer i læringsutbyttebeskrivelsen
- gjøre en gjennomgang av pensum på utvalgte moduler i henhold til vurderingen som er gjort over, og justere læringsutbyttebeskrivelsene etter dette
- vurdere endringer i læringsutbyttebeskrivelser for emnene (og dermed innhold og oppbygning i undervisningen) slik at de understøtter læringsutbyttet for det samlede studiet når det er blitt revidert
- sikre at det særlig barnevernsspesifikke blir et omdreiningspunkt i bachelorprosjektet
- gjøre en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer, og vurdere om disse skal justeres med utgangspunkt i reviderte læringsutbytter på både emne- og overordnet nivå
- vurdere om skriftlige skoleeksamener kan erstattes av ulike måter å prøve den enkeltes kunnskaper og ferdigheter
- ta en gjennomgang av eksamens- og vurderingsformer og vurdere om disse skal justeres med utgangspunkt i reviderte læringsutbytter på både emne- og overordnet nivå
- vurdere mulighetene for et mer systematisk samarbeid med praksisfeltet lokalt, ikke minst når det gjelder lokalt fagutviklingsarbeid

- sikre at informasjon som innhentes fra avtakere benyttes til å gjøre nødvendige endringer i studiet
- tilføre utdanningen økte ressurser
- utarbeide en oversikt over hva det forskes på, og sikre at forskningen er relevant for barnevernspedagogutdanningen
- publisere mer av vitenskapelig karakter og sikre at tilgjengelig vitenskapelig pensum er oppgitt og relevant for utdanningens egenart
- arbeide mer systematisk med å sikre en praksisrelevant erfaring for studiets undervisere
- overveie mer systematisk utveksling med f.eks. praksis for de underviserne som ikke bedriver praksisnær forskning eller arbeider i praksisfeltet

12 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudier i barnevern ved UiT Norges arktiske universitet, campus Alta, Tromsø og Kirkenes

UiT tilbyr bachelor i barnevern på heltid ved campus Alta og på deltid ved campus Tromsø og Kirkenes. Det er levert én egenrapport for deltidsstudiet og én for heltidsstudiet. Samlet læringsutbytte er likt for hel- og deltidsstudiene og vi har valgt å gjøre en samlet vurdering av disse studiene. UiT ble fusjonert med høgskolen i Harstad 1. januar 2016, og det er utarbeidet en egen vurdering for barnevernspedagogutdanningen ved campus Harstad.

12.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Samlet læringsutbytte for bachelor i barnevern ved UiT:

Kunnskap

- om profesjonens historie, verdigrunnlag og yrkesetiske utfordringer
- om ulike teorier og arbeidsmetoder forankret i gjeldene lov og rammeverk, for utøvelse av sosialpedagogisk arbeid
- om minoritets- og majoritetsperspektivet i nordområdene med fokus på livsformer knyttet til urfolk, nasjonale minoriteter og nye etniske minoriteter
- om marginaliserende og ekskluderende mekanismer i samfunnet som hindrer deltakelse i alminnelig samfunnsliv
- om barn og unges utvikling og læring og hva som fremmer og hemmer gode oppvekstvilkår

Ferdigheter

- kan samhandle med barn og unge, samarbeidspartnere og mennesker med ulike verdier og livsoppfatninger og aktivt reflektere over egen utøvelse av yrkesrolle og praksis
- kan utrede og analysere sosiale situasjoner/problemer fra ulike teoretiske perspektiver
- kan utøve skjønn med faglige begrunnelser for de valg og beslutninger som tas angående arbeidsmåter i samarbeid med enkeltpersoner, familier, grupper og nettverk

Generell kompetanse

Ved fullført studium forutsettes at kandidaten

- har innsikt i eget kunnskapsgrunnlag, verdier, og holdninger og har forståelse for betydningen av egen personlig og faglig videreutvikling for utøvelse av rollen som sosialarbeider/barnevernspedagog
- har analytisk kompetanse og kan reflektere kritisk over marginaliseringsprosesser, mangfold og maktforhold i samfunn og egen yrkesutøvelse

- kan arbeide i relasjoner preget av krysspess og interessekonflikter og håndtere konflikter med respekt og forståelse for brukernes interesser
- kan være premissleverandør for beslutninger i hjelpeapparatet og overfor politiske myndigheter
- kan planlegge, iverksette, dokumentere og evaluere tiltak for å løse sosiale problemer på individ-, gruppe- og samfunnsnivå
- kan anvende ulike uttrykksformer og aktiviteter som fremmer kreativ og frigjørende tenkning, mestring og utvikling
- kan arbeide systematisk med risikoutsatte barn, unge og deres pårørende i ulike sammenhenger

Vurdering

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) og har lagt til grunn at alle kulepunktene/deskriptorene i NKR skal inngå i en beskrivelse. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser, og alle studier skal ha fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelser med utgangspunkt i NKR. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR.

Læringsutbyttebeskrivelsene er formulert slik at det er vanskelig å kjenne igjen beskrivelsen av bachelornivået slik det er formulert i NKR. Måten beskrivelsene er formulert på gjør det vanskelig å vurdere om omfanget, innholdet og nivået er i overensstemmelse med NKR.

Det er vanskelig å vurdere nivået på kompetansen som studentene sitter igjen med da de nivåbestemmende begrepene under kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kunnskap i NKR i stor grad mangler i UiTs beskrivelser. Nivåbestemmende begreper er for eksempel «bred kunnskap», «kan anvende» og «kan beherske».

Mange av kulepunktene/deskriptorene fra NKR mangler, spesielt under kategoriene kunnskap og ferdighet. Dette gjelder for eksempel kunnskapene «kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet», «kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet» og ferdighetene «kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling» og «kan beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer». Under kategorien generell kompetanse inngår noen av kulepunktene fra NKR, men vi savner blant annet «kjenner til nytenking og innovasjonsprosesser».

UiT må også sikre at det er god sammenheng mellom kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, slik at det er tydelig hvilke kunnskaper som ligger til grunn for utvikling av ferdigheter og generell kompetanse og at det sees en tydelig progresjon i læringsutbyttet.

Det er positivt at universitetet vektlegger minoritets- og majoritetsperspektiver og marginalisering og ekskludering. Med disse punktene kommer også UiT sin særegne profil fram i læringsutbyttebeskrivelsene. Det faglige innholdet i læringsutbyttet er relevant for barnevernspedagogutdanningen, men som påpekt tidligere, er det flere viktige læringsutbytter som savnes for at en skal kunne se at dette er en bachelorutdanning.

Komiteen savner en klarere barnevernsfaglig profil, f.eks. knyttet til forsknings- og kunnskapsfronten i forhold til barns utvikling, og ny kunnskap om enkelte barns særlige sårbarhet så vel som motstandskraft. Det har de senere årene vært utviklet nye former for intervensjoner i forhold til barns alder- og livsfaser, hvor nyere kunnskap og barns utvikling er grunnleggende. Nettopp denne utviklingen understreker betydning av nærhet mellom faglig kunnskap, forskning og praksis, både ved at praksis hviler på kunnskap, og ved at systematisert praksis i stadig økende grad utvikles gjennom forskning.

Studieplaner og fagplaner har rimelig nok en generell form, men det kreves en grad av presisjon for å kunne vurdere om studiet i praksis evner å realisere kravene til læringsutbytte. Studieplaner må også forstås som lærestedets kontrakt med studentene, og med omverdenen som en beskrivelse av den kompetanse en kan forvente av ferdig utdannede kandidater.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- utforme læringsutbyttebeskrivelse som ivaretar kulepunkter i NKR og tydeliggjøre kunnskapsnivået (nivå 6)
- sikre at det er en god sammenheng mellom det studentene skal kunne, de ferdigheter som skal trenes og de kompetanser som skal erverves, og at dette beskrives på en tydelig måte
- sikre en tydeligere barnefaglig profil, slik at det særegne ved barnevernsarbeid gjøres tydelig for studentene

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Vurdering

Gir studiets innhold og oppbygging grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Deltidsstudiene går over fire år med emner på 45 studiepoeng per år, mens heltidsstudiet er organisert med emner på 30 studiepoeng per semester. Alle emner er tverrfaglige og første året starter med innføring samfunnsfaglige emner og det barnevernspedagogisk yrkesfeltet. Deretter følger sosialpedagogisk arbeid i praksis, sosialpedagogisk endringsarbeid, makt og mobilisering i barne- og ungdomsarbeid og kritisk refleksjon og faglig fordypning. Egenrapporten gir en god og detaljert beskrivelse av studiets oppbygging og utvikling.

I begge studieplaner er det satt inn læringsutbytte per semester/emne. Læringsutbyttet er ikke delt inn kategoriene kunnskap, ferdighet og generell kompetanse. Det er heller ikke utformet et samlet læringsutbytte for emnet, beskrivelsene er delt inn under de ulike fagene som inngår i emnet. Det er stort sett oppgitt hvilke kunnskaper studentene skal ha, ferdigheter og generell kompetanse er nesten fraværende i beskrivelsene. Dette gjør det vanskelig å forstå sammenhengen mellom fagene som inngår i emnet og hvordan kunnskap i de ulike fagene leder frem til ulike ferdigheter og generelle

kompetanser. På institusjonsbesøket ble det oppgitt at fagmiljøet har ventet på fusjonen og at det nå skal lages mindre emner og tydeligere læringsutbytter for emnene. Dette er positivt og nødvendig for å sikre god sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

I og med at det må gjøres omfattende endringer i det totale læringsutbyttet for studiet, er det vanskelig å vurdere sammenhengen mellom dette og læringsutbyttene for emnene. Ut fra læringsutbyttene for emnene er det også vanskelig å se hvilke ferdigheter og generell kompetanse studentene skal oppnå etter fullførte emner. UiT må revidere læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå slik at de er i overensstemmelse med reviderte beskrivelser for studieprogrammet som helhet.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet må:

- revidere læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå slik at de er i overensstemmelse med reviderte beskrivelser for studieprogrammet som helhet

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring, og gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Egenrapporten gir en utdypende beskrivelse av undervisnings- og arbeidsformer semester for semester. Beskrivelsene uttrykker høy grad av refleksjon over undervisningsformer og forholdet mellom undervisnings- og arbeidsformer og læringsutbytte. Samtalene ga også et bilde av en aktiv utvikling av emner og læringsformer tilpasset kravene til læringsutbytte, og det ble oppgitt at det skal arbeides mer med å tydeliggjøre hvordan arbeids- og undervisningsformer tilpasses læringsutbyttebeskrivelsen, noe vi ser som er svært positivt.

Deltidstudiet framtrer som tilpasset både faglig utvikling og deltidsstudentenes behov på en god måte. I samtalene kom det frem at det for deltidsstudiet er lagt inn en prosjektoppgave knyttet til forebyggende barnevern det andre året. Dette er en form for observasjonspraksis hvor studentene arbeider i grupper og gjør intervjuer i praksisfeltet. Det ble opplyst at dette også skal tas inn i heltidsutdanningen, noe vi ser som positivt.

Praksisperioden på 17 uker er lagt til tredje året for deltidsstudiet og til tredje semester i andre studieår for heltidsstudiet, noe som sammenlignet med andre bachelorprogram i barnevern er ganske tidlig i studiet. Fordelen med dette er at undervisningen senere i studiet kan relateres til praksiserfaringene. Utfordringen ved denne måten å organisere praksis på, er at studentene har relativt lite faglig ballast

med seg inn i praksis. På institusjonsbesøket kom det også frem at det kan være utfordrende å finne nok relevante praksisplasser, og at en del studenter var misfornøyd med oppnådd læringsutbytte. Det ble blant annet gitt eksempel på at en student fikk praksis på institusjon for voksne med og rus og psykiatriproblematikk, noe som kunne vært mer relevant dersom det kun var for en kortere praksisperiode. Vi vil anbefale at UiT vurderer om organiseringen av praksis bør endres slik at studentene får mulighet til å ha praksis på mer enn én arbeidsplass.

I siste semester skal det skrives en bacheloroppgave som er beregnet til 12 studiepoeng, noe som er i henhold til føringer i rammeplanen for fordypningsoppgaven. Omfanget på bacheloroppgaven er likevel liten, ved andre utdanninger er den på 15 eller 20 studiepoeng. I utdanningen er det også lite fokus på vitenskapsteori og forskningsmetode. Dette gjør at det bør vurderes å gi bacheloroppgaven større plass og gi studentene mulighet for å få erfaring knyttet til forsknings- og utviklingsarbeid. I tillegg bør det vurderes om det er behov for justeringer i arbeids- og undervisningsformer etter revidering av læringsutbytter på både emne- og overordnet nivå

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- vurdere innføring av flere kortere praksisperioder og styrke arbeidet med å finne relevante praksisplasser
- vurdere om studentene får nok trening i forskningsmetode, tiltaksevaluering og skriftlig formidling
- vurdere å øke omfanget av bacheloroppgaven
- gjøre en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer, og vurdere om disse skal justeres med utgangspunkt i reviderte læringsutbytter på både emne- og overordnet nivå

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring, og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

Studiet har følgende vurderingsformer med eksamensstatus: Individuell skriftlig skoleeksamen, individuell hjemmeeksamen, fordypningseksamen/bacheloroppgave individuell eksamen eller eksamen i gruppe på inntil to personer og individuell muntlig eksamen. Det påpekes at eksamensordninger er valgt ut fra en helhetlig tanke om at man med ulike former vil kunne vurdere de ulike former for deskriptorer som det totale læringsutbyttet innehar; kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Bruken av de ulike eksamensformene på ulike nivå i studiet virker overveid i forhold til målsetningene og studieprogresjon. Det anvendes en rekke ulike vurderingsformer, og eksamensformene framtrer som tilpasset læringsutbyttet på en rimelig måte. UiT bør imidlertid ta en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer etter revidering av overordnet læringsutbytte og vurdere om de opprinnelige valgte arbeids- og undervisningsformene må justeres for å sikre at studentene oppnår læringsutbyttet for studiet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- gjøre en gjennomgang av vurderingsformene og eventuelt justere disse med utgangspunkt i reviderte læringsutbyttebeskrivelser

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

I egenrapporten oppgis det at det skjer en systematisk innhenting av informasjon gjennom en ekstern referansegruppe med representanter for ulike faglige instanser og gjennom kandidatundersøkelser til alle som er utdannet ved UiT. Tilbakemeldingene tas med inn i revisjon av studieprogrammet. 84 prosent av kandidatene i sosialt arbeid og barnevern er fornøyd eller svært fornøyd med utdanningen.

Vår vurdering er at UiT har høy grad av bevissthet på betydningen av informasjon fra avtakere, som skjer via referansegruppe og kandidatundersøkelser. Kunnskapen fra dette arbeidet vil bli trukket inn når studieprogrammene blir revidert i sammenheng med fusjonsprosessen.

Når det gjelder studiets relevans for videre studier, vil de sakkyndige understreke behovet for utvikling av studentens forståelse av vitenskapelige metoder, og anvendelse av vitenskapelige metoder for utvikling av praksis.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

I egenrapporten sier universitetet at fagmiljøet benytter kontakten med praksisfeltet i forbindelse med praksisutplasseringene. Alle praksisplasser bør besøkes av en fagansatt ved UiT. Dessuten trekker de fram at bruken av eksterne forelesere fra praksisfeltet bidrar til at studentene mottar kunnskap om problemstillinger fra arbeidslivet. Fagmiljøets kontakt med arbeidslivet gjennom forsknings- og utviklingsarbeid omtales også som viktig. Her trekker universitetet fram ulike prosjekter, som videreutdanning, fagutvikling, veiledning og en partnerskapsavtale om forskning, utdanning og kompetanse kalt «Universitets-NAV», som involverer NAV i de to nordligste fylkene. Videre påpekes det i egenrapporten at et par av de ansatte har samisk sosialt arbeid som spesialfelt og at både forskning og utdanning skal gi kompetanse relatert til arbeid i samiske områder.

Vår vurdering er at institusjonen har et reflektert forhold til relasjonen mellom praksis og utdanningens innhold. Dette ble utdypet ved samtaler på institusjonsbesøket. Her foregår en rekke ulike tiltak rettet mot informasjon fra avtakerfeltet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

I egenrapporten beskriver universitetet hvordan forskning formidles i de ulike fagene. Men forskningsbasert litteratur formidler bare i beskjeden grad hvordan forskning, forskningsprosjekter og forskningsmetoder utøves i praksis, og de utfordringer man møter. En svak publiseringsprofil forsterker denne uklarheten. Utviklingen av en felles antologi i et miljø er produktivt og positivt for et miljø, men samtidig utgjør denne en svært stor del av den samlede produksjon de siste årene.

Curriculum er reflektert, men at det ikke finnes engelskspråklig litteratur på pensumlistene kan innebære at studenter ikke oppmuntres til selv å oppsøke frontlinjene i barnevernsfaglig arbeid og forskning, siden dette i stor grad foreligger på engelsk.

Vitenskapsteori og forskningsmetode kommer helt på slutten av studiet i forbindelse med bacheloroppgaven. Dette gir studentene mulighet til å utvikle metodologiske problemstillinger knyttet til oppgaveskriving. UiT må øke andelen av disse temaene tidligere i utdanningsløpet for å styrke forskningstilknytningen i studieprogrammet. Vi viser forøvrig til vår vurdering i punkt 2.4, hvor vi anbefaler at omfanget av bacheloroppgaven økes.

Samtalene med institusjonen utdypet problematikken om kompetanse og pågående kompetanseheving. Studiet er inne i en utviklings- og fusjonsprosess, hvor prosessens videre retning er av vesentlig betydning.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- øke andelen vitenskapsteori og forskningsmetode og innslaget av vitenskapelige artikler og andre forskningsbaserte publikasjoner

Universitetet bør:

- utvikle en tydeligere dokumentasjon av forholdet mellom FoU/forskning og undervisning
- øke innslaget av forskningsbasert engelskspråklig litteratur i pensum

12.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse tilpasset studiet?

Det er levert like tabeller for fagmiljøet ved deltids- og heltidsstudiene, og det må derfor antas at det er samme fagmiljø som underviser ved de ulike campusene. Fagmiljøet består av 16 personer hvorav åtte har førstestillingskompetanse. Det er totalt 14,35 årsverk, og høsten 2015 var det registret 16 deltidsstudenter ved campus Kirkenes, 48 ved campus Tromsø og 71 heltidsstudenter ved Campus Alta, Dette utgjør omtrent ni studenter pr. faglige årsverk. Fagmiljøets kompetanse dekker flere sentrale deler av barnevernsfeltet, slik som pedagogikk, psykologi, sosialt arbeid, rettsvitenskap og helsefag.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Alle de fast ansatte har avsatt tid til FoU og det er en rimelig høy andel førstestillingskompetanse i fagmiljøet. Hvis en teller antall årsverk som er avsatt til FoU blant de ansatte, bør dette være tilstrekkelig for at barnevernsmiljøet skal kunne utføre den FoU som er forventet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Vurdering

Kommer samarbeid og nettverk som fagmiljøet deltar aktivt i, studentene og undervisningen til gode?

I egenrapporten nevnes ulike samarbeidsformer/nettverk. Det første er medlemskap i ulike nasjonale og regionale nettverk. Medlemskap i FORSA eller NOUSA er viktig for å få impulser, men det kan neppe sies å representere systematiske nettverk som direkte kommer studentene til gode. Samisk nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsevern og rus, kommer muligens i en egen kategori her.

UiT er medlemmer av et nettverk knyttet til NorPlus, «Det Vestnordiske Netværket». Utveksling i praksis og felles intensivkurs er blant aktivitetene. Også utveksling av fagansatte inngår i dette nordiske nettverket.

Det er mulig å få praksis i utlandet, for tiden er det institusjoner i Danmark, Grønland, Canada og Sør-Afrika man har avtale med, og det jobbes med å få til et samarbeid med Tyskland. I fjerde semester er det også mulighet for utenlandsopphold. De stedene hvor dette tilbys er: Alaska, Canada, Grønland, Island, Danmark, Sverige, Finland og Russland. UiT er også med i Barentsplus utvekslingsprogram. Det er imidlertid ikke utveksling vi skal vurdere her, da kravet i studietilsynsforskriften om studentutveksling og internasjonalisering ikke inngår i dette tilsynet.

Videre er fagmiljøet med i nettverket «Social Work» som er en del av University of the Arctic. Nettverket samarbeider blant annet om å publisere vitenskapelig litteratur i Journal of Comparative Social Work. Slik «Social Work» -nettverket er presentert i egenrapporten er det imidlertid uklart for de sakkyndige om det er relevant i denne sammenheng.

Av andre nettverk som nevnes i egenrapporten er utveksling med universiteter i Russland, og intensivkurs i samarbeid med Murmansk Arctic State University. Til sist nevnes nettverket «Indigenous Voices in Social Work». I 2017 skal deres fjerde verdenskongress arrangeres i Alta.

Det kan se ut som det mest aktive internasjonale samarbeidet er knyttet enten til utveksling av studenter eller til samarbeid i den arktiske regionen og/eller institusjoner i Russland. UiT bør bli mer bevisste på hvordan impulser fra disse kan utnyttes slik at de kommer studentene til gode. Det er allikevel vår samlede vurdering at UiT har tilstrekkelig samarbeid og nettverk som er relevante for barnevernspedagogutdanningen.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- styrke sitt internasjonale forskningssamarbeid
- ha et bevisst forhold til hvilke nettverk og samarbeid man er del av, og hvordan impulser fra dette kan være med på å berike og øke kvaliteten i utdanningen

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

Ifølge UiT er samfunnsfaglige emner, psykologi og helsefag, juridiske emner, pedagogikk og sosialpedagogisk arbeid sentrale deler av studiet. Dette inngår i rammeplanens hovedemner og betyr at hele utdanningen betraktes som like sentral. Som sakkyndige kan vi enkelt slutte oss til at rammeplanens hovedemner er viktige og vesentlige deler av barnevernspedagogstudiet. Det kan imidlertid diskuteres om alle deler av hovedemnene er like sentrale deler av dette studiet, med krav til førstestillings-/forskerkompetanse. Vi anser at det er behov for at UiT må foreta en vurdering av hvilke deler som er sentrale i studiet.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Nesten 50 % av årsverkene utøves av personer med førstestillingskompetanse og over 50 % er ansatt i hovedstilling. UiT oppfyller minstekravene til kompetanse. Det er personer med førstestillingskompetanse innen de fem hovedområdene i utdanningen, men det kan være vanskelig å vurdere om disse har førstekompetanse i alle deler av hovedområdene, da det kun er oppgitt formelle grader og ikke faglig bakgrunn i tabellen over fagmiljøet. Som vurdert over, må UiT ta en ny vurdering av sentrale deler av studiet og sikre at det er førstestillingskompetanse i disse delene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

- beskrive og begrunne hvilke deler av utdanningen som er sentrale
- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

Egenrapporten dokumenterer en relativt omfattende utvikling av forskningsgrupper, strategier for FoU arbeid og publisering. Antallet publikasjonspoeng er derimot lavt, totalt to artikler i 2014. Samtaler om

pågående kompetanseutvikling forteller at utviklingsarbeidet er mer omfattende enn det som indikeres ved publikasjoner i vitenskapelige kanaler, og at det er utviklet bevisste strategier for kompetanseheving og publisering. Dette kan skyldes at det arbeidet som pågår enda ikke har gitt seg utslag i publisering i formelle kanaler, og at mye tid har gått med til søknader og utviklingsarbeid. Universitetet må utvikle en systematisk gjennomgang av FoU situasjonen, inkludert planer for økning av den profesjonsbærende vitenskapelige innsatsen. Sakkyndig komité er kjent med at slikt arbeid pågår, men den svake publiseringsprofilen tilsier at det er behov for tiltak for å få opp publikasjonspoeng. Sakkyndig komité vil understreke det tette forhold mellom praksis, utviklingsarbeid og publisering, og at det primært er praksisbærende institusjoner som kan sikre praksis-utviklende forskning. Det finnes viktige publiseringsformer som i første runde ikke gir tradisjonelle tellekantpoeng, disse må oppmuntres og dokumenteres.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- videreutvikle FoU-arbeidet, med å øke forskningsaktivitet og forskningsformidlingsaktiviteten, og sikre samspillet mellom praksis, utviklingsarbeid og forskning
- øke nivået av alle type publikasjoner, men særlig vekt på vitenskapelige publikasjoner

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Vurdering

Kravet til eksterne praksisveiledere er at de skal inneha kompetanse innen barnevern eller sosialt arbeid. Enkelte av veilederne er lærere eller vernepleiere, men de jobber sosialfaglig/barnevernfaglig. UiT bør imidlertid utforme tydeligere krav til kompetanse og erfaring hos eksterne praksisveiledere, slik at studentene er sikret relevante praksisplasser og god oppfølging og veiledning i praksis. Vi viser til vår vurdering i punkt 2.4 hvor det fremkommer at praksisplassene som benyttes ikke alltid er like relevante for barnevernspedagogstudentene. For barnevernspedagogstudenter er det essensielt at de møter arbeid med barn og unge i praksisperioden, og det bør derfor være krav om at eksterne praksisveiledere i størst mulig utstrekning er barnevernspedagoger som arbeider med barn og unge.

I fagmiljøet er det flere som har hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet. Det er imidlertid uklart om erfaringen er oppdatert, da det i tabellen for fagmiljøet er oppgitt at alle har yrkeserfaring relevant for utdanningen frem til dags dato. Oppdatert erfaring fra yrkesfeltet er viktig for å sikre yrkesrelevansen i undervisningen.

I samtaler ble det oppgitt at de fleste praksisplasser er i Tromsø og Finnmark, og at det er en utfordring å finne relevante praksisplasser til alle. Stort sett alle praksissteder får besøk av fagansatt ved UiT i løpet av praksisperioden, og i all hovedsak klarer UiT å skaffe praksisveiledere med relevant

kompetanse. UiT bør fortsatt arbeide for å styrke et systematiske samarbeid med mulige relevante praksissteder, slik at studentene sikres relevant praksis og relevant kompetanse hos praksisveiledere.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- arbeide for å styrke et systematiske samarbeid med mulige relevante praksissteder, slik at studentene sikres relevant praksis og relevant kompetanse hos praksisveiledere

12.3 Samlet konklusjon

Bachelorgradsutdanningen barnevern UiT Norges arktiske universitet, campus Alta, Tromsø og Kirkenes oppfyller ikke alle vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- utforme læringsutbyttebeskrivelse som ivaretar kulepunkter i NKR og tydeliggjøre kunnskapsnivået (nivå 6)
- sikre at det er en god sammenheng mellom det studentene skal kunne, de ferdigheter som skal trenes og de kompetanser som skal erverves, og at dette beskrives på en tydelig måte
- sikre en tydeligere barnefaglig profil, slik at det særegne ved barnevernsarbeid gjøres tydelig for studentene
- revidere læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå slik at de er i overensstemmelse med reviderte beskrivelser for studieprogrammet som helhet
- øke andelen vitenskapsteori og forskningsmetode og innslaget av vitenskapelige artikler og andre forskningsbaserte publikasjoner
- beskrive og begrunne hvilke deler av utdanningen som er sentrale
- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet
- videreutvikle FoU-arbeidet, med å øke forskningsaktivitet og forskningsformidlingsaktiviteten, og sikre samspillet mellom praksis, utviklingsarbeid og forskning
- øke nivået av alle type publikasjoner, men særlig vekt på vitenskapelige publikasjoner

De sakkyndige har følgende råd for videreutvikling av kvaliteten i studieprogrammet:

Universitetet bør:

- vurdere innføring av flere kortere praksisperioder og styrke arbeidet med å finne relevante praksisplasser
- vurdere om studentene får nok trening i forskningsmetode, tiltaksevaluering og skriftlig formidling

- vurdere å øke omfanget av bacheloroppgaven
- gjøre en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer, og vurdere om disse skal justeres med utgangspunkt i reviderte læringsutbytter på både emne- og overordnet nivå
- gjøre en gjennomgang av vurderingsformene og eventuelt justere disse med utgangspunkt i reviderte læringsutbyttebeskrivelser
- utvikle en tydeligere dokumentasjon av forholdet mellom FoU/forskning og undervisning
- øke innslaget av forskningsbasert engelskspråklig litteratur i pensum
- styrke sitt internasjonale forsknings samarbeid
- ha et bevisst forhold til hvilke nettverk og samarbeid man er del av, og hvordan impulser fra dette kan være med på å berike og øke kvaliteten i utdanningen
- arbeide for å styrke et systematiske samarbeid med mulige relevante praksissteder, slik at studentene sikres relevant praksis og relevant kompetanse hos praksisveiledere

13 Sakkyndig vurdering av bachelorgradsstudier i barnevern ved UiT campus Harstad

Den tidligere Høgskolen i Harstad ble fusjonert med UiT Norges arktiske universitet 1. januar 2016, og omtales nå som UiT campus Harstad. Barnevernspedagogutdanningen gis også ved campusene Alta, Tromsø og Kirkenes, men det er levert separate egenrapporter og studieplaner for det som tidligere var Høgskolen i Harstad og UiT. Denne vurderingen omhandler barnevernspedagogutdanningen ved campus Harstad. Studiet gis både som hel- og deltidsstudium.

13.1 Plan for studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-2)

2.2 Studiet skal beskrives gjennom krav til læringsutbytte, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det skal formuleres ett læringsutbytte for hvert studium, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Barnevernspedagogutdannelsen ved UiT campus Harstad har definert følgende læringsutbytte for studieprogrammet:

Kunnskaper

Kandidaten har:

- Kunnskap om barnevernets historie og utvikling, samfunnsoppdrag og rammebetingelser
- Kunnskap om velferdsstatens oppbygning, institusjoner og profesjoner
- Kunnskap om barns rettsstilling i samfunnet, menneskerettigheter, FNs barnekonvensjon og de andre juridiske rammebetingelsene for profesjonsutøvelsen
- Kunnskap om profesjonsrollen og ressursbarnevernet
- Kunnskap om gjennomføring av en kommunal barnevernsak, samt fylkesnemdsprosessen
- Kunnskap om barns rett til deltakelse og medvirkning
- Bred kunnskap om kommunikasjon, konflikthåndtering og samarbeid
- Bred kunnskap om hva som hemmer og fremmer barn og unges utvikling og læring
- Kunnskap om betydningen av tidlig innsats og forebyggende arbeid
- Bred kunnskap om sosialpedagogiske teorier og systematisk endringsarbeid
- Kunnskap om oppvekst og utvikling hos barn i et flerkulturelt samfunn
- Kunnskap om ulike aktivitetsformer og forståelse for hvordan aktiviteter kan brukes for å fremme vekst og utvikling
- God kunnskap om etikk i arbeid med barn, unge og deres familier

Ferdigheter

Kandidaten kan:

- Bidra til kritisk analyse av de forhold som skaper og opprettholder sosiale problemer og andre livsvansker for barn, unge og deres familier

- Reflektere over eget kunnskapsgrunnlag og overveie faglige utfordringer på en systematisk måte med utgangspunkt i forskning og faglig innovasjon
- Dokumentere, begrunne, evaluere og kvalitetsutvikle eget arbeid
- Arbeide med oppgaver relatert til omsorg og oppdragelse, sosialisering og læring, tilhørighet og behandling
- Utforme en digital historiefortelling
- Samtale og samhandle med klienter og samarbeidspartnere, samt anvende samtaleformer med fokus på barn og unges deltagelse
- Bidra til konfliktløsning og systematisk problemløsning
- Utøve førstehjelp, miljøterapeutisk arbeid i møte med aggresjon og førstehjelp ved selvmordsfare
- Tilrettelegge for aktiviteter i samhandling med barn og unge
- Veilede andre og motta veiledning
- Vise gode ferdigheter i kommunikasjon, konflikthåndtering og samarbeid

Generell kompetanse

Kandidaten kan:

- Forstå barn og unges livssituasjon i en helhetlig kontekst
- Sikre og forbedre levekårene for barn, unge og deres familier
- Forholde seg til lover og konvensjoner gyldig for barnevernspedagogens arbeidsfelt
- Identifisere barnevernets plass i velferdsstatens tjenesteyting
- Forholde seg til et mangfoldig samfunn og respektere individuelle ulikheter og kulturelle forskjeller
- Formidle fagstoff skriftlig og muntlig ved hjelp av egnet og varierte uttrykksformer tilpasset ulike sammenhenger
- Arbeide kunnskaps- og erfaringsbasert, og utøve faglig forsvarlig skjønn i arbeidet med enkeltpersoner, familier, grupper og nettverk
- Arbeide i relasjoner preget av krysspress og interessekonflikter, og håndtere konflikter med fokus på barn og unges interesser
- Utøve miljøterapeutisk arbeid i møte med aggresjon og konflikt
- Samarbeide tverrfaglig og tverretatlig til beste for barn og unge
- Forholde seg bevisst til egne verdier og holdninger, og møte mennesker med respekt og forståelse for deres perspektiver og posisjoner
- Reflektere kritisk over egen fagutøvelse og identifisere eget lærings- og kompetansebehov

Vurdering

De sakkyndige har vurdert hvorvidt læringsutbyttebeskrivelsene er i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) og har lagt til grunn at alle kulepunktene/deskriptorene i NKR skal inngå i en beskrivelse. NKR inneholder generelle læringsutbyttebeskrivelser, og alle studier skal ha fagspesifikke læringsutbyttebeskrivelser med utgangspunkt i NKR. Beskrivelsen av oppnådd kompetanse skal vise at studiet er på nivå 6 i NKR.

Komiteen anser at det faglige innholdet i læringsutbyttebeskrivelsen er relevant for barnevernspedagogutdanningen, men at det kan være vanskelig å kjenne igjen beskrivelsen av bachelornivået slik det er formulert i NKR. De nivåbestemmende begrepene fra NKR mangler delvis i UiT campus Harstads beskrivelser, særlig under kategoriene ferdigheter og generell kompetanse. Dette gjør det vanskelig å vurdere nivået på kompetansen som studentene sitter igjen med.

Det er mulig å kjenne igjen de fleste kulepunkter/deskriptorer fra NKR. Det er allikevel noen viktige momenter som savnes. Under overskriften kunnskap mangler punkter om kjennskap til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet, og om å kunne oppdatere sin kunnskap. Under overskriften generell kompetanse mangler et punkt om nytenkning og innovasjon.

Det er også veldig mange beskrivelser under hver av kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse (henholdsvis 13, 11 og 12), med svært detaljerte beskrivelser over hva kandidaten skal oppnå og som også delvis overlapper hverandre både innad i samme kategori og mellom kategoriene. For eksempel står det under ferdigheter at kandidaten kan «reflektere over eget kunnskapsgrunnlag og overveie faglige utfordringer på en systematisk måte med utgangspunkt i forskning og faglig innovasjon». Dette overlapper i stor grad med beskrivelsen «reflektere kritisk over egen fagutøvelse og identifisere eget lærings- og kompetansebehov» under generell kompetanse. Et annet eksempel på overlapp finner vi i de to beskrivelsene «samtale og samhandle med klienter og samarbeidspartnere, samt anvende samtaleformer med fokus på barn og unges deltagelse» og «vise gode ferdigheter i kommunikasjon, konflikthåndtering og samarbeid», begge under ferdigheter. I tillegg kommer uklare beskrivelser som for eksempel «utforme en digital historiefortelling» under ferdigheter. Et viktig formål med de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene er at de skal kommunisere med både potensielle studenter og arbeidslivet/samfunnet generelt, og at de skal tydeliggjøre at bachelornivået er ivaretatt. De overordnede læringsutbyttebeskrivelsene må derfor gås gjennom og forenkles, og uklare beskrivelser omarbeides og presiseres.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet må:

- gjennomgå læringsutbyttebeskrivelsene med sikte på å tydeliggjøre at bachelornivået er ivaretatt
- gjennom tydeliggjøring og forenkling sørge for større samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Særlig er det viktig å synliggjøre at kandidatene skal kjenne til forskning/utvikling, nytenking og innovasjonsprosesser og at de skal kunne oppdatere egen kunnskap

2.3 Studiets innhold og oppbygning skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet oppnås.

Vurdering

Gir studiets innhold og oppbygning grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

Studiet er bygget opp av seks semesteremner med overgripende temaer, som igjen er delt opp i mindre deler for heltidsstudiet. Deltidsstudiet består av samme innhold som heltidsstudiet, men er fordelt over 8 semestre. Vi velger derfor å basere vår vurdering på beskrivelsen av heltidsstudiet. I fagplanen er de seks semesteremnene definert som følger:

- spesialpedagogikk – mestring og inkludering (første semester)
- barnevernspedagogen i det forebyggende feltet (andre semester)
- spesialpedagogisk endringsarbeid i barnevernet (tredje semester)
- barnevernspedagogens praksis og yrkesrolle – fordypning (fjerde semester)
- sosialpedagogisk handlingskompetanse (femte semester)
- barnevernspedagogens samhandlingskompetanse (sjette semester)

Første semester begynner med introduksjon til sosialpedagogiske temaer og studentrollen. I andre semester er fokuset på velferdssamfunnets oppbygging og forebyggende arbeid. Semesteret inneholder også en kortere praksisperiode. Tredje semester dekker undersøkende arbeid og tiltak knyttet til både hjem og institusjon, så vel som i nettverk. Hovedpraksis er lagt inn som delemne i fjerde semester sammen med praksisforberedende emne. Femte semester tar for seg yrkesetiske problemstillinger og faglige utfordringer barnevernspedagoger møter i arbeidet. Sjette og siste semester er viet tverrfaglig kompetanse. Bacheloroppgaven på 15,5 studiepoeng er lagt inn som delemne i dette semesteret. Studiet er altså organisert i større bolker som går på tvers av emneområdene i rammeplanen. Planen for studiet kan dermed fremstilles som en matrise hvor elementer fra rammeplanens temaområder finnes igjen i ulike emner.

Det problematiske ved en slik modell er at studieprogresjonen kan bli noe uklar. Samtidig viser en gjennomgang av oppbygging av curriculum stor grad av koherens. Samtalene indikerte et reflektert forhold til studieorganisering, og til lærestedets egenart. Et viktig perspektiv – forskningsmetoder og forskningsbasert praksis – har liten eksplisitt plass i det oppgitte curriculum og i undervisningsbeskrivelser. Som det vil bli diskutert senere, har deler av pensum slike perspektiv implisitt integrert og refleksjon basert på systematisk digital dokumentasjon av egen virksomhet kan utvikles i slike retninger. Men det kreves en mer eksplisitt dokumentert utvikling på dette området.

Barnevernsutdanningen som vurderes er en del av en pågående fusjonsprosess, som åpner for nye ressurser på kritiske områder. Fusjonen kan bidra til bedret infrastruktur så vel som til kompetanse på lærersiden, men informasjon om dette foreligger ikke i egenrapporten som er skrevet før fusjonsprosessene realiseres.

Er det sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og det totale læringsutbyttet for studiet?

Institusjonen søker å oppnå kravene til læringsutbytte gjennom utviklingen av de enkelte emner, og gjennom studiets totalitet. Her kan det være ulik forståelse av graden av presisjon og detaljerte beskrivelse som etterspørres.

Studieplaner og fagplaner har rimelig nok en generell form, og vurderingen vil dermed være knyttet til om studie- og fagplaner aktivt retter seg mot å oppfylle kravene til det samlede læringsutbyttet. Studiets form og oppbygging dokumenteres ved en mappingtabell som viser forholdet mellom læringsutbytte og de enkelte emner. Om så studiet i praksis evner å realisere kravene til læringsutbyttet gjennom sine undervisnings- og læringsformer, må vurderes sett opp imot de videre punktene i vurderingen.

Studiet oppfyller generelle krav i studietilsynsforskriften, og kobler læringsutbytte til emner og studieprogresjon, både gjennom fagplanen og gjennom tabellen som viser de enkelte emner i sammenheng med overordnet læringsutbytte. Fagplanen gir en god beskrivelse av studiets oppbygging og utvikling. Sakkyndig komité savner likevel en mer systematisk beskrivelse i egenrapporten av hvordan læringsutbyttet – og progresjon i læringsutbyttet – oppnås i forbindelse med forståelse av forskningsbasert kunnskap.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- sørge for at studieplanen blir tydeligere på hvordan studentene skal oppnå nødvendig forståelse av forskningsbasert kunnskap, utvikling av studentenes evne til å anvende forskningsmetodiske prinsipper, og forståelse av forholdet mellom forskning og praksis, jf. vurdering av overordnet læringsutbyttebeskrivelse
- sikre at det ved endringer i den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen (jf. punkt 2.2 over) gjøres en vurdering av om læringsutbyttebeskrivelsene for de enkelte emner skal justeres tilsvarende

2.4 Arbeids- og undervisningsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte arbeids- og undervisningsformene opp om studentenes læring, og gir de grunnlag for at studentene oppnår læringsutbyttet?

UiT campus Harstad legger opp til et variert tilbud av arbeids- og undervisningsformer, slik som forelesning, seminar, ferdighetsarbeid, gruppearbeid, aktivitetsbok og fremføringer. Sentralt i undervisningen står problembasert læring (PBL) i grupper i kombinasjon med forelesninger. Som et etterarbeid til praksis må studentene delta i utviklingen av en såkalt digital historiefortelling. Digital

storytelling bygger på at moderne teknologi, ved hjelp av ulike former som lyd, bilde/video og tekst, åpner for dokumentasjon og formidling, og muliggjør at ulike miljø kan utvikle og ikke minst formidle kulturuttrykk.² Digital storytelling anvendes også i ulike læringssammenhenger, og åpner for at studentene reflekterer over f.eks. praksisopplevelsen gjennom dokumentasjon i form bilder/video/lyd/tekst, noe som også gir en fin mulighet til å forankre praksis i teoretisk refleksjon.

I denne sjangeren av dokumenter vil beskrivelsene nødvendigvis bli generelle. De ulike punktene listet opp i egenrapporten ble diskutert i samtalen med institusjonens ledelse, og ledelsen ga et bilde av en aktiv utvikling av emner og læringsformer tilpasset kravene til læringsutbytte.

UiT bør imidlertid ta en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer etter revidering av overordnet læringsutbytte og vurdere om de opprinnelige valgte arbeids- og undervisningsformene må justeres for å sikre at studentene oppnår læringsutbyttet for studiet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet bør:

- ta en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer og vurdere om disse skal justeres med utgangspunkt i reviderte læringsutbytter på overordnet nivå

2.5 Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal samsvare med og være tilpasset læringsutbyttebeskrivelsen slik at læringsutbyttet for studiet oppnås.

Vurdering

Støtter de valgte vurderingsformene opp om studentenes læring, og egner de seg for å vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet?

I samtlige emner er det individuell eksamen etter hvert semester/emne, med unntak av bacheloroppgaven i sjette semester som kan skrives i gruppe med påfølgende individuell muntlig eksamen. I tillegg er det knyttet varierte arbeidskrav til hvert semesteremne som vurderes til bestått/ikke bestått. Arbeidskravene gjøres både individuelt og i gruppe, og fullføres i form av enten muntlig eller skriftlig presentasjon, avhengig av hvilket utbytte studentene skal få. Det anvendes altså en rekke ulike vurderingsformer, og eksamensformene fremtrer som tilpasset krav om læringsutbytte på en rimelig måte. Her er bruk av muntlig eksamen både for å utdype, og for å sikre, skriftlige og mindre individrettede vurderingsformer. Selv om vurderings- og eksamensformene stort sett synes godt egnet for studiet, så bør UiT ta en gjennomgang av disse og vurdere eventuelle endringer etter revideringen av overordnede og emnerelaterte læringsutbyttebeskrivelser.

² I norsk sammenheng, se Lundby et al(2008): Digital Storytelling, Mediatized Stories: Self-representations in New Media

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet bør:

- sikre at det er sammenheng mellom eksamens- og vurderingsformer etter at læringsutbyttebeskrivelsene er blitt revidert

2.6 Studiet skal ha en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Vurdering

Arbeider institusjonen tilfredsstillende med å innhente informasjon fra relevante avtakere for å sikre studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier?

Studiet har en vanlig strukturering av praksis: to perioder med eksterne praksisstudier. Egenrapporten forteller at det er tett kontakt med praksisveilederne og at det er opprettet en stilling som fagansvarlig for praksis hvor vedkommende er kontaktpunkt for praksisfeltet og blant annet tar imot tilbakemeldinger fra praksisfeltet. I tillegg deltar fagmiljøet i diverse råd og utvalg slik som Profesjonsrådet for utdanning og forskning innen barnevern. Det er også oppgitt at høyskolen har et samarbeid med Bufetat om behov for økt kompetanse på området minoritetsbarn i barnevernet. Sakkyndig komité savner imidlertid en beskrivelse av systematiske tilbakemeldinger knyttet til praksis, og for hvordan slik viten kan og bør implementeres i utdanningens innhold.

Angående relevans for videre studier kan man på den ene siden si at utdanningen gir relativt gode teoretiske og ferdighetsrettede kunnskaper. Her er relevant vitenskapsfilosofi, som et element av delemne 2.1: Velferdssamfunnets oppbygging og utfordringer. Her er artikler som retter seg mot forståelse av ulike terapeutiske retninger og bra dekning av ulike rettslige perspektiver. Teorier og metoder i barnevernsarbeid diskuteres primært med utgangspunkt i praksis, men her er også bidrag i pensum som tar utgangspunkt i teoretiske dimensjoner (Som Fyrand 2005, Tjersland 2013 og Leseth 2014). Pensum dekker prosjektledelse og ikke minst relasjonskompetanse, kommunikasjon og kommunikative dilemma. De ulike bolkene dekker både praksis og teoretisering tett knyttet til praksis.

Derimot er innslaget av internasjonal forskningsbasert litteratur begrenset, det samme er tekster på engelsk. Til tross for et utdypende og oppdatert pensum, kunne en ønske at studentene også kommer i mer direkte kontakt med forskningsfrontene. Kunnskap om forskning og forskningsmetoder er i tillegg viktig for yrkesutøvelsen som i voksende grad, både i Norge og andre land, møter krav til evidensbasert og forskningsbasert praksis. Vi viser for øvrig til våre vurderinger i punkt 2.3 og 2.7 om at forskningsmetoder og forskningsbasert praksis må styrkes i utdanningen.

Er utdanningens innhold tilpasset til behov i praksisfeltet?

Det virker som om institusjonen har et reflektert forhold til relasjonen mellom praksis og utdanningens innhold, og dette ble utdypet ved samtaler ved institusjonsbesøk. Vi kan imidlertid ikke se at institusjonen har et system for systematiske tilbakemeldinger fra avtakerfeltet.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- sørge for mer systematiske tilbakemeldinger fra avtakere, og utvikle en strategi for hvordan denne kunnskapen kan implementeres i utdanningen
- trekke forskningsmetodologi og eksempler på forskningsbasert praksis inn i pensum, slik at forholdet mellom forskning og praksis tydeliggjøres, og relevansen for videre studier blir tydeligere

2.7 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Møter studentene forskning og faglig utviklingsarbeid gjennom forskningsbasert undervisning i studiet?

I følge egenrapporten møter studentene FoU gjennom gjestelærere som underviser i sine spesialområder, gjennom artikler og annen forskningsrelatert pensumlitteratur. Blant de ansatte er det to personer som er ansatt i 2er-stillinger, begge disse benytter egen forskning i undervisningen. Det legges opp til at det benyttes litteraturstudium som metode i bacheloroppgaven.

Samtalene med institusjonen utdypet problematikken om kompetanse og pågående kompetanseheving. Studiet er inne i en utviklings- og fusjonsprosess, hvor prosessens videre retning er av vesentlig betydning. En søker å oppnå kopling til forskning både via eksterne forskere, og artikler fra forskningsfronten. Studiet har en bevisst og reflektert holdning til utfordringene, men de sakkyndiges basis for vurdering er nødvendigvis eksisterende forhold slik disse fremtrer i egenrapporten. Dette punktet må sees i sammenheng med tidligere vurderinger knyttet til vitenskapsteori og forskningsmetode, og at studiet ikke tydelig viser hvordan forholdet mellom forskning og praksis er ivaretatt.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- sikre at studentene opplever en kontakt med forskning og utviklingsarbeid som gir innsikt i forskningsbasert metode og forholdet mellom forskning og praksis

13.2 Fagmiljø tilknyttet studiet

(studietilsynsforskriftens § 7-3)

3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet, og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Vurdering

Er fagmiljøets samlede kompetanse tilpasset studiet?

Ifølge ettersendt tabell for fagmiljøet består dette av 14 personer som til sammen bidrar med ca. 10,4 årsverk fordelt på 102 studenter på heltid og 90 på deltid, dette utgjør 18,5 studenter per årsverk. Av disse er det én professor i 20 % stilling, én førsteamanuensis i 20 % stilling, én førstelektor i 50 % stilling, ti høyskolelektorer og én høyskolelærer. Fire av høyskolelektorene er stipendiater eller i førstelektorløp. Det må med dette sies at en svært lav andel av fagmiljøet har førstestillingskompetanse, men at det er potensiale for at dette kan forbedre seg i løpet av noen år dersom de fire høyskolelektorene disputerer/fullfører førstelektorløpet.

Fagmiljøets kompetanse dekker flere sentrale deler av barnevernsfeltet, slik som pedagogikk, spesialpedagogikk, psykologi, sosialt arbeid, rettsvitenskap og folkehelsevitenskap, selv om de fleste av disse temaene er dekket av personer uten førstestillingskompetanse. Generelt må fagmiljøets kompetanse sies å være dekkende for barnevernspedagogstudiet, slik fagmiljøet også selv vurderer det. Som nevnt tidligere savner de sakkyndige et tydeligere eksplisitt perspektiv på forskningsbasert praksis og FoU.

Er fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige utviklingsarbeidet som utføres?

Alle de fast ansatte har avsatt tid til FoU. I tillegg er det, som nevnt over, en rekke høyskolelektorer i stipendiatstillinger/førstelektorløp med utvidet FoU-tid for deres stillingskategori. Om deres tid til FoU ikke telles med, er antall årsverk satt av til FoU kun 0,9 årsverk. Hvis en baserer seg på at FoU-tiden til to ansatte i førstelektorløp telles med, men ikke tiden til doktorgradsløp, er antall årsverk til FoU 1,9. Dette er neppe tilstrekkelig for at barnevernsmiljøet skal kunne utføre den FoU som er forventet. Vi er også bekymret for den totalt sett lave formelle kompetansen til fagmiljøet – med andel førstestillingskompetanse på kun 8,7% – og setter spørsmålsteget ved om gruppen som helhet har den forskningskompetanse som trengs for å drive et tilstrekkelig antall forskningsprosjekter med relevans for barnevernspedagogstudiet.

Oppsummert har fagmiljøet en bred kompetanseprofil, men den samlede lave formelle kompetansen og den relativt lave investering i FoU, tilsier at dette ikke er nok til å dekke kravet i studietilsynsforskriften. UiT må heve den formelle kompetansen i fagmiljøet og reflektere systematisk over publisering, kompetanseutvikling og FoU-utvikling, samt tydeliggjøre forskning og forholdet mellom forskning og praksis i curriculum og undervisning. Det er derfor nødvendig og fruktbart for institusjonen å utvikle en tydeligere redegjørelse for situasjonen og knytte utvikling av strategier til den pågående fusjonen.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- heve den samlede formelle kompetansen i fagmiljøet og tydeliggjøre forholdet mellom forskning og praksis i curriculum og undervisning

3.2 Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

Vurdering

Kommer samarbeid og nettverk, som fagmiljøet deltar aktivt i, studentene og undervisningen til gode?

Miljøet deltar aktivt i ulike former for internasjonalt arbeid, og er aktive i utvikling av studiesteder og nettverk utenfor Norge. Relevante samarbeid/nettverk er i denne sammenheng ikke begrenset til å være forskningsrelatert, det kan også være av f.eks. pedagogisk/fagdidaktisk/fagpolitisk art. I egenrapporten vises det eksempelvis til samarbeid om undervisning med University College i Bradford hvor det blir forelest i samme tema for studentene i Norge og England. De får samme oppgaver som så blir diskutert ved hjelp av lyd/bilde, noe som kan bidra til at studentene oppnår en bredere forståelse for hvordan det arbeides med temaer om barn og unge i andre land. Det er viktig at slik virksomhet trekkes inn i fagmiljøets utvikling.

Samtalen brakte også frem at studentenes internasjonale erfaring ble integrert i læringsutviklingen på en god måte. Internasjonaliseringsperspektivet var vektlagt i egenrapporten, og ble utdypet i samtalen. Som nevnt tidligere har universitetet et reflektert forhold til sin kulturelle og geografiske forankring.

Konklusjon

Ja, studiet oppfyller vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet bør:

- videreutvikle og systematisere internasjonale kontakter/nettverk på ulike områder, med vekt på universitetets geografiske og kulturelle posisjon

3.3 Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

For første syklus gjelder også: Minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet må være ansatte med førstestillingskompetanse.

Vurdering

Hva er ifølge institusjonen sentrale deler av studiet, og deler de sakkyndige denne vurderingen?

I egenrapporten refererer UiT campus Harstad til rammeplanen når det gjelder sentrale deler av studiet, og oppgir at delene er sosialpedagogisk arbeid med barn og unge, samfunnsvitenskapelige emner, psykologiske emner og helsefaglige emner. I tillegg vises det til at juridiske emner har fått en mer fremtredende plass de senere årene i lys av samfunnsdebatten rundt barnevernets tvangsavgjørelser og økt fokus på den enkeltes rettigheter. Samtidig poengteres det at utdanningen skal svare til praksisfeltets stadig endrede behov, og at UiT campus Harstad derfor anser «å være i endring» som sentralt.

Dette må forstås i sammenheng med den bevisste holdningen til den kulturelle forankringen i nord, og de relasjoner og endringsprosesser som er særegne for nordområdene. De sakkyndige vil fremheve denne forankringen som betydningsfull også i et nasjonalt perspektiv, og vi kan enkelt slutte oss til at rammeplanens hovedemner er viktige og vesentlige deler av barnevernspedagogstudiet. Det kan imidlertid diskuteres om alle deler av hovedemnene er like sentrale deler av dette studiet, med påfølgende krav til førstestillings-/forskerkompetanse. Vi anser at det er behov for at UiT må foreta en vurdering av hvilke deler som er sentrale i studiet.

Er det personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet?

Over 50 % av årsverkene utgjøres av ansatte i hovedstilling, men kun ca. ni prosent av årsverkene utøves av personer med førstestillingskompetanse. I studietilsynsforskriften stilles det krav om at minst 20 % av fagmiljøet skal ha førstestillingskompetanse.

Ifølge tabellen for fagmiljøet er det førstestillingskompetanse i psykologi, men det er ikke oppgitt førstestillingskompetanse i andre undervisningsområder. Det er satt i gang kompetanseheving hvor fire ansatte er i gang med doktorgrads- eller førstelektorløp, og fusjonsprosessene skaper også her en ny situasjon og nye ressurser. UiT må imidlertid sikre at minst 20 % av fagmiljøet har førstestillingskompetanse. Som vurdert over, må UiT også ta en ny vurdering av sentrale deler av studiet og sikre at det er førstestillingskompetanse i disse delene.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må

- sikre at minst 20 % av fagmiljøet har førstestillingskompetanse og beskrive og begrunne hvilke deler av utdanningen som er sentrale
- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet

3.4 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For første syklus gjelder også: Fagmiljøet skal ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.

Vurdering

Er fagmiljøets forskning og faglige utviklingsarbeid på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå?

Generelt er dette et problematisk område for barnevernspedagogutdanningen, ikke overaskende tatt i betraktning den periode av forandring institusjonene er inne i.

En svært lav andel av de ansatte ved studiet har førstestillingskompetanse. Publisering i tellekantgodkjente kanaler er svært svak, samtidig som det er åpenbart at det FoU-arbeid som foregår er mer omfattende enn det som indikeres ved den «formelle» publisering. Samtalene og pågående kompetanseutvikling indikerte at pågående utviklingsarbeid er mer omfattende enn det som «måles» ved oppgitte publikasjoner, og at utviklingsarbeidet i fagmiljøet, og med tanke på studenter, er mer omfattende enn det som indikeres ved publikasjoner i formelle kanaler. Det er institusjonenes ansvar å finne egnede dokumentasjonsmåter. Samtalene fortalte om pågående utviklingsprosjekter og visjoner, og det vises til at fusjonen vil føre til et mye høyere totalt kompetansenivå og en mer differensiert kompetanseprofil. Dette kan imidlertid ikke forstås som dokumentert i denne sammenhengen.

Institusjonens representanter påpekte i samtalene at forskning og profesjon måtte veves sammen, og det ble understreket at FoU er et innsatsområde. Institusjonen er bevisst på både ressurser og sårbarhet på dette området. Sakkyndig komité mener det er behov for utvikling av tydeligere strategier på dette området, inkludert en vurdering av rekrutterings- og utviklingsmuligheter i nærmeste fremtid.

Institusjonen må reflektere systematisk over publisering, kompetanseutvikling og FoU-utvikling. Institusjonen er oppmerksom på dette og arbeider med utviklingsarbeid. Det er derfor nødvendig og fruktbart for institusjonen å utvikle en tydeligere redegjørelse for situasjonen, og knytte utvikling av strategier til den pågående fusjonen.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforordningen.

Universitetet må:

- foreta en systematisk gjennomgang av FoU-situasjonen, inkludert planer for økning av den profesjonsbærende vitenskapelige innsatsen

3.5 For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Vurdering

Spørsmålet besvares ved henvisning til at de ansatte har omfattende erfaring fra praksis, og dette er beskrevet i en tabell. Deler av fagmiljøet har bakgrunn som barnevernspedagog eller sosionom og har relevant oppdatert yrkeserfaring.

Det derimot ikke oppgitt hvilke krav som stilles til eksterne praksisveiledere Sakkyndig komité finner det derfor ikke dokumentert at eksterne veiledere har hensiktsmessig erfaring og kompetanse.

Konklusjon

Nei, studiet oppfyller ikke vurderte krav i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- sikre at eksterne praksisveiledere har hensiktsmessig kompetanse og erfaring fra praksisfeltet

13.3 Samlet konklusjon

Bachelorgradsutdanningen barnevern ved UiT-Harstad oppfyller ikke de vurderte kravene i studietilsynsforskriften.

Universitetet må:

- gjennomgå læringsutbyttebeskrivelsene med sikte på å tydeliggjøre at bachelornivået er ivaretatt
- gjennom tydeliggjøring og forenkling sørge for større samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Særlig er det viktig å synliggjøre at kandidatene skal kjenne til forskning/utvikling, nytenking og innovasjonsprosesser, og at de skal kunne oppdatere egen kunnskap
- sørge for at studieplanen blir tydeligere på hvordan studentene skal oppnå nødvendig forståelse av forskningsbasert kunnskap
- utvikling av studentenes evne til å anvende forskningsmetodiske prinsipper, og deres forståelse av forholdet mellom forskning og praksis, jf. vurdering av overordnet læringsutbyttebeskrivelse
- sikre at det ved endringer i den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen (jf 2.2 over) gjøres en vurdering av om læringsutbyttebeskrivelsene for de enkelte emner skal justeres tilsvarende
- sikre at studentene opplever en kontakt med forskning og utviklingsarbeid som gir innsikt i forskningsbasert metode og forholdet mellom forskning og praksis
- heve den samlede formelle kompetansen i fagmiljøet og tydeliggjøre forholdet mellom forskning og praksis i curriculum og undervisning

- sikre at minst 20 % av fagmiljøet har førstestillingskompetanse beskrive og begrunne hvilke deler av utdanningen som er sentrale
- sikre at det er personer med førstestillingskompetanse i alle sentrale deler av studiet
- foreta en systematisk gjennomgang av FoU-situasjonen, inkludert planer for økning av den profesjonsbærende vitenskapelige innsatsen
- sikre at eksterne praksisveiledere har hensiktsmessigkompetanse og erfaring fra praksisfeltet

De sakkyndige har følgende råd for videreutvikling av kvaliteten i studieprogrammet:

Universitetet bør:

- ta en gjennomgang av arbeids- og undervisningsformer og vurdere om disse skal justeres med utgangspunkt i reviderte læringsutbytter på overordnet nivå
- sikre at det er sammenheng mellom eksamens- og vurderingsformer etter at læringsutbyttebeskrivelsene er blitt revidert
- sørge for mer systematiske tilbakemeldinger fra avtakere, og utvikle en strategi for hvordan denne kunnskapen kan implementeres i utdanningen
- trekke forskningsmetodologi og eksempler på forskningsbasert praksis inn i pensum, slik at forholdet mellom forskning og praksis tydeliggjøres, og relevansen for videre studier blir tydeligere
- videreutvikle og systematisere internasjonale kontakter/nettverk på ulike områder, med vekt på universitets geografiske og kulturelle posisjon

Vedlegg

Oppnevnte sakkyndige for vurdering av bachelorutdanninger i barnevern

Professor Ivar Frønes, Universitetet i Oslo

Ivar Frønes er professor i sosiologi ved UiO og seniorforsker ved Atferdssenteret. Han har lang erfaring med undervisning ved UiO og ulike andre undervisningsinstitusjoner. Han har en svært omfattende vitenskapelig publisering, i Norge og internasjonalt, knyttet til oppvekst, sosialisering og barnevern. Han har erfaring som sosialarbeider, erfaring knyttet til administrasjon av undervisningsinstitusjoner og omfattende erfaring med kontakt med ulike typer utviklingsarbeid i forhold til barn og barnevern.

Lektor, ph.d. Anne Marie Villumsen, VIA University College i Århus, Danmark

Anna Marie Villumsen har en ph.d.-grad og er autorisert psykolog ved Dansk Psykolognævn. Hun er ansatt som lektor ved sosialrådgiverutdanningen, VIA University College. I tillegg er hun leder for forskningsprogrammet *Udsatte børn, unge og voksne* ved Forskningscenter VIA Samfund og Socialt Arbejde. Villumsen har siden 2005 arbeidet med, og forsket på kartlegging av sårbarhet hos barn og unge, og tverrfaglig samarbeid. Villumsen er redaktør, bidragsyter og forfatter av flere vitenskapelige artikler, lærebøker og faglige artikler relatert til de sosiale og pedagogiske utdanningene. Villumsen er dessuten etterspurt i praksisfeltet til forskningsbasert utvikling av tverrfaglig praksis samt som veileder og innleder. For tiden forsker hun på nye innsatser og tilganger i sosialt arbeid med utsatte barn og familier.

Docent Carolina Øverlien, Stockholms universitet

Carolina Øverlien er docent ved institusjonen for sosialt arbeid på Stockholms universitet og forsker ved Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) i Oslo. Hun har gjennomført en rekke studier på barn i vanskelige livssituasjoner, barn som har opplevd vold i hjemmet, barn som har vært fysisk mishandlet og barn i institusjon. Resultatene er publisert nasjonalt og internasjonalt gjennom et stort antall vitenskapelige artikler og bøker. Øverlien har mange års undervisnings- og veiledningserfaring og er en mye brukt foreleser. Hun utfører nå en forskningsstudie om ungdommenes erfaringer med vold og overgrep i nære relasjoner (såkalt «kjærestevold») i samarbeid med universiteter/institusjoner i England, Italia, Bulgaria og Kypros.

Student Tom Gunnar Kallekleiv Bårtvedt, Universitetet i Oslo

Tom Gunnar Kallekleiv Bårtvedt har en bachelorgrad i sykepleie fra Høgskolen i Bergen og studerer nå forberedende oppbygning til mastergrad i helseledelse og helseøkonomi ved Universitetet i Oslo. Han har tidligere representert studenter gjennom flere verv både lokalt og nasjonalt, og representerer nå studenter som leder for Faglig komite for helse- og sosialfaglige utdanninger (FKHS) gjennom NSO og som studentrepresentant i Nasjonal fagstrategisk enhet for helse- og sosialfag i Universitets- og høgskolerådet (UHR – NFE-HS). Tom Gunnar Kallekleiv Bårtvedt er valgt inn som studentrepresentant for Norsk studentorganisasjon.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved institusjoner som inngår i tilsynet eller ha andre tilknytninger til institusjoner som kan medføre inhabilitet. De som er oppnevnt som sakkyndige har erklært at de ikke er inhabile. Institusjonene har fått anledning til å uttale seg om, NOKUTs forslag til sakkyndige.